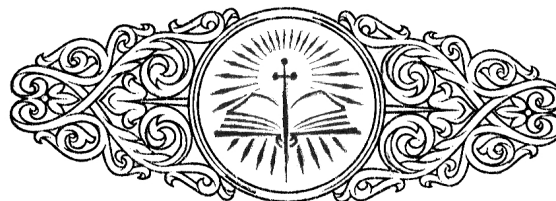

CUPRINS

C R E D I N Ț Ă		Veniți la Mine !		C A L E A
	4	Bucuria creștină	Arhim. Teofil Părăian	
	10	Războiul nevăzut. Isihasmul Puterile firești și suprafirești ale omului	Arhim. Ilie Cleopa	
S P E R A N Ț Ă	11	Ecumenism. Istoria religiilor Câteva gânduri despre ecumenism	ÎPS Serafim Joantă	A D E V Ă R U L
	14	Platon - ucenic al lui Moise (2)	Diacon Lucian Petroaia	
	17	Dialogul ortodox - greco-catolic (comunicat)		
		Știință și religie. Medicină creștină		
	18	Medicina alternativă (2)	Roy Livesey	
	20	Alimente-drog, alimente psihofage. Aditivii alimentari - de la gust și culoare la ... dependență și boală	Valentin Moga	
I U B I R E	24	Dumnezeu este iubire. Dragostea dintâi Dragoste fără nevointă nu se poate	Calinic Cărașan	V I A Ț Ă
	26	Un lucru care trebuie: să ne iubim	Corneliu C.	
		Biserica și societatea. Familia creștină		
	27	Ce înseamnă a-ți practica religia?	Protopop Cornel Ursu	
OMEGA				
	31	Biblia, Tradiția și Biserica (1) Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție	Arhim. Teofil Părăian	
	38	Biblia, în duh și în literă	Ioan Cișmileanu	
	38	Codul "secret" al Bibliei	Valentin Moga	
	43	Actualitatea creștină		
	44	ONG		
	45	Ne răspunde părintele ...	Teofil Părăian	
	46	CARTEA PRIN POȘTĂ		
	49	Curierul inimii		
	50	Abonamente. Difuzare		
<i>Pace tie, cititorule !</i>				

Veniti la Mine !

Bucuria creștină

Arhim. Teofil Părăian

Dumnezeu l-a creat pe om ca să fie fericit

Este o temă care îmi place mult, de care m-am ocupat de multă vreme, pe care am prezentat-o în multe locuri, și iată că, cu ajutorul lui Dumnezeu și acum pornim cu gândul asupra bucuriei. Mi-aduc aminte că în casa noastră, cândva, a fost vorba de o cântare în care erau cuprinse cuvintele *"Bucurie, bucurie - vorbă frumoasă în pustie"*. Parcă ar fi vrut cineva să spună, prin aceste versuri, că bucuria e ceva absent din viața omului, că e o vorbă frumoasă dar o vorbă frumoasă degeaba, pentru că nu se realizează sau nu se prea realizează. Cine a alcătuit textul pentru cântarea respectivă și a spus cuvântul acesta, se vede că a privit în jur și a văzut multe necazuri în lumea aceasta și s-a gândit că oare în acest context existențial, în lumea aceasta, **cine ar putea să se bucure cu adevărat?** Adevărul este că **noi, cei care avem credința creștină** și care avem o experiență duhovnicească.

Dar bucuria este în prim-planul experienței umane. Bucuria n-a creat-o creștinul; bucuria o susține creștinul. Bucuria este o capacitate a omului, o însușire a omului, ține de structura omului, ține de ființa omului, așa cum a creat-o Dumnezeu. Omul, așa cum l-a creat Dumnezeu, a fost destinat să se bucure. Relatările din cartea Facerii, prima carte a lui Moise și prima carte a Scripturii, spun că omul după ce a fost creat de Dumnezeu a fost așezat într-o grădină, grădina Edenului, grădina Raiului, Raiul de pe Pământ. Am citit de curând, s-au mai bine zis m-am oprit cu mai multă atenție asupra unei poezii scrise de Vasile Militaru, cu titlul *"Țara mea, Țara noastră, Raiul de pe Pământ"*. Este o frumoasă prezentare a tot ce este pozitiv, a tot ce este frumos în țara noastră; prezintă florile, pomii, livezile, fânașurile înflorite, seninul, munții, apele, izvoarele. Toate acestea formează un cadru pentru a ne simți bine în lumea aceasta. Este de fapt ceea ce vrea Dumnezeu. Credința noastră este că **Dumnezeu l-a creat pe om ca să fie fericit** și omul poate să fie fericit, are condiții să fie fericit iar când are și împotriviri în lumea aceasta (necazuri, suferințe), dacă are credința în Dumnezeu, dacă ține seama de Dumnezeu are mai multe posibilități de a-și manifesta izbânda. **Credința creștină este o credință a bucuriei**. Se spune, pe drept cuvânt, că religia

creștină este o religie a bucuriei. Așa este. Este o religie a iubirii și este o religie a bucuriei. Bucuria și iubirea se unesc foarte bine între ele în sensul că **iubirea e fericitoare și cuprinde în sine bucuria**.

Cel mai bine se încadrează în iubire și-și revarsă iubirea omul la vârsta tinereții. Tinerii sunt parcă mai capabili de iubire decât oamenii care au trecut de tinerețe și decât oamenii care au ajuns către sfârșitul vieții, deși, iubirea este o poruncă a lui Dumnezeu și ar trebui să fie la fel de activă la toate vârstele. **Așa că la tinerețe omul este mai propriu pentru iubire și este mai propriu și pentru bucurie**. O tinerețe luminată de credință este străbătută de gândurile la Dumnezeu, de simțirea prezenței lui Dumnezeu, este o tinerețe senină, o tinerețe cu posibilități de bucurie pe care parcă nu le găsim așa de prezente la celelalte vârste ale omului.

Credința creștină este o credință a bucuriei pentru că ni-l aduce pe Dumnezeu aproape, prin Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care este Fiul lui Dumnezeu, care s-a făcut om anume ca să aducă în sufletele oamenilor condițiile bucuriei, condițiile de-a ne bucura. În Sfânta Evanghelie de la Matei citim că dreptului Iosif i s-a spus că cel care avea să se nască din Prea Sfânta Fecioară Maria va mântui pe poporul său de păcate. De aceea *"îi vei pune numele lui Iisus, pentru că va mântui pe poporul său de păcate"*. Și mai departe se spune că Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om, că Fiul lui Dumnezeu avea să se nască din Prea Sfânta Fecioară și avea să trăiască între oameni. Se împlinește o proorocie a proorocului Isaia care zice că fecioara va naște fiu și *"îi vei pune numele lui Emanuel, care înseamnă "Cu noi este Dumnezeu"*. Deci bucuria trebuie să izvorască în special din credință, din convingerea, din conștiința că Dumnezeu este cu noi, că Dumnezeu ne este aproape, că Dumnezeu ne este favorabil. Tocmai aceasta vrea să ne învețe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, tocmai aceasta este ceea ce cuprinde propovăduirea Evangheliei (propovăduirea învățăturii celei noi), Evanghelie însemnând Vestea bună, Vestea cea bună a Mântuirii, vestea cea bună a venirii Mântuitorului, vestea cea bună a apropierii Împărăției lui Dumnezeu, Vestea cea bună a realizării împărăției lui Dumnezeu. Împărăția lui Dumnezeu fiind cadrul bucuriei.

**“Bucurie și veselie vei avea,
și de nașterea lui se vor bucura mulți”**

Cine citește Sfânta Evanghelie de la Luca, chiar pe primele pagini găsește cuvinte în care se pomenește bucuria. De pildă îngerul binevestitor i-a spus dreptului Zaharia care avea să fie tatăl Sf. Ioan Botezătorul, când i-a vestit posibilitatea de-a avea și el un copil la bătrânețe, i-a spus în legătură cu nașterea Sf. Ioan Botezătorul: *”Bucurie și veselie vei avea, și de nașterea lui se vor bucura mulți”*. Deci zorii mântuirii noastre sunt zori de bucurie. Printre cei mulți care se bucură de Sf. Ioan Botezătorul suntem și noi. Avem o sărbătoare, sărbătoarea nașterii Sf. Ioan Botezătorul în 24 iunie, prilej de bucurie pentru noi. Prilej de bucurie pentru noi este toată viața Sf. Ioan Botezătorul. Tot ce știm noi despre Sf. Ioan Botezătorul este pentru noi un prilej de bucurie.

**“Bucură-te cea plină de dar,
Domnul este cu tine”**

Același înger binevestitor s-a arătat Fecioarei Maria, care avea să-l nască pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, aducându-i vestea că avea să fie mamă a Fiului lui Dumnezeu, Maică a Domnului. A întâmpinat-o pe Sf. Fecioară Maria când i s-a arătat ei cu cuvintele: *”Bucură-te cea plină de dar, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei”*. Iarăși un cuvânt care ne aduce aminte de bucurie chiar dacă cuvântul acesta (*”bucură-te”*) nu este atât un îndemn cât este un salut. Când s-a exprimat ideea de salut pe care o cuprinde începutul Bunei Vestiri, Sf. Evanghelist Luca a scris în limba greacă, s-a folosit salutul grecesc. Evreii în general se salutau cu cuvântul *”pace”* iar grecii se salutau cu cuvântul *”heretes”* = *”bucură-te”* și noi defapt nu știm exact cuvântul pe care l-a spus îngerul binevestitor ci știm cum a apărut el (cuvântul de salut, cuvântul pe care l-a spus îngerul binevestitor), cum a apărut în mintea Sf. Evanghelist Luca, care a exprimat acest salut în limba greacă cu *”herete”* (bucură-te): *”Bucură-te tu cea plină de dar, Domnul este cu tine”*. Noi avem acatistul Maicii Domnului în care spune de multe ori *”bucură-te”*. De fapt nu-i un îndemn pe care îl dăm noi Maicii Domnului să se bucure.

Bucură-te, prin care răsare bucuria;
Bucură-te, prin care piere blestemul;
Bucură-te cea plină de dar, Domnul este cu tine;
Bucură-te bucuria tuturor;
Bucură-te mireasă pururea fecioară.

Toate aceste cuvinte (*”bucură-te”*) înseamnă altceva decât un îndemn spre bucurie. N-o îndemnăm pe Maica Domnului să se bucure ci o salutăm pe Maica Domnului. Numai că în limba noastră cuvântul *”bucură-te”* este mai mult un cuvânt de îndemn decât un cuvânt de salut. Oricum, cuvântul acesta este un cuvânt care ne aduce aminte de bucurie și care de fapt a adus bucurie

Prea Sfintei Fecioare Maria, mai ales după ce a aflat de modalitatea în care ea poate să fie mamă a Mântuitorului nostru Iisus Hristos fără să fie în ea cele ce premerg maternității, adică fără să se întâmple ceea ce în mod firesc se întâmplă între oameni când se naște, când se concepe un copil în lumea aceasta. Mântuitorul nostru Iisus Hristos s-a născut mai presus de fire. Atunci fără îndoială Maica Domnului a putut să se bucure de darurile lui Dumnezeu, de vestea cea bună, că ea va fi mamă a Fiului lui Dumnezeu, binențeles dacă își va da acordul pentru asta, dacă va vrea să primească, dacă va fi disponibilă pentru această lucrare a lui Dumnezeu. Și Prea Sf. Fecioară Maria a zis *”Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul Tău”*. Deci și-a arătat disponibilitatea pentru a se lucra în ea cele pe care le-a plănuțit Dumnezeu pentru Mântuirea lumii. Pe acest *”Fie mie după cuvântul Tău”*, pe acest *”fiat”* (facă-se), pe acest cuvânt se întemeiază venirea în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

“Vă binevestesc vouă bucurie mare”

Mai departe aflăm, tot din Sf. Evanghelie de la Luca, faptul că după ce s-a născut Mântuitorul lumii - Domnul nostru Iisus Hristos, îngerul binevestitor a dus vestea aceasta unor ciobani din apropierea staulului în care s-a născut Mântuitorul și le-a spus: *”Vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, că vi s-a născut vouă un mântuitor care este Hristos Domnul”*. Deci venirea în lume a Mântuitorului este prilej de bucurie. *”Vă binevestesc vouă bucurie mare”*, deci nu o bucurie obișnuită ci o bucurie mare. Care este temeiul acestei bucurii? Faptul că s-a născut un mântuitor care este Hristos Domnul. Păstorii, ciobanii din preajma staulului s-au dus să-L vadă pe mântuitorul care s-a născut și binențeles au spus cele ce au auzit de la înger.

**Fericirile. “Bucurați-vă și vă veseliți
că plata voastră multă este în ceruri”**

Putem citi în Sfintele Evanghelii multe îndemnuri pe care le-a dat Domnul Iisus Hristos în legătură cu bucuria. În Sf. Ev. de la Matei, în predica de pe munte avem un șir al fericirilor; de nouă ori Domnul nostru Iisus Hristos a spus *”Fericirile”*, fericindu-i pe cei care i-a avut el în vedere ca pe unii care pot să primească ajutor de la Dumnezeu pentru faptele lor bune, pentru blândețea lor, pentru dorința lor de a se încadra în dreptate, de a aduce dreptatea aproape de ei, de oameni, de a fi vrednici. Pe alții îi ferește pentru că sunt milostivi, pe alții îi ferește pentru că sunt curați cu inima, pe alții pentru că sunt făcători de pace și după ce a rostit de nouă ori cuvântul *”Fericirile”* a adăugat *”Bucurați-vă și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri”*. Cuvintele acestea *”bucurați-vă și vă veseliți”* de fapt sunt cuvinte de îndemn nu mai sunt cuvinte

de salut. De ce? Pentru ”că plata voastră multă este în ceruri!” Și pentru că Domnul nostru Iisus, în cuvântarea pe care a ținut-o înainte de a se despărți de ucenicii săi, pentru pătimirile pe care avea să le sufere în Ierusalim le-a spus ucenicilor: *“Acestea vi le spun ca bucuria Mea să fie întru voi și ca bucuria voastră să fie deplină”*. Deci învățăturile pe care le-a dat Domnul Iisus Hristos ucenicilor săi aveau să fie un temei de bucurie. *“Acestea vi le spun ca bucuria Mea să fie întru voi”*. Deci e vorba nu atât de bucuria pe care o poate avea cineva în mod firească (bucuria firească) cât mai ales de o *bucurie suprafirească*, deplină, pentru cei ce poartă în ei și *bucuria Lui*.

Bucuria este întemeiată pe credință.

“De ce sunteți triști?”

Bucuria întemeiată pe credința voastră, iar credința este un mijloc de legătură cu Domnul Hristos, credința aduce pe Domnul Hristos în inimile credincioșilor. Lucrul acesta îl putem citi în Sf. Scriptură în Epistola Sf. Apostol Pavel către Efeseni (3: 17), unde este scris *“Hristos să se sălășluiească prin credință în inimile voastre”*. Dorința Sf. Apostol Pavel era ca Hristos să se sălășluiească, să fie așezat, să fie statornicit în inimile credincioșilor prin credință. Mijlocul prin care Domnul Hristos se așează, se sălășluiește, se statornicește în inimile credincioșilor, este credința în El. Tot în cuvântarea de despărțire rostită de Domnul nostru Iisus Hristos, sunt cuvintele *“Acum sunteți triști dar întristarea voastră se va prefăce în bucurie și iarăși vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni n-o va lua de la voi”*. În aceste cuvinte Domnul nostru Iisus Hristos arată că nu este de acord cu întristarea, că întristarea pe care o aveau ucenicii când le-a spus Domnul Hristos că va pleca de la ei, era o întristare vremelnică, într-un fel firească dar o întristare pe care Domnul nostru Iisus Hristos n-o dorea. El dorea ca ucenicii săi să aibă bucurie.

Pe cei doi care mergeau spre Emaus în ziua în care a înviat Domnul nostru Iisus Hristos și cu care a călătorit apoi și Domnul nostru Iisus Hristos, i-a întrebat *“De ce sunteți triști?”*. Ei erau triști. Ceea ce înseamnă că Domnul Hristos nu e de acord cu tristețea, e de acord cu bucuria. ”De ce sunteți triști? Ca și când ar fi vrut să spună ”N-ar fi cazul să fiți triști”. Erau triști pentru că învățătorul lor a fost răstignit, a murit și nu credeau că Domnul Hristos a înviat, că învățătorul lor a înviat. Erau nedumeriți de niște vești pe care le-au adus unii și alții de la mormântul Mântuitorului: că mormântul a fost găsit gol, că în mormânt au rămas giulgiurile cu care a fost înfășurat, dar trupul Domnului nostru Iisus Hristos n-a fost acolo. Ba li s-a spus că femeile care au mers la mormânt au văzut și îngeri care le-a spus că Domnul Iisus a înviat. Toate acestea pentru ei au fost niște simple informații, ei încă n-ajunseseră să le primească ca

adevărate, li se părea ucenicilor, spune Sf. Ev. Marcu, vestea despre înviere li se părea ca o poveste, ca un basm. Domnul Hristos i-a lămurit pe cei doi care mergeau spre Emaus că lucrurile trebuiau să se întâmple așa cum s-au întâmplat și ei au primit în suflet o bucurie deosebit de mare, inima lor era arzând întru ei când le vorbea pe cale Domnul Hristos dar n-au ajuns să-L cunoască. L-au cunoscut abia când au intrat în casa unde cei doi urma să rămână peste noapte și unde l-au invitat și pe al treilea, pe cel necunoscut, și acolo la binecuvântarea pâinii l-au cunoscut pe Domnul nostru Iisus Hristos dar Domnul Hristos a dispărut de lângă ei. Și-atunci și-au venit ei în fire, și-au dat seama că cel care a călătorit cu ei a fost chiar Mântuitorul înviat și n-au mai rămas în Emaus, s-au dus în Ierusalim să se întâlnească cu ceilalți ucenici și să le spună că Domnul Hristos a înviat, că ei l-au văzut în viață.

Ucenicii știau și ei despre învierea domnului Hristos (căci Domnul Hristos s-a arătat lui Petru) și pe când vorbeau ei Domnul Hristos a apărut în mijlocul lor și le-a zis ”Pace Vouă”. Li s-a arătat și atunci s-au bucurat ucenicii, e scris în Sfânta Evanghelie de la Ioan, s-au bucurat ucenicii văzând că este Domnul. A fost un prilej de bucurie Învierea Domnului Hristos. Atunci s-au împlinit cuvintele Domnului Hristos *“...iarăși vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni n-o va lua de la voi”*. Deci va fi o bucurie statornică pe care n-o va putea zdruncina nimeni și nimic. La înălțarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos la fel ne întâlnim cu ucenicii bucurioși, cu ucenicii care s-au bucurat c-o bucurie mare. Sf. Ev. Luca scrie că Domnul Hristos i-a luat pe ucenici și i-a dus spre Betania și acolo și-a ridicat mâinile și ia binecuvântat și pe când îi binecuvânta s-a înălțat la cer și ucenicii s-au închinat lui și s-au întors la Ierusalim cu bucurie mare (Lc.24, 52).

Să aduc aminte aici și de un cuvânt al părintelui Arsenie Boca: *“Un călugăr trist este un călugăr cu luminile stinse”*. Am putea lărgi puțin cuvântul acesta și să zicem: ”Un creștin trist este un creștin cu luminile stinse”, este un creștin fără lumina credinței, fără virtuți creștinești, împovărat de păcate căci păcatul aduce de obicei nemulțumire, întristare, zbucium, cărtire, împotrivire, răutate. Ca să te poți bucura trebuie să ai un suflet care a trecut de răutate, de nemulțumire. Toate sunt făcute în așa fel de Dumnezeu, încât cine are sensibilitate să se poată bucura de un răsărit de soare sau de un apus de soare, de luna plină, de stele, de tot ce face Dumnezeu pentru om. Dacă ai o conștiință curățită de răutate, vezi o rânduială în propriul tău suflet, în propria ta ființă, vezi prezența lui Dumnezeu aducătoare de bucurie. Noi, astăzi, știm multe despre trup, din studiile de anatomie, știm foarte multe și totuși nu slăvim pe Dumnezeu că suntem minunați întocmiți.

“Doamne, bine este să fim noi aici!”

Ebine să observăm că la **nașterea** Mântuitorului nostru Iisus Hristos a fost bucurie mare (îngerul binevestitor le-a spus ciobanilor că le binevestește bucurie mare) și că tot bucurie mare a fost și la **înălțarea** Domnului Hristos, că s-au întors ucenicii în Ierusalim cu bucurie mare. Toate acestea sunt afirmații care devin temeiul de bucurie pentru credința creștină, pentru oamenii care cred în Domnul Hristos și care au prilejul să fie cu inima plină de bucurie pentru darurile Lui.

A fost și o împrejurare în viața Mântuitorului și a sfinților apostoli, cel puțin în viața a trei dintre sfinții apostoli, în care ei au fost copleșiți de bucurie, transbordați cumva, mai presus de lume prin bucurie și anume **schimbarea la față** a Mântuitorului. Pe Muntele Schimbării la Față erau prezenți trei ucenici (Petru, Iacob și Ioan) și erau și doi care trecuseră de lumea aceasta, Moise și Ilie. Domnul Iisus Hristos și-a arătat mărirea Sa în lumină, în înțelesul că fața Lui a strălucit ca soarele și hainele lui erau albe ca lumina, cum un înălbitor nu poate înălbi pe lume, scrie Sf. Ap. Marcu. Atunci Sf. Apostol Petru, bineînțeles plin de bucurie -deși nu se spune aceasta dar se deduce din cuvintele lui- a zis către Domnul Hristos: “*Doamne, este bine să fim noi aici*”. Deci pe Muntele Schimbării la Față, în atmosfera aceea de lumină neașteptată și mai presus de fire, Sf. Ap. Petru a zis: “*Doamne, este bine să fim noi aici. Dacă vrei, poruncește și voi face trei colibe, una ție ,una lui Moise și una lui Ilie*” cu înțelesul să rămână aici, pe munte. Nu s-a putut asta pentru că Domnul Hristos n-a venit să stea pe Muntele Schimbării la Față.

Numai un om curat îl vede pe Hristos în lumina Taborului

Iată astăzi (N.R. 4 august 1997) începe “înainte prăznuirea” Schimbării la Față. Sărbătoarea Schimbării la Față începe cu o dinainte prăznuire sau un fel de anticipare a prăznuirii și care aduce în conștiința noastră, a credincioșilor, prin slujbele bisericii, bucuria schimbării la față. Sărbătoarea propriu-zisă este pe 6 august și apoi urmează zile de pomenire a schimbării la față a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, până în 13 august inclusiv când se încheie praznicul Schimbării la Față. În 13 august se repetă praznicul (slujba) din 6 august. Această repetare a praznicului, în termeni bisericești mai vechi se numește podovania praznicului. Schimbarea la Față a Mântuitorului nostru Iisus Hristos a fost un prilej de bucurie și de aceea în gândirea isihastă și mai ales la Sf. Grigorie Palama se insistă mult a se curăți omul ca să aibă cunoștința, ca să simtă, să vadă, să perceapă lumina de pe Tabor, să-l vadă pe Domnul nostru Iisus Hristos schimbat la față. Numai în măsura în care omul se curățește de patimi, se curățește de răutăți, poate vedea pe Domnul Hristos în lumină, îl

poate vedea altfel decât omul pătimăș. Un om pătimăș îl scade pe Domnul Hristos. Sunt oameni ce mărturisesc că au gânduri rele despre Domnul Hristos, pentru că ei sunt pătimiși și nu pot vedea sfințenia și măreția Domnului Hristos. Ori lucrarea aceasta de îmbogățire sufletească, lucrarea isihastă, are rostul de a-l curăți pe om de patimi, ca să-L poată vedea pe Dumnezeu ca pe Dumnezeu nu ca pe om și mai ales nu ca pe un om pătimăș. În istoria existenței umane, a fost o vreme când oamenii i-au socotit pe zei ca fiind pătimiși, ca fiind niște ființe care au niște răutăți pe care le au oamenii: se mânia ca oamenii, se doresc trupește ca oamenii, se folosesc de băuturi alcoolice ca oamenii. De ce credeau așa oamenii despre zei? Pentru că ei erau scăzuți, nu puteau concepe, nu puteau înțelege ceva mai presus de ei. Asta este realitatea și azi; oamenii care nu trăiesc o viață curată, nici nu înțeleg o viață curată. De aceea, lucrarea de curățire a sufletului la cunoștința de Dumnezeu, ne ridică mai presus de răutăți.

“Schimbarea la față” din inima omului

Intro alcătuire din slujba de la înainte-prăznuirea Schimbării la Față se spune așa: “*Munte înalt având noi inima curățită de patimi, să vedem schimbarea la față a lui Hristos care luminează mintea noastră*.” Fiți atenți : “Munte înalt având noi inima curățită de patimi”. Asta înseamnă că Domnul Hristos nu s-a schimbat o singură dată la față în muntele Taborului. Asta este schimbarea la față din istorie dar transfigurarea Lui, schimbarea Lui la față se realizează în orice suflet care are inima ca un “munte înalt”, inima curățită de patimi fiind ca un munte înalt în care apare Domnul Hristos altfel decât l-au văzut cei care n-au avut inima curățită de patimi. “Munte înalt având noi inima curățită de patimi” să vedem schimbarea la față a lui Hristos pusă în noi, în inima noastră, în conștiința noastră, în lăuntrul nostru, să vedem schimbarea la față a Domnului Hristos care luminează mintea noastră. Deci lăuntrul nostru este luminat de prezența Domnului Hristos în măsura în care avem inima curățită de patimi.

Să știți că nu a fost numai o singură schimbare la față, chiar atunci când domnul Hristos a fost aici pe pământ cu rosturile, cu viețuirea Lui pe pământ. Pe lângă schimbarea la față de pe muntele Taborului, a mai fost și schimbarea la față din **învierea** Mântuitorului. Ziua învierii a fost o zi de lumină, o zi în care oamenii l-au înțeles altfel pe Mântuitorul nostru decât l-au înțeles înainte de Înviere. **Înălțarea** la cer a Mântuitorului a fost și ea un fel de schimbare la față și ucenicii l-au văzut altfel decât înanite de Înălțare, l-au văzut în lumina Înălțării. Tot așa, există și o schimbare la față în **conștiința noastră**: pe măsură ce înaintăm în curățirea sufletului, pe acea măsură înaintăm în cunoașterea măririi lui Dumnezeu.

La Schimbarea la Față se spune: “*Schimbă-te-ai în munte la față arătând ucenicilor Tai pe cât se putea*”, adică n-au văzut ucenicii mărirea Mântuitorului cât este ea. Asta pentru că nu se putea, mărirea fiind nemărginită, fiind și în lărgime și în adâncime. Noi stăm în fața lui Hristos cum stăm în fața luminii: lumina ne învăluie dar noi nu putem cunoaște esența luminii. Oamenii vorbesc despre lumină și spun despre lumină că e rezultatul unor fenomene, dar nu știe nimeni esența luminii. Tot așa e și cu mărirea Mântuitorului. Mărirea Mântuitorului e mult mai mare decât o poate omul înțelege, decât poate omul cuprinde. Fiecare din noi, așa cum cuprindem ceva din lumină, si-n adâncime si-n lărgime, tot așa cuprindem și din schimbarea la față, din mărirea Mântuitorului, cât putem noi cuprinde. Ucenicii au cuprins cât au putut cuprinde (înțelege) ei.

Sărbătorile luminate

Si zicem noi mai departe “*Strălucească și nouă păcătoșilor Lumina Ta cea pururea fiitoare, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Dătătorule de lumină, mărire Ție*”. Tu totdeauna ai lumina, numai că oamenii nu pot vedea lumina Ta. Cerem să ni se arate lumina Mântuitorului, mărirea Mântuitorului în lumină, cât putem noi să cuprindem iar aceasta nu pentru noi, pentru ceea ce putem să cerem noi, pentru rugăciunile noastre, ci cerem ajutor de rugăciune de la Maica Domnului. Ne găsim în Postul Sf. Marii și atunci nu se poate să ne gândim la Schimbarea la Față și să nu ne gândim și la Maica Domnului. Toate sărbătorile noastre sunt într-un fel în lumină, luminate. Gândiți-vă la sărbătoarea Botezului. Nu știu dacă nu e cumva ceva rânduit faptul că sărbătoarea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos este într-o zi de 6 (6 ianuarie) și sărbătoarea Schimbării la Față este tot într-o zi de 6 (6 august). La sărbătoarea Schimbării la Față vorbim despre lumină, mărirea lui Dumnezeu arătată în lumină iar la sărbătoarea Botezului deasemenea pomenim lumina și zicem: “*În Iordan botezându-Te Tu Doamne, Închinarea Treimii s-a arătat, / Că glasul Părintelui a mărturisit Ție, Fiul iubit, pe tine numindu-Te / Și Duhul în chip de porumbel a devenit întărirea cuvântului / Cel ce te-ai arătat Hristoase Dumnezeule și lumea ai luminat. Mărire Ție*”. Deci avem pe Tatăl care vorbește, Fiul care se botează și pe Duhul Sfânt care adevărește că cuvântul Tatălui este adevărul. Tot așa și la schimbarea la față a Domnului Hristos pe muntele Taborului. Ia învăluit pe toți un nor luminos (care a fost Duhul Sfânt, după cum reiese din alcătuirile Liturgice de la Schimbarea la Față) și s-a auzit un glas zicând “*Acesta este Fiul Meu cel iubit / Întru care bine am voit / Pe acesta să-l ascultați*”. Iar la botezul Domnului nostru Iisus Hristos a spus “*Acesta este Fiul Meu cel iubit / Întru care bine am voit*”. La schimbarea

la față avem și adaosul “*Pe acesta să-l ascultați*”. A fost un prilej de bucurie.

Schimbarea la față este un prilej de bucurie pentru ucenicii Domnului Iisus Hristos și un prilej de bucurie pentru toți credincioșii și prin sărbătorire dar și prin faptul că ne dă posibilitatea să ne gândim la măreția Mântuitorului la mărirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. La fel a fost și la **Învierea** Mântuitorului nostru Iisus Hristos, prilej de bucurie, la fel la **Înălțarea** Mântuitorului nostru Iisus Hristos, prilej de bucurie.

Împărăția lui Dumnezeu – prilej de bucurie

Pentru că vorbim totuși despre Bucuria Creștină să ne gândim și la faptul că Împărăția lui Dumnezeu este înfățișată în învățătura creștină ca un prilej de bucurie. Din clipa în care cineva se încadrează în Împărăția lui Dumnezeu, prilejul acesta de bucurie e prezentat ca bucurie și în viitor. În multe locuri avem afirmația că Împărăția lui Dumnezeu este asemenea unui ospăț. “*Mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Issac și cu Iacob în Împărăția Cerurilor*”. “*Asemenea este Împărăția lui Dumnezeu, cu un om ce a făcut o cină mare și a chemat pe mulți*” (Lc. 14). “*Asemenea este împărăția lui Dumnezeu cu un om care a făcut nuntă fiului său*” (Mat. 22). Sunt multe locuri în Sf. Evanghelie în care găsim asemănări ale Împărăției lui Dumnezeu cu un ospăț, ceea ce înseamnă că așa e gândită de Domnul Hristos și așa trebuie să fie gândită de noi Împărăția lui Dumnezeu.

În legătură cu pilda cu talanții avem cuvântul stăpânului: “*Bine, slugă bună și credincioasă. Peste puține ai fost credincios peste multe te voi pune. Intră întru bucuria Domnului tău*”.

*

Așa se prezintă situația în Sf. Evanghelie și așa se prezintă situația și în celelalte scrieri ale Noului Testament. Sfântul Apostol Pavel este un propovăduitor al bucuriei: “*Bucurați-vă cu bucuria nădejdi*” (Rom. 12, 12); “*Bucurați-vă pururea întru Domnul! Și iarăși vă spun: Bucurați-vă!*” (Fil. 4, 4); “*Totdeauna să vă bucurați, neîncetat să vă rugați, pentru toate mulțumiți*” (1 Tes. 5, 16). Sunt atâtea și atâtea îndemnuri la bucurie încât ar trebui să ne bucurăm mai mult. Numai că nu ne ajung îndemnurile și ar trebui să ducem o viață care să ne favorizeze pentru bucurie, o viață întemeiată pe credință. Cine nu duce o viață întemeiată pe credință nu poate participa la bucurie. Bineînțeles, există și o bucurie firească și e binecuvântată și aceasta. De exemplu, bucuria succesului. Și necredincioșii se bucură. Dacă un tânăr ia un examen se bucură și el și părinții.

Părintele Serafim îmi zicea: “*Copile, eu mă bucur de toate succesele tale, cum mă bucur de succesele mele*”. Era dispus pentru bucurie, deschis pentru bucurie. A fost un om al bucuriei, care i-a odihnit

pe oameni, un om care n-a făcut supărare, care i-a bucurat pe oameni. Am scris un articol la "Telegraful Român" (în ianuarie 1991), după ce a murit părintele Serafim (în dec. 1990) și l-am intitulat: "*Un om de care s-au bucurat oamenii*". Parcă a fost o rânduială de la Dumnezeu să-l cheme Serafim, căci avea ceva din stilul de viață al Sfântului Serafim de Sarov. Sf. Serafim de Sarov când întâlnea pe cineva zicea: "*Hristos a înviat, bucuria mea*", adică îl considera pe omul cu care se întâlnea, prilej de bucurie. Așa era și părintele Serafim: deschis spre bucurie, dătător de bucurie, de parcă vorbea "Domnul Hristos al bucuriei" din ființa lui.

Tradiția bisericii = tradiția bucuriei

Toată lucrarea Bisericii este o lucrare care vrea să aducă bucuria între oameni. *Sfintele Taine* aduc harul lui Dumnezeu pentru existența oamenilor. *Sfânta Spovedanie*, aducând iertarea păcatelor, este un prilej de bucurie. Domnul Hristos a dat ucenicilor săi puterea de izbăvire a păcatelor ca să îi despovăreze pe oameni, să-i facă receptivi la bucurie.

La *Sfântul Maslu* este o rugăciune în care sunt cuprinse și următoarele cuvinte: "*Facă-se Doamne untdelemnul acesta, untdelemn de bucurie, untdelemn de sfințenie, îmbrăcăminte împărătească, pavăză puternică, izbăvitoare de orice lucrare diavolească, pecete nestrucată, bucurie a inimii, veselie veșnică*".

Deci cerem ca prin untdelemnul cu care se ung, credincioșii să ajungă la bucurie și apoi la sfințenie. Atunci când se face cineva călugăr, cea dintâi haină pe care o primește este o haină albă, p cămașă lungă de culoare albă și în legătură cu aceasta se spune: «*Fratele nostru [numele] se îmbracă în haina veseliei. Să zicem pentru el "Doamne miluiește"*». Cam uităm, noi călugării, de multe ori, de lucrul acesta: că am fost întâi îmbrăcați în haina veseliei. Cam uităm să ne veselim deși zice Domnul Hristos: "*Bucurați-vă și vă veseliți*".

Untdelemnul este *pavăză puternică*, adăpost temeinic, *izbăvitor de toată lucrarea diavolească*. Adică nu are putere vrăjmașul să se apropie de cel uns cu untdelemn sfințit, de cel căruia i se dă bucurie și sfințenie, îmbrăcăminte împărătească, pavăză puternică.

Untdelemnul este văzut și ca o *pecete nestrucată*. Adică untdelemnul face ca cel uns să fie cunoscut de Dumnezeu și de oameni ca fiind al lui Dumnezeu ca și când ar avea o pecete pe el. Pecetea e viața noastră; nu e o ștampilă pe un act ci e ceva ce emană din om, o bucurie a inimii și o veselie veșnică.

Deci în tradiția bisericii noastre, iată, este lucrarea aceasta de înveselire, de înmulțire a bucuriei. La *Sfânta Liturghie*, când credincioșii cântă "Fie numele Domnului binecuvântat, de acum și până-n veac", preotul se roagă și zice către Domnul Hristos: "Primirea Legii și a proorocilor, Tu însuși fiind Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce ai primit toată rânduiala cea

părintească, *umple de bucurie și de veselie inimile noastre*. Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor".

Bucuria de a citi

Ne putem bucura și de scrieri odihnitoare, plăcute, de cărți care aduc bucurii duhovnicești, de literatură scrisă de scriitori care, unii, n-au avut prea multă credință, dar le-a dat Dumnezeu să scrie lucruri frumoase, pe care le putem citi cu folos duhovnicesc.

Am citit în tinerețe o carte care mi-a deschis o perspectivă de lumină și de bucurie: "*Taina mulțumirii sau domnișoara Poliana*". O citesc și acum la bătrânețe, dar nu cu gândurile tinereții. Este scrisă de o scriitoare creștină și e menită să aducă seninătate.

Am citit cândva o carte scrisă de Cecilia Sămărghișan "*Inima fiului meu*", o carte duiosă. Nu învățai despre Dumnezeu din ea, dar intrai într-o atmosferă de gând, care îți aducea un plus de bucurie.

Să venim la scriitorii noștri. Avem pe Agârbiceanu, (preot greco-catolic), sau pe Gala Galaction, (preot ortodox), care au scris preotește chiar și înainte de a fi preoți. E atâta bogăție de literatură, atâta frumusețe în literatura noastră! Literatura poate fi izvor de bucurie, care se adaugă la bucuria creștină pe care o avem noi ca credincioși.

Mi-am adus aminte de niște versuri scrise de Grigore Vieru, un cuvânt al mamei lui către el:

Nu-mi lua cercei și salbe,
Că de-amu am plete albe;

Rochie nu-mi lua de lână,
Că de-amu eu sunt bătrână;

Nu-mi lua năfrâmi străine,
Că de-amu eu nu văd bine;

Încălțări nu mai alege,
Că de-amu eu nu pot merge;

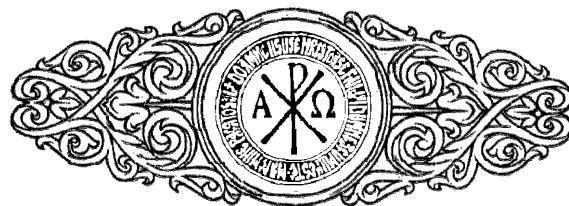
Cumpără-i la noră. Lasă,
Că ea-i tânără, frumoasă.

Iar eu fiule-s bătrână,
Cine m-o vedea-n țărână!?

Deci există lucruri care înmulțesc bucuria, dar să știi să alegi. Bineînțeles că sunt și atâtea împotriviri și atâtea răutăți și zbuciumări, pe care le aduc lipsurile și le aduce situația cu care te confrunți de multe ori. Dar să nu uităm bucuria. Am citit cândva o carte scrisă de un călugăr german, numită "*Nu uita bucuria*". Deci să n-o uităm. Suntem chiar datori s-o înmulțim. Sf. Apostol Pavel are cuvântul: "*Noi suntem lucrători ai bucuriei voastre*" (2Cor. 1, 21). Asta înseamnă că și noi trebuie să fim lucrători și înmulțitori de bucurii. În Sf. Evanghelie este un cuvânt spus de Domnul Hristos: "*Nu faceți supărare femeii...*" (Mat. 26, 10; Mc. 14, 6). Deci nu faceți supărare, nu înmulțiți supărarea. Înmulțiți bucuria. Să rămânem cu gândul acesta: **Înmulțiți bucuria**. Dumnezeu să ne ajute. (Făgăraș - 4 aug 1997)

Războiul nevăzut. Isihasmul

Puterile firești și suprafirești ale omului

Arhim. Ilie Cleopa

În om e mare puterea lui Dumnezeu. Omul e Dumnezeu după dar. Centrul omului este inima, apoi e creierul. Creierul este unealta rațiunii. Inima este centrul ceresc, centrul mai presus de fire și centrul afară de fire. Inima este toată temelia și izvorul puterilor din om. Ea este rădăcina vieții căci din ea pornesc toate – toate.

Inima – centrul firesc al omului

Omul are 9 puteri firești în trup:

1. partea *născătoare*, seminală;
2. partea *crescătoare* – cum a zis Dumnezeu la început: “Creșteți și vă înmulțiți”;
3. partea *simțitoare*, care simte durerea, plăcerea și celelalte;
4. partea *hrănitoare*, care cuprinde și următoarele trei părți (5-7):
5. partea *trăgătoare*, prin care tragem aerul, apa și hrana;
6. partea *păstrătoare*, prin care se păstrează mâncarea în corp;
7. partea *prefăcătoare*, care transformă hrana în corp;
8. partea *eliminatoare*;
9. partea *mișcătoare*.

Acestea sunt puterile firești ale trupului și toate își au rădăcina în inima omului.

Omul are și 9 puteri firești ale sufletului:

1. partea rațională;
 2. partea cuvântătoare;
 3. partea gânditoare;
 4. partea alegătoare;
 5. partea hrănitoare;
 6. partea mândră;
 7. partea poftitoare;
 8. partea hotărâtoare;
 9. partea de sine stăpânitoare.
- Și acestea au rădăcina în inimă.

Inima – centrul afară de fire

Când s-a corupt firea în rai, a lăsat păcatele în inimă și toate păcatele sunt afară de fire. Firea nu a fost zidită cu păcate, ele au venit după căderea din rai. Maica și rădăcina tuturor păcatelor este iubirea de sine și de aceea Mântuitorul a zis: “Cine vrea să-mi urmeze Mie, să se lepede de sine”.

Inima – centrul mai presus de fire

Duhul este și centrul mai presus de fire căci toate darurile Duhului Sfânt, care vin prin energiile necreate ale Duhului Sfânt, au sediul în inimă.

Inima este scaunul rațiunii și al puterii simțitoare a sufletului. Inima este centrul sentimental iar creierul este centrul rațional. Dacă rugăciunea ajunge numai până la minte, este rugăciune numai cu o aripă. De aceea mintea trebuie să coboare în inimă în timpul rugăciunii. Puterile sufletului stau în minte și inimă. Omul după trup este microcosmos în macrocosmos, iar după suflet este macrocosmos în microcosmos căci ce are sufletul omului (puterile puse de Dumnezeu în om) n-au nici îngerii, nici heruvimii.

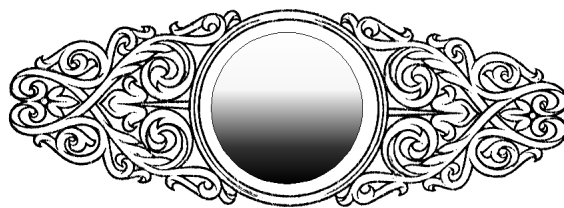
Domnul Dumnezeu este totul în toate. El este dătător de suflet fără de simțire lumii vegetale. Tot El a dat tuturor animalelor suflete cu simțire dar fără minte. Omul are 10 simțiri:

- 5 în partea văzută: auzul, văzul, gustul, pipăitul, mirosul;
- 5 în partea nevăzută: mintea, gândirea, cugetarea, alegerea și hotărârea.

În afara acestor 10 puteri stă priceperea firească pe care o au și dobitoacele, ca să-și poată păzi viața, să se hrănească.

(Mănăstirea Sihăstria – iunie 1990)

Câteva gânduri despre ecumenism

ÎPS Serafim Joantă

Mitropolit al Germaniei și Europei Centrale

“Ca toți să fie una”

Intervenția mea la această masa rotundă nu se vrea nici pe departe să fie o analiză a situației ecumenismului actual, care cunoaște cea mai mare criză din istoria sa, ci doar o foarte modestă mărturie a unui păstor de suflete care trăiește în modul cel mai conștient marea dramă a dezbinării creștinilor. Îmi amintesc că cu mai mulți ani în urmă, am citit undeva un cuvânt care mi-a rămas profund înrădăcinat în suflet. Acest cuvânt suna astfel: Dumnezeu nu ne va judeca pentru că nu am reușit noi, cei de astăzi, să realizăm unitatea creștinilor pentru care s-a rugat Mântuitorul înainte de Patima Sa - căci ea este în cele din urmă dar al Duhului Sfânt care este Duhul unității - ci ne va judeca pentru că am rămas profund înrădăcinat în suflet. Acest cuvânt suna astfel: Dumnezeu nu ne va judeca pentru că nu am reușit noi, cei de azi, să realizăm unitatea creștinilor pentru care s-a rugat Mântuitorul înainte de Patima Sa - căci ea este în cele din urmă dar al Duhului Sfânt care este Duhul unității - ci ne va judeca pentru că am rămas insensibili la rugăciunea Domnului **”ca toți să fie una”** și n-am suferit pentru groaznicul păcat al dezbinării în care ne complacem sau pe care o adâncim, cu voie sau fără de voie, spre marea sminteală a lumii.

Îmi continuam pe atunci studiile la Institutul de Teologie Ortodoxă ”Sf. Serghie” din Paris, unde am ajuns după terminarea Teologiei la Sibiu și mai mulți ani de slujire preoțească la Catedrala episcopală (a Reîntregirii) din Alba-Iulia. Plecasem din țară cu o formație teologică foarte scolastică. La Catedra de ”Teologie Dogmatică și Simbolică” învățasem foarte bine diferențele dintre cele trei mari confesiuni creștine, pe care acum, într-un mediul multiconfesional, le puteam bine verifica. Mai întâi, mare mi-a fost uimirea

să descopăr la Paris o Teologie Ortodoxă deosebit de vie, în legătură permanentă cu izvoarele ei (Sf. Scriptură și Sf. Părinți) și mai ales, încadrată într-un mediu liturgic și duhovnicesc. Căci ni se amintea adeseori: Teologia fără Liturghie și fără viață duhovnicească poate nu numai să deformeze spiritul omului, ci chiar să-l ucidă. *”Litera ucide iar duhul face viu”*. Știam că Părintele Serghie Bulgakov (+1944) făcea cursul său de Dogmatică numai după slujirea, împreună cu studenții, a Sf. Liturghii, pentru că zicea el: *”Cursul meu nu este decât expresia teologică a ceea ce am trăit în Liturghie”*. De aceea, ne sileam și noi studenții să participăm la tot programul liturgic, de altfel foarte bogat, al Institutului și să vedem în cursurile și prelegerile teologice expresia vieții Bisericii, adică a Prezenței Duhului Sfânt, a lui Hristos în viața oamenilor și a lumii. Dumnezeu a rânduit ca aici la ”Sf. Serghie” eu să studiez cu deosebire *”Isihasmul”* în care am descoperit concentrată toată Teologia și toată viața creștină, duhovnicească. Pentru că în fond atât teologia cât și spiritualitatea trebuie să urmărească unirea omului credincios cu Hristos, care se produce în inimă - centrul tuturor facultăților active ale minții și ale voinței -, adică *”locul”* în care se concentrează întreaga ființă umană. Toată viața creștină este în fond o călătorie spre locul inimii cu ajutorul harului Sf. Taine și al rugăciunii, împreună cu asceza. *”Unirea minții și a inimii”* sau *”coborârea minții în inimă”*, - mintea fiind o energie a inimii -, realizează, încetul cu încetul, unitatea omului lăuntric, care este unitatea întregii naturi umane, a întregii creații. Căci fiecare om restaurat în Hristos recapitulează în sine întreaga umanitate, întreaga creație. Sfântul este omul universal, omul total, care nu mai este separat de nimeni și de nimic. În el, toate frontierele, chiar și cele confesionale, sunt depășite.

Împărtășirea comună va pecetlui unitatea creștină

Paralel cu studiul am început, după o vreme, să răspund numeroaselor invitații din lumea catolică dar și din cea protestantă (mai cu seamă reformată, căci protestantismul în Franța este îndeosebi de tradiție calvină) pentru a participa la diferite întruniri. De fiecare dată, constatam cu bucurie la partenerii mei de dialog, o sete autentică de rugăciune și de viață duhovnicească și deasemenea, fascinația lor pentru mistica ortodoxă, în care ei descopereau multe elemente comune cu spiritualitatea catolică sau protestantă, în ciuda limbajului foarte diferit. Dar mai mare mi-a fost uimirea să descopăr în cadrul acestor întâlniri că multe din "clișeele teologice" cu care mă obișnuise teologia simbolică ortodoxă despre catolicism sau protestantism, ca de pildă teoria "harului creat", nu corespund sau nu mai corespund întru totul realității din aceste Biserici. Începeam deci, să-i cunosc pe catolici și pe protestanți nu după ceea ce spun ortodocșii despre ei, ci după ceea ce spun ei înșiși. Și mai ales, după exemplele nenumerate de călugări, credincioși, preoți și ierarhi angajați cu cea mai mare sinceritate într-o viață creștină de rugăciune și de slujire a semenilor.

De când sunt episcop pentru românii din Germania și Europa Centrală - și până de curând și pentru cei din Europa Occidentală - am avut și am nenumărate contacte cu frații noștri catolici și protestanți. Aproape toate comunitățile noastre românești din Apus își țin slujbele în biserici puse la dispoziția lor de catolici sau de protestanți, la care constat o mare deschidere spre Ortodoxie. Pretutindeni întâlnesc, în bisericile catolice și chiar și în unele biserici protestante, icoane ortodoxe: "Sfânta Treime" de Rublev sau "Maica Domnului" de Vladimir; mulți călugări și mireni din aceste biserici practică "rugăciunea lui Iisus", unele obști monahale catolice au adoptat chiar ritul bizantin și încearcă să trăiască în duhul spiritualității ortodoxe. "Filocalia" este tradusă în franceză și engleză. Mănăstirea benedictină de la Bellefontaine (Franța) care a publicat "Filocalia" publică deasemenea și o colecție întreagă, intitulată "Spiritualitate orientală", în care au apărut zeci de volume de spiritualitate ortodoxă. Tot astfel și în mediul englez și german găsești multe astfel de cărți. Papa Ioan al II-lea îndeamnă pe catolici în Enciclica sa "Orienta Lumen" să se inspire din Liturgia și

spiritualitatea ortodoxă.

Desigur, această căutare spre lumea răsăriteană este motivată de împușinarea propriilor izvoare duhovnicești în Apus. Astfel, se pare că creștinismul apusean, forțat de multiplele crize pe care le traversează, se întoarce încetul cu încetul la izvoarele duhovnicești comune Răsăritului și Occidentului din primul mileniu de viață creștină.

Spun aceste lucruri simple, în fond constatări pe care le poate face oricine, pentru că mi se pare că există încă foarte mulți ortodocși, mai cu seamă printre cei ce au doar o brumă de cultură teologică, care califică de-a valma drept eretici pe protestanți, pe catolici și chiar pe ortodocșii precalcondonieni și care cred că este un păcat să te rogi împreună cu ei. În acest sens, se invocă unele canoane din sec. IV. Nu se mai știe însă că cuvântul "eretic" în accepțiunea sa din sec. IV desemna pe arieni, care nu mărturiseau dumnezeirea Fiului socotindu-L pe Hristos doar om și negându-I calitatea de Dumnezeu. Desigur, cu cei care nu mărturisesc pe Hristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat, nu te poți ruga împreună, pentru că rugăciunea însăși se adresează lui Hristos ca Dumnezeu. Și apoi, trebuie să mai știm că atunci când canoanele opresc rugăciunea împreună cu ereticii se referă la Euharistie. Ori iată, în ecumenism s-a stabilit drept principiu, ca creștinii de diferite confesiuni să se roage împreună, dar să nu participe împreună la Euharistie, adică să nu se împărtășească din același Potir până când nu se va realiza unitatea de credință. Împărtășirea comună va pecetui deci unitatea creștină.

Dar astfel de credincioși integriști, sau care au o falsă imagine despre credința fraților lor de alte confesiuni găsim în egală măsură și la catolici și protestanți. Am constatat cu stupefacție cum persistă în mintea unor credincioși din Occident vechile caricaturi din Evul Mediu despre credința celuilalt. În ce privește Ortodoxia, unii nu văd în ea decât folclor religios, superstiție sau tradiție împietrită, fără prea multă legătură cu Scriptura. Iată un exemplu: Cu un an sau doi în urmă, s-a întâmplat să cunosc un tânăr protestant cu o tânără ortodoxă. Pentru că tânărul studiase teologia evanghelică, dar cunoștea bine și pe cea ortodoxă, a ținut să fie cunoscut după rânduiala ortodoxă. Pastorul evanghelic din parohia lui nu știa

Însă mai nimic despre Ortodoxie, ba chiar credea că Scriptura lipsește cu desăvârșire din ritul ortodox al Cununii. Când i-am arătat slujba cununiei, a rămas profund uimit; ea era toată de inspirație biblică. S-a mirat de frumusețea ei și a acceptat cu bucurie să o săvârșească în biserică lui.

Biserica are nevoie de sfinți nu de reformatori

Mișcarea ecumenică s-a născut tocmai din dorința de cunoaștere reciprocă și se dorește să fie, înainte de toate, un dialog al dragostei între creștini. Căci fără dragoste nu există cunoaștere, după cum nici cunoaștere fără dragoste. Și cine trebuie să dovedească mai multă dragoste lumii decât creștinii care cunosc dragostea întrupată a lui Dumnezeu în Mântuitorul Hristos? Dar cum să dovedim dragostea noastră dacă nu ne iubim mai întâi noi unii pe alții? *“Întru aceasta va cunoaște lumea că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții”* (In. 13, 35), a zis Mântuitorul. După secole de ignorare și adeseori de războaie religioase, Bisericele și Confesiunile creștine încep să se apropie unele de altele, să se cunoască reciproc pentru a putea aprecia pozitivul din fiecare Tradiție și să se pună la masa dialogului teologic, pentru a depăși diferențele dogmatice care le separă, în vederea refacerii creștine. Cine poate fi atât de orb sufletește ca să nu vadă în aceasta mâna lui Dumnezeu, lucrarea Duhului Sfânt, care nu încetează să conducă lumea în mod misterios spre unitatea ei în Hristos? Faptul că pașii făcuți până acum în dialogul teologic sunt mici, iar în dialogul dragostei constatăm cu durere regresul față de deceniile precedente, datorită înmulțirii prozelitismului, mai ales printre ortodocși - ceea ce provoacă tendințe fundamentaliste printre aceștia - nu poate fi pus decât pe seama păcatului nostru, al tuturor. Este păcatul celor ce vin să ne “evangelizeze” sau să ne câștige pentru Bisericele lor, pentru că nu respectă identitatea fraților lor în Hristos și, cel mai adeseori, nici libertatea de conștiință a credincioșilor, amăgindu-i cu bunuri materiale ceea ce, evident, este un păcat împotriva Duhului Sfânt, Duhul libertății. Dar este și păcatul nostru, al ortodocșilor, care neglijăm atât de mult misiunea și ne îngrijim așa de puțin de sufletele credincioșilor și de viața lor de zi cu zi. Cu alte cuvinte îi lăsăm pradă “lupilor”.

Criza ecumenismului actual este în fond rezultatul crizei multiple din sânul Bisericilor și Confesiunilor creștine, în această vreme de mari confuzii spirituale. Datorită presiunii exercitate de societatea de consum, Occidentul pare că se îndreaptă tot mai mult spre *“religia umanistă și vagă în care Dumnezeu devine o prelungire a omului care îl caută”* (Vladimir Zielinsky, “Dincolo de ecumenism”, Ed. Anasasia, București, 1998, p.28). Refuzul metodic dar neproclamat al *“rugăciunii și postului”* luate împreună, reprezintă în cele din urmă fundamentul tuturor crizelor. *“Scoateți Crucea din Evanghelie, zice același autor, și cu timpul veți obține evanghelia pentru consumatori cucernici”* (idem. p. 52). Același refuz al ascezei, conduce și la *“morală liberală”,* care alunecă de la liberalism la permisivitate. Atitudinea unor biserici ieșite din Reformă față de problemele de morală sexuală sau cu privire la așa zisul *“limbaj inclusiv”* provoacă pe drept cuvânt scandal și sminteală printre creștinii de bună credință. Nu este locul să dezvoltăm aici aceste probleme, dar ne putem întreba: Cum este posibil ca tocmai aceste Confesiuni pentru care Reforma a însemnat întoarcerea la Cuvântul lui Dumnezeu și revalorificarea lui în viața creștină să încerce acum reforma Cuvântului lui Dumnezeu însuși? Oare să nu fie aceasta rătăcirea cea mai de pe urmă?

Relativizarea Cuvântului lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă în fond negarea lui și acomodarea moralei creștine la duhul veacului de acum, uzurpă temeliile înseși ale Creștinismului. Eminentă Sa, Cardinalul Ratzinger vede în această morală permisivă vechea ispită a omului din paradis: *“Veți fi ca Dumnezeu!”* (Fac.3,5). *“Ca Dumnezeu, adică eliberați de legea Creatorului, liberi față de înseși legile naturii, stăpâni absoluți asupra propriului destin. Omul revine, fără încetare, la dorința de a fi singurul său stăpân”* (la Vladimir Zielinsky, op. cit., p. 41).

Dar capitalismul sălbatic și societatea de consum tind să se generalizeze în toată Europa și în întreaga lume. Crizele de azi din Creștinismul apusean se vor adăuga mâine la crizele pe care le traversează Ortodoxia: filelismul, spiritul de autosuficiență, lipsa de unitate și colaborare între Bisericele locale, prea puțina misiune și angajare socială. Ori, aceste crize nu pot fi depășite decât prin solidarizarea tuturor creștinilor. Tocmai de aceea dialogul ecumenic este

acum mai necesar decât oricând. Oare, noi creștinii, trebuie să învățăm de la cei din afara Bisericii că dialogul este singura cale de rezolvare a diferențelor și că numai împreună putem înfrunta marile ispite care atacă temeliile înseși ale credinței? Nimeni nu se poate închide în autosuficiența sa. Fiecare creștin, fiecare Confesiune, are nevoie de toți ceilalți creștini și de toți oamenii, chiar dacă în Biserica sa mărturisește plenitudinea adevărului. Sau, mai degrabă tocmai pentru că trăiește în Adevăr se simte responsabil față de toți semenii săi în umanitate. *“Dacă un mădular suferă, suferă toate celelalte mădulare”*. Nimeni nu se mântuiește singur, ci numai în comuniunea semenilor săi, pentru care este dator să-și pună viața ca și Hristos.

Eu cred că participarea ortodoxă la dialogul ecumenic este, înainte de toate, o datorie de credință, care trebuie împlinită cu **dragoste** și cu **înțelepciune** pentru a nu “sminti” pe cei slabi în credință și, mai ales, pentru a nu compromite adevărul de credință, dar și cu **perseverență** pentru a grăbi ziua când Duhul Sfânt va uni din nou pe toți creștinii în aceeași Biserică, *“una sfântă, sobolnicească și apostolească”*. Bine știind că dezbinarea creștinilor este un păcat împotriva Duhului Sfânt și că ea este cel mai mare obstacol în

calea convertirii lumii la Hristos. Mântuitorul s-a rugat *“ca toți să fie una pentru ca lumea să creadă”*.

Pentru ca Mișcarea ecumenică să iasă din impasul în care găsește astăzi nu este nevoie de mai multă diplomatie bisericească, ci de mai multă asceză adică de mai mult post și de mai multă rugăciune, singurul mijloc de exorcizare a demonilor care întunecă mințile și rătăcește inimile. Iar postul și rugăciunea ne vor conduce la evlavie și smerenie pentru ca să ne recunoaștem greșelile proprii și să nu aruncăm vina pe alții.

“Ecumenismul adevărat, zice Vladimir Zielinski, va începe în ziua în care Bisericile vor merge la întâlniri și colocvii fără veșmintele lor fastuoase, fără alai, ci vor veni cu rănilor pe care vor să le vindece, cu problemele de dezlegat, cu crizele de rezolvat” (op. cit., p. 116), punând în practică imperativul paulin: *“Purtați-vă sarcinile unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos”* (Gal. 6.2).

Numai pe calea sfințeniei se poate reînnoi și restaura credința creștină. Și numai sfințenia îi va uni pe creștini. De aceea, Papa Ioan Paul al II - lea zice: *“Biserica are nevoie astăzi de sfinți și nu de reformatori”*.

(București, 1 septembrie 1998)
(subtitlurile aparțin redacției)

PLATON – UCENIC AL LUI MOISE (2)

Diacon Lucian Petroaia

Episcopia Dunării de Jos

Teologia, angeologia, pnevmatologia și eshatologia – alte puncte comune

Încercând să aprofundăm comunicarea ideatică între platonism și mozaism, trebuie abordate treptat, comparativ, gândirile despre Dumnezeu, îngeri, suflet și viață veșnică. Sigur, abordarea devine mai sensibilă, iar maniera de expunere necesită abilitate. Vom încerca să demonstrăm că domeniile supuse discuției – mozaism și platonism – se aseamănă până la îngemănare.

Teologia. A vorbi despre Dumnezeu, a cerceta despre El, este ceva mai mult decât dificil – și Platon avea conștiința acestui fapt: *„Nu trebuie să ne apucăm a face cercetări despre Dumnezeu după ce am jertfit un porc, ci după ce am jertfit ceva mare și prețios”*¹³. Nu jertfirea unui animal ar produce stări de revelație, ci jertfa sufletească, de dragoste, după cuvântul proorocului Osea: *„Milă voiesc, iar nu jertfă și iubirea de Dumnezeu mai mult decât arderile de tot”* (VI, 6). Mai prețioasă jertfă decât aceea a milei nu poate da

omul – omului și lui Dumnezeu. Filosofii păgâni însă, au dat lui Dumnezeu, pe care îl intuiau mai mult sau mai puțin, jertfa filozofării lor despre El.

Invocația biblică la care se face aluzie: *„Arată-mi-Te pe Tine Doamne Dumnezeule...”* (Ieșire XXXIII, 13) nu presupune o revelație totală a lui Dumnezeu. Cunoaștem că Moise nu a putut vedea decât spatele lui Dumnezeu, când El trecea; Moise care primise Legea în Sinai! Filosofii sunt și ei conștienți de limitarea lor; Clement Alexandrinul susține că *„este greu de atins locul lui Dumnezeu”*, pe care Platon îl numește „locul ideilor”, luând de la Moise ideea că *“există un loc care îmbrățișează pe toate și întreg universul”*¹⁴. Dar pe de altă parte citează pe Platon, care confirmă că *„Dumnezeire” nu se poate exprima cu cuvântul, cum se exprimă în celelalte științe obiectul lor*. Incognoscibilitatea esenței lui Dumnezeu este deci clar afirmată, după cum și în Pentateuh Moise a arătat. Dar Platon susține ideea până la capăt: *„ci, dacă de mult te ocupi cu dumnezeirea și trăiești împreună cu ea,*

atunci dintr-o dată vine în sufletul tău o lumină, ca și cum ar izbucni dintr-un foc; și lumina aceea îți hrănește sufletul”¹⁵. Când omul caută să aducă în sine pe Dumnezeu, sigur El se va revela; omul va simți aceasta prin pacea și lumina care îi invadează sufletul. Platon vorbește ca și cum el însuși ar fi trăit o experiență aproape isihastică (revelatorie)! „Este un lucru nespuse de mare să descoperiți pe Tatăl și Făcătorul acestui Univers; iar dacă L-ai descoperit, e cu neputință să-L spui tuturor”¹⁶. Foarte interesant este faptul că la Platon se conturează ideea de Dumnezeu în Treime de Persoane. Referindu-se la „Scrisoarea către Erastos și Koriskos” a lui Platon, Clement Alexandrinul arată că filosoful pare a indica pe Tatăl și Fiul “nu știu cum, ca în Biblia ebraică”. Platon face o schiță trinitară atunci când zice că „în jurul Regelui Universului se află totul” și că „El este cauză a tuturor lucrurilor”; dar în preajma se află și „un al doilea (Rege), pentru lucrurile secundare și un al treilea pentru cele de rangul 3”¹⁷. Trinitatea platonice se alimentează din izvoarele ebraice în al cărui monoteism sever se ascundea Sfânta Treime.

Angeologia și Pnevmatologia. La Platon, în imediata vecinătate a gândirii despre Dumnezeu, se află angeologia și pnevmatologia. El este ferm convins de existența unei alte lumi, de natură spirituală, unde tronează Dumnezeu, iar această lume este populată și cu alte ființe de natură spirituală: „Sunt de acord că cerul e plin de bunătăți, dar și de lucruri contrarii...”¹⁸. Aceste „lucruri contrarii” sunt spiritele rele - demonii: „Există negreșit și alte rele, dar un demon a amestecat în timpul de acum plăcerea în cele mai multe dintre ele”. Ca și vechii evrei care aveau conștiința existenței răului în lume și care aveau acea ceremonie a țăpului pentru Azazel, Platon arată realitatea răului din lume - ca lucrare a diavolului, rău care adesea se disimulează într-un bine aparent (plăcerea). Platon vorbește apoi de „îngerii cei mici și de cei preamici, care văd pe Dumnezeu. După ce sufletele și-au ales viața care le-a fost rânduită...fiecare suflet este însoțit și de îngerul care i s-a dat, ca să fie paznic și să-i ajute a-și împlini destinul”¹⁹. Filosoful vorbește ca și cum ar fi avut vreodată vedenii angelice, ori cunoscând din Pentateuh întreaga suită de angeolofanii (începând cu filoxenia de la Mamvri - Facere XVIII).

Din aceeași lume spirituală face parte și sufletul uman. Întâlnim la Platon o definiție a spiritului frapant de asemănătoare cu aceea dată mult mai târziu de Sf. Ioan Damaschinul: „Căci esența reală a sufletului, care este fără culoare, fără formă și fără putința de a fi atinsă, se contemplă numai de minte, care conduce sufletul”²⁰. E o referință „suflarea de viață” cu care Dumnezeu a făcut vie plămuierea mâinilor Lui – scenă foarte interesant și fidel expusă de Moise în

Facere; sufletul este deci o realitate atât pentru evrei cât și pentru filozoful elin; numai că elinul filozofează: „Sufletul, numai când este singur cu el însuși, numai atunci poate participa la înțelepciunea cea adevărată, superioară puterii omenești, când dragostea pe care o are filozoful, sufletul ajunge la capătul final al nădejzii, ajunge adică să primească o altă viață, viața veșnică”²¹.

Eshatologia. Așadar, dragostea înzestreză sufletul cu posibilitatea veșniciei, susține Platon. Găsim aici chiar răspunsul pe care l-a obținut Iisus, maieutic, de la acel învățător de lege: „Fă aceasta și vei fi viu!” (aceasta era porunca iubirii-cel mai înalt precept al Legii mozaice). Pentru Platon, existența vieții de după moarte este o certitudine, așa cum certitudine este și răsplata sufletului pentru cele ce a făcut în viață: „Lucru de seamă este a trăi și mai ales a trăi bine, dar și a muri bine; nădăjduiesc să am o altă viață după moarte”²².

Ideea chinurilor de după moarte și cea a pedepsei prin foc sunt clare la Platon: „Erau acolo bărbați sălbatici ca focul la înfățișare; când aveau mugetul, luau pe unii cu ei și-i duceau; și pe alții, legați la mâini, la picioare și la cap, i-au aruncat la pământ și i-au jupuit de piele; apoi i-au târât afară, de-a lungul drumului, sfâșiindu-le cărnurile, târându-i pe ghimpr”²³. O imagine terifiantă, în care iadul platonice are foarte multe în comun cu varianta dantescă. Credința mozaică în Șeol -împărăția morților- este depășită ca nivel de gândire, de abordarea platonice. Infernul lui Platon se aseamănă foarte mult iadului creștin, dar are și ceva din impersonalul suferințelor din Șeol: letargici, abulici, depersonalizați. Această suferință a păcătoșilor (sau răsplata a dreptilor) va avea la sfârșitul timpurilor, în zilele Eshatonului, înțeles de Platon ca un mare fenomen, de combustie cosmică: „O mare schimbare se va produce în mersul corpurilor pe cei, care se învârt în jurul Pământului; la o mare depărtare în timp are să facă distrugerea celor de pe pământ, cu foc mult”²⁴. Momentul entropiei finale este considerat ca fiind piromorf.

Acestui moment de purificare universală îi urmează Învierea cea de obște și Judecata - și acestea prevăzute în eshatologia platonice: „Spun că nu-i cu putință ca toți oamenii să fie fericiți și mulțumiți, ci numai puțini, dar limitez spusă aceasta la timpul cât trăim pe pământ; după moarte, însă, este bună nădejde ca toți să fie fericiți”²⁵. La Platon este vorba de înviere ca și obiect de reflecție; el vorbește în altă parte de revenirea lui Zoroastru la viață, pe rugul său, în ziua a 12-a.

Parcă ar cunoaște scrisul proorocilor Vechiului Testament, el conjecturând despre Eshaton (la nivelul culturii timpului său) cu voce autoritară. Dacă filozoful se lansează în adevărate profeții despre timpul eshatologic, acest fapt este semnificativ; chiar

exprimarea alegorică amintește de teologhisirea apocaliptică a Sf. Evanghelist Ioan: „*După cefecare a fost o vreme de 7 zile în livadă, trebuie în a 8-a să se scoale și să plece, ca să ajungă acolo unde are de ajuns*”²⁶. Clement Alexandrinul tâlcuiește această parabolă: livada ar fi sfera nemișcată a cerului, ca loc liniștit și plăcut sfinților; cele 7 zile sunt viața însăși sau mișcările celor 7 planete, iar a 8-a zi ar fi drumul care duce dincolo de planete, cale pe care merg sufletele timp de 4 zile spre Judecată²⁷. Prospectarea celor două lumi (materială și spirituală), până la acest moment psihologic este posibilă prin cugetare filozofică: „*Întoarcerea unui suflet din ziua aceea plină de înfricoșare la ziua aceasta, se face prin adevărata filozofie*”²⁸. Câmpurile problemei se desprind: dacă Legea mozaică cere respectarea și împlinirea preceptelor pentru ca omul să rămână în dialog sufletesc cu Dumnezeu, nădăjduind într-un sfârșit al vieții - fericit, Platon oferă filozofarea - drept cale diagonală cu lumea spirituală.

Morala mozaică și morala din opera lui Platon

La baza moralei creștine stă morala iudaică în principiiile ei quasigenerale. Legea învață pe vechii evrei raportarea la Iahve, în verticalitate morală. Această atitudine spirituală presupunea săvârșirea de fapte doar conforme cu Legea, fapte care să confirme credința în Iahve. Toată suita de milostenii, atitudini de într-ajutoare la nivel societal, rațiuni de echilibru și armonii între credință și viață, priviri de interioritate, manifestări ale sentimentului religios – toate se regăsesc în Scriptura Pentateuhului.

Moise primește Legea parte direct (Decalogul), parte prin revelație (alte legiuri pentru toate laturile vieții) și Dumnezeu îi poruncește să pună poporul în ordine morală, absolut necesară ființării în istorie. Dacă Moise apără prin Lege conștiința de neam și caută prin Lege conștientizarea și proliferarea moralei, Platon se orientează mai mult în afirmarea unei viziuni morale personaliste; omul este subiectul său, însul – ca și creator de filozofie și implicit ca exemplu de moralitate; cultul filozofic al individului este bazat pe ideea că „*este cu neputință ca mulțimea să ajungă să filozofeze; adevărații filozofi sunt însă oamenii care contemplă adevărul*”²⁹. Totuși, Platon nu anihilează posibilitățile grupului, ale societății, de a-și regla ritmurile pe resorturile morale perene. Principiile morale „veșnice”, de mare generalitate, susține eșafodajul platonice – încercarea de a construi (ideatic) un stat perfect, cu un popor ireproșabil din toate punctele de vedere. Astfel, Platon vorbește elogios despre virtute, ca expresie-oglină a omului moral. În multe locuri, omul moral se identifică cu omul virtuos; omul virtuos ar fi o

plentitudine de calități morale, putându-se numi fericit: „*Pentru Platon, virtutea este îndestulătoare pentru a face pe cineva fericit*”³⁰. Însuși Platon afirmă că gândirea sa despre moralitate gravitează în jurul ideilor: „*Virtutea este frumusețea sufletului; dimpotrivă, viciul este urâtenia sufletului. Virtutea nu cunoaște stăpân: fiecare participă mai mult sau mai puțin la ea, după cum o prețuiește sau o disprețuiește. Virtutea este mai mare decât minunea*”³¹.

Prețioasa calitate morală a dragostei este considerată de Platon ontologic sădită de Creator în toate făpturile, după măsura fiecăreia de a o spori: „*Toate vietățile de pe pământ au înăscute în ele dragostea; în oameni – dragostea de oameni, în omul virtuos – dragostea de cel ce seamănă cu el*”³². Așadar, virtutea se îmbracă cu dragoste, iar dragostea face mai strălucitoare virtutea. Dragostea atotcuprinzătoare are însă legile ei de corespondare, de unire: comunică prin dragoste cei capabili de ea – oamenii dragostei care se aseamănă întru totul: „*Atunci când cineva dorește sau iubește pe altcineva, nu ar face-o dacă nu ar fi înrudit cu cel iubit, fie ca suflet, fie ca atitudini ale sufletului, fie chiar ca și chip*”³³.

Concluzii

1. În antichitate, grecii își arogau originalitatea absolută și atotștiința în materie de cultură, înțelepciune, cunoaștere. Pe de altă parte, observatorii patristici afirmă că această poziție a grecilor nu este altceva decât o „o împodobire cu penele altuia” – ei au împrumutat multe lucruri din cultura și din cuvântul inspirat al Vechiului Testament. Tațian Asirianul afirma chiar că „*sofiștii greci au rupt semnul autenticității, de pe tot ceea ce au împrumutat de la Moise și de la ucenicii învățăturii sale, întâi pentru a părea că spun ceva personal, apoi pentru ca, voalând ceea ce nu știu, cu falsă retorică, să facă din adevăr o țesătură de fabule. În toate grecii sunt imitatori*”. [„Studii asupra Dioscurilor la greci”, Paris, 1903].

2. Eusebiu de Cezareea consacră capitolele XI–XV din „Pregătirea Evanghelică”, unei analize comparative de fond a filozofiei grecești a lui Platon, Filon, Plotin – cu doctrina ebraică. Încă de atunci (secolul III–IV), istoricii evidențiaseră punctele de vedere comune ale celor două sfere de spiritualitate: Legea mozaică și filozofia elină.

3. Din această perioadă, (secolul IV–V), datorită realelor interferențe, Moise a fost considerat „un ocean de filozofie”, iar Platon –, „un Moise care vorbește greaca antică”. Teodoret al Cyruului demonstrează că filozofia creștină se prezintă în Pentateuh („in nuccae”) ca anterioară filozofiei (culturii) grecești și că este unul din izvoarele ei. [„Vindecarea bolilor grecești”, I.P.G., 83, 841 C].

Note bibliografice

1. Aristobul, *Valebenaer*, 66
2. Xenofon, *Memorii*, I,4
3. Platon, *Epistola VI către Erast și Korisc*, 323,D
4. idem, *Timeu*, 22 B
5. idem, *Axioh*, 361 E
6. Clement Alexandrinul, *Stromata V, Despre Epistola II a lui Platon*, 312 E
7. Platon, *Axioh*, 362-363 E
8. Clement Alexandrinul, *Stromata V*, 99; 2-3
9. ibidem, 94; 3-6
10. Platon, *Teetet*, 176 AB
11. ibidem, *Timeu*, 90 D
12. Clement Alexandrinul, *Stromata V*, 100, 3
13. Platon, *Statul*, II, 378 A
14. Clement Alexandrinul, *Stromata V*, p. 349
15. Platon, *Epistola VII*, 341, CD
16. idem, *Timeu*, 20 C

17. Clement Alexandrinul, *Stromata V*, 103, 1
18. Platon, *Legile*, X, 896 DE
19. idem, *Statul*, 620 DE
20. ibidem, *Fedru*, 247 C
21. ibidem, 248-249
22. idem, *Criton*, 48 B
23. idem, *Statul X*, 619 E, 616 A
24. idem, *Timeu*, 22 CE
25. idem, *Republica X*, 614 B
26. idem, *Statul X*, 616 B
27. Clement Alexandrinul, *Stromata V*, p. 371
28. Platon, *Statul*, VII, 519 CD
29. ibidem, VI, 494 A; V, 475
30. Antipatru din Tars, *Fragmente*, 56
31. Platon, *Statul*, IV, 444 DE; X 617 E
32. idem, *Banchetul*, 206 C, 207 ACD, 208 B
33. idem, *Lysis*, 221 A

Comunicat al comisiei mixte de dialog ortodox - greco-catolic (extras)

...În data de 28 octombrie 1998, la Palatul Patriarhiei din București a început dialogul de reconciliere între Biserica Ortodoxă Română și Greco-Catolică (Română Unită cu Roma)...

Principalele puncte de orientare pentru continuarea dialogului au fost:

1. Dialogul fiind calea de reconciliere, el trebuie continuat într-un climat de sinceritate, respect reciproc și frățietate, renunțându-se la ocuparea cu forța a bisericilor, la acțiunile juridice sau legislative, la limbajul polemic din mass-media, precum și la orice formă de prozelitism.
2. Rezolvarea folosirii locașurilor de cult se va face prin dialog, analizând la nivel eparhial și parohial cazurile în care minoritatea nu are locaș de cult.

3. Până la proxima ședință comună a comisiilor de dialog, ierarhii ortodocși și greco-catolici din fiecare eparhie, se vor întâlni și vor analiza pe plan local fiecare caz în parte, ținând seama de posibilitățile reale de rezolvare a problemelor, în consultare cu clerul și credincioșii; datele de pe teren vor fi prezentate la viitoarea ședință comună a comisiilor de dialog, care va avea loc în ziua de joi, 28 ianuarie 1999, la Blaj.

4. Acum este mare nevoie de instaurarea unui climat de încredere reciprocă, la nivel de episcopat, cler și credincioși, astfel ca episcopii care poartă dialogul, să fie sprijiniți de preoții și credincioșii pe care-i reprezintă în această lucrare de reconciliere.

Comunicat al "Seminariului internațional iudeo - creștin" cu tema "Spiritualitatea psalmilor și morala socială a profeților" (extras)

În perioada 20-22 iulie 1998, la centrul "Daniil Sihastrul" de la Mănăstirea Durău (jud. Neamț) - România, s-a desfășurat simpozionul internațional iudeo-creștin cu teme "Spiritualitatea psalmilor și morala socială a profeților".

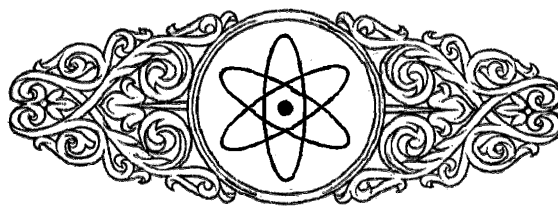
... Au fost subliniate, în special, următoarele aspecte:

- Reprezentanții celor două religii (mozaică și creștină), participanți la această întrunire, au exprimat convingerea comună că Psalmii și Profeții ne cheamă să mărturisim și să laudăm totdeauna pe Dumnezeu cel veșnic viu, Făcătorul cerului și al pământului, Domnul istoriei, să-l iubim pe Dumnezeu și să respingem toți idolii pe care-i naște păcatul și egoismul, dorința de stăpânire și bogăție. *Cu cât ne apropiem mai mult de Dumnezeu, cu atât ne apropiem mai mult unii față de alții.*

- Psalmii și Profeții ne cheamă să apărăm și să promovăm demnitatea fiecărui om creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, să respingem extremismele, xenofobia, fundamentalismul fanatic și violența, să căutăm pacea, să promovăm toleranța, să ajutăm pe sărac și pe văduvă, să căutăm dreptatea și să arătăm iubire, în toate împrejurările, să căutăm pe Dumnezeu și viața binecuvântată de El.

- Psalmii și Profeții cheamă pe toți oamenii și pe toate popoarele la pocăință pentru păcate, la fapte bune, la mântuire și viață veșnică. Psalmii și Profeții ne arată sfințenia și iubirea milostivă a lui Dumnezeu pentru oameni și cer ca oamenii să caute sfințenia, dreptatea și pacea ...

Puncte de vedere

Cărți

Pentru o mai bună înțelegere a medicinii alternative (2)*

Psihoterapie, hipnoterapie, homeopatie, hrană sănătoasă, acupunctură, meditație și altele —

New Wine Press, ed. III, 1988

Roy Livesey

“Să nu fie la tine ... nici ghicitor, nici astrolog, sau vrăjitor, sau descântător, sau care cheamă spirite, sau care citește viitorul, sau care vorbește cu morții. Căci urâciune este înaintea Domnului” (Dt.18, 10-12)

Popularitatea medicinei alternative este în continuă creștere.

Medicina alternativă se dovedește a fi punctul de intrare în ocultism pentru un număr crescând de oameni. Atâția din noi suntem interesați de starea sănătății! Așa a fost întotdeauna când omul și-a concentrat atenția asupra lui însuși și asupra propriului trup. Analizele din cartea noastră pot fi ușor înțelese de cei ce se bucură de harul Duhului Sfânt și de cei pentru care lucrurile duhului nu sunt o nebunie (1Cor. 2, 14). Dar omul lipsit de credință se află în fața unui front larg de alternative, aparent foarte diferite între ele. Satan regizează impresia unei oferte fabuloase. Credinciosul creștin poate însă sesiza elementul comun care străbate prin majoritatea terapiilor identificate. Dumnezeu va dăruia puterea de discernământ necesară celor ce iubesc adevărul și-l așteaptă doar de la El!

Atât de mare este seducția pe care o exercită homeopatia asupra multor credincioși creștini, încât am considerat că un capitol mai mare dedicat homeopatiei va fi deosebit de folositor și că va sensibiliza pe cât mai mulți din ei, că îi va întoarce de pe drumul rătăcirii și de la zăminteala a ceea ce este, poate, cea mai facilă terapie. Referitor la homeopatie, Asociația Medicală Britanică (BMA) a adoptat o concluzie în mare măsură similară cu a noastră, prin grupul de lucru alcătuit în vederea cercetării medicinei alternative. Deși pornind dintr-o perspectivă diferită, aprecierile făcute de BMA cu privire la medicina alternativă converg cu cele prezentate în cartea de față. Ele dau medicinei alternative un verdict general negativ. Am introdus în cartea noastră o serie din constatările raportului BMA.

Probabil că aria de maximă îngrijorare și care impune cel mai acut simț al discernământului rămâne cea a infiltrării metodelor și tehnicilor de tratament New-Age-iste înăuntrul Bisericii. „Semne și minuni“, psihologie, vizualizare, tămăduire interioară și confesare pozitivă - toate intră în această categorie. Urgența situației este semnalată și în cartea de față, dar este prezentată mai detaliat într-o altă lucrare a noastră “Pentru a înțelege înșelăciunea - Învățătura New Age în Biserică”

Foarte important este cum citiți această carte

Satan (și lucrarea lui) este deconspirat! Dar el caută în continuare să ne facă surzi și orbi pentru adevărul Cuvântului lui Dumnezeu în ceea ce privește „medicinile alternative“ ocultiste și vindecătorii mincinoși, uneltele lui satan împotriva adevăratei lucrări în domeniul Sănătății, cea de la Dumnezeu.

Isus Hristos a plătit cu propria Sa viață libertatea noastră și biruința asupra lui satan - se cuvine deci ca în acest moment al lecturii, cititorul să se oprească o clipă și să se roage lui Dumnezeu să îi deschidă ochii pentru întreg adevărul și să-i dea tot ajutorul necesar să lucreze pe calea adevărului astfel recunoscut. Note:

- Deși cartea noastră indică domeniile așa-zisei „tămăduiri“, care sunt în mod clar ocultiste, totuși accentuăm în mod repetat că scopul principal rămâne activarea spiritului critic al creștinului.

- Sunt menționate denumirile multor tipuri de

tratament pentru a da un tablou larg al alternativelor oferite de practicanți. Dar, așa cum medicina clasică, academică, nu este totdeauna liberă de orice influență demonică, nici „*medicinile alternative*“ *nu sunt în mod automat posedate de diavol*. Simpla menționare a unui tratament alternativ în această carte nu trebuie considerată drept aluzie asupra eventualului său caracter ocultist.

Atenție! Pericol!
Sunt „Vindecători” pe aici!

(sau, mai direct: Păzea! Mișună cu „Vindecători” “!)

Ocupația „oficială” a vrăjitorilor, spiritiștilor, ghicitorilor și a experților în magia albă este... „tămăduirea”. Însă doar numele s-a schimbat. Satan a

avut un plan încă de pe vremea lui Adam și diavolii lui sunt tot atât de ocupați cu realizarea lui atunci ca și acum.

- Fie că avem în vedere „secretele” vechi e 6000 de ani ale acupuncturii, reflexiologiei sau meditației,
- Fie că ne întoarcem înapoi numai cu 500 de ani, spre Paracelsus,
- Fie că ne oprim privirea asupra epocii de acum 150 ani, când urmașul lui, Hahnemann ne-a oferit homeopatia,
- Fie că examinăm tehnicile cele mai moderne sau unele din terapiile aplicate în noile centre de tratament,

ceea ce descoperim este o putere spirituală cu rădăcinile înfipte în ocultism.

* prima parte a apărut în numărul 2 al revistei

Rugăm pe credincioșii care citesc această rubrică de Medicină Creștină, să ne trimită relatări amănunțite despre minunile (vindecările) care s-au petrecut cu ei înșiși sau cu persoane apropiate lor, atât în cadrul bisericilor și mănăstirilor cât și în afara lor (de exemplu cele petrecute în fața sfintelor icoane sau prin atingerea sfintelor moaște, sau cele de la Poșaga, Arad, etc.).

De asemenea, îi rugăm pe părinții duhovnici și teologi, să ne trimită articole în care să analizeze aceste relatări în lumina Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Vă mulțumim!

Alimente - drog, alimente psihofage

Aditivii alimentari - de la gust și culoare, la ... dependență și boală

Motto: Nu știam că de atâta timp fac proză

(M. Jourdain, *Burhezul gentilom*)

Noi, oamenii aflat în pragul mileniului al treilea ne drogăm și ne imbolnavim sufletul fără să o știm - mâncând cuminți așa cum M. Jourdain făcea proză vorbind.

Un articol din "Science et Vie" (Nr. 953/februarie 1997) "*Sunt oare periculoși aditivii alimentari?*" cercetează problema *adaosurilor alimentare industriale*, strict din punctul de vedere al sănătății fizice. Câteva idei citite din acest articol:

"Mâncăm cu ochii! Consumând din abundență gumă de mestecat, jeleuri, fructe zaharisite și alte bombonele, copii sunt cei care ating primii dozele zilnice admisibile de *coloranți și alți aditivi*."

"Pâinea franțuzească tradițională nu conținea *nici un aditiv*! În schimb pâinea franțuzească [asa zis] obișnuită, [cea din vânzarea curentă], poate conține chiar și 14 *adaosuri*. În ea se adaugă în primul rând acid ascorbic pentru favorizarea formării bulelor, precum și un emulgator. Sorturile de pâine preambalate contin grasimi și conservanți" (acidul ascorbic intră în combinație cu nitriți și dă produși cancerigeni; din această cauză sorbatul de sodiu folosit și în băuturile aromatizate a fost interzis total)

"Pentru deserturile în care este incorporat și un apetisant preparat din fructe, eticheta menționează un simplu 'conservant de fructe' E 202 - sorbatul de potasiu. Dar în realitate se folosesc vreo 10 aditivi care favorizează colorația, consistența, onctuozitatea produsului, etc. Pe cutia iaurtului aromatizat cu gust de cireșe, fabricantul lipsește un desen cu grămezi de vișine sau cireșe de ne lăsa gura apă, dar va omite să menționeze că frumoasa culoare a preparatului este datorată puțin recomandabilei erythrozine (EA27)" (erythrozina provoacă la șoarecii supuși experiențelor, tumori ale tiroidei și tulburări neurofiziologice - e adevărat însă că la doze mari).

"... îngroșătorii și emulgatorii sunt tot mai utilizați pentru a da consistența și tinută produselor spumoase, sosurilor, semipreparatelor băuturilor și deserturilor, produse care înlocuiesc tradiționalele ouă, făină, lactate... Derivații fosfați se folosesc în patiserie, la biscuiți, în industria mezelurilor, a dulceturilor, a bauturilor (sucurilor), pentru produsele deshidratate, în guma de mestecat, branzeturile topite, etc. Rolul lor? Stabilizează, emulsifică, reține apa, accelerează creșterea aluatului... Absorbim astfel cam 30 de grame de macromolecule pe zi!"

"Carboxymethylceluloza (E466) este un îngroșător care intensifică << senzația din gură >> la cremele glazate și cremele sterilizate VTH pentru conservare. Dr. Denise-Anne Moneret-Vautrin de la spitalul central din Nancy a constatat însă cazuri de hipersensibilitate la aceste substanțe alergogene.

"Science et vie" nr. 961/octombrie 1997 semnalează efectele unei alte substanțe de exacerbare a gustului alimentar, folosită QUANTUM SATIS (adică în cantitatea necesară pentru obținerea efectului urmarit):

"Glutamatul, adăugat tuturor sosurilor pentru a le întări gustul, are reputația de a provoca sindromul <<restaurantului chinezesc>> (migrene, balonari, etc.). Oficial, glutamatul este un aditiv inofensiv care se poate consuma în mod nelimitat. De fapt, el este un neuro-excitant! În general nu strapunge bariera hemato-encefalică întrucât creierul își fabrică el însuși glutamatul de care are nevoie. Spre norocul nostru! - pentru că orice concentrație ridicată pe timp îndelungat la joncțiunea nervilor provoacă *moartea* acestora. Șoarecii de laborator, privați de un mediator specific (GLT-1) care menține această concentrație la nivel scăzut, suferă de crize de epilepsie și mor tineri, cu leziuni cerebrale.

Completăm tabloul cu câteva date extrase din "Medicina naturistă", lucrare coordonată de doctor Pavel Chirila (ed. Christiana, ed 1995, pag. 211-217):

"Prezentăm 5 exemple de <<alimente>> mult consumate în zilele noastre, de care un cetățean al planetei noastre din secolul trecut ar rămâne cu totul uluit:

1. O băutură răcoritoare:

- apă
- zahăr
- bioxid de carbon
- acid citric
- benzonat de sodiu
- arome

(Acidul benzoic și benzonatul de sodiu sunt substanțe conservante mult folosite. Eliminarea se face prin urină sub formă de acid hipuric, în urma combinării cu glicocolul. Acidul benzoic inhibă activitatea unor enzime digestive și deprimă absorbția substantelor nutritive).

2. O supă de tomate instant produsă sub aprobarea lui Kraft General Foods (marca înregistrată):

- amidon modificat
- sare
- pudra de tomate
- pudra de ceapa
- sodium citrat
- sodium diacetat
- ulei hidrogenat
- Guar Gum
- anti-caking agents (silica, fosfat tricalcic)
- adipic acid
- coloranti (chinolina, cormoisina)
- emulgatori (disodium monofosfat, gliceril monostearat, sodium polifosfat)
- arome
- îndulcitor artificial (zaharina)
- antioxidant (BHA)
- [si alte componente -n.ed.].

3. Margarina:

uleiul (cel mai adesea rafinat, bineinteles) se amestecă cu o pudra fină de nichel, se incalzeste la 400°, se agita si se trateaza cu hidrogen industrial; dupa 8 - 20 ore hidrogenul se fixeaza pe atomii de carbon nesaturati si astfel rezulta un produs numit margarina, solid la temperatura camerei si continând grasimi saturate comparabile cu cea de porc.

[N.R. Înainte de 1989, pe ambalajul margarinei scria "conservat chimic, colorat artificial, aromat sintetic", pentru a arăta "progresul" chimiei românești! Dar cel puțin știam adevărul. Țigările și reclamele pentru țigări, trebuie însoțite, conform unor reglementări CEE, de inscripția "Țututul dăunează sănătății". Așa ar trebui procedat și cu alimentele ce conțin aditivi: "*Acest aliment conține substanțe chimice ce dăunează sănătății*".]

4. Rafinarea uleiului presupune tehnici de incalzire până la temperaturi de 190-250° C; de asemenea este tratat cu solvenți, albit, dezodorizat... Temperaturile ridicate duc la formarea de compusi ciclici, de polimerizare care pot avea un grad de toxicitate. Contine urme de solvenți.

5. Zahărul este un aliment obținut printr-un grad înalt de rafinare... Este complet lipsit de alte trofine [substanțe hranitoare]. Contine aditivi chimici: solantern, albastru de indantern. Pierde mineralele și vitaminele prin rafinare și, pentru a fi metabolizat, sustrage aceste elemente din organismul uman.

Sunt ambalaje pe care scrie amănunțit din ce este fabricată înghețata (și vom vedea ca așa trebuie spus, *nu preparată!*): lapte praf, praf de cacao, apa, zaharina și ... stabilizator, emulgator, odorant, colorant, aromat.

Deci produsul "alimentar" (și nu putem să nu punem alimentar în ghilimele, semnalând impostura) contine niste chimicale care se adresează specific fiecărui simț

pentru a-i satisface apetitul. Cinci simțuri - cinci agenți chimici incorporați. Rezultatul? Dezastruos! Și anume, direct proporțional cu cantitatea îngurgitata și invers proporțional cu vârsta victimei. Iar înghețata modernă nu este decât unul din posibilele exemple. Chestiunea se afla în atenția asociațiilor de protecție a consumatorilor și a cercetătorilor de specialitate, însă din câte ne putem da seama din citatele de mai sus, numai sub aspectul igienei alimentare. Dar mai există și un alt aspect al situației; asupra acestuia vrem să atragem atenția în continuare.

În consumul mâncărilor naturale, preparate după rețete tradiționale, cu frica lui Dumnezeu nu cu trufia și febra civilizației *industriose*, de consum, satisfacerea simțurilor nu este sterilă, scop în sine, ci are o semnificație precisă: constituie semnalul pozitiv asociat absorbției metabolice, deci a unui aport benefic organismului biologic. *Consumul de chimicale, constient sau nu, este consum de senzații, nu hranire.* Produsele comestibile oferite atât de insistent de industria ce-și zice alimentară, sunt de fapt DROGURI! În unele cazuri ele *nu* hrănesc de loc, sau aportul de substanțe potențial hranitoare este foarte redus ori tulburat de aditivi chimici. Pe de altă parte, aceste produse excita simțurile cu acești mediatori chimici specifici, inducând nevoia imperioasă a repetării stimulului - ciclul specific oricărui drog, inclusiv alcoolul sau nicotina. Rezultatul este subminarea fizică a organismului, sleirea lui de forțele vitale.

Dar primejdia este încă și mai mare! Se produce o perversiune și la nivel spiritual - societatea de consum, necreștină și anticreștină, are o predilecție pentru perversiuni... Reflexul natural este a mânca pentru a te hrăni. Semnalul declansator natural este foamea, iar efectul actului de a mânca, starea de sațietate, o stare plăcută, semnalul respectării procesului metabolic. Lacomia "clasică", "tradițională", conduce la o sațietate greoaie, coplesitoare și, cu timpul, la imbolnavire fizică și la dependență - adică păcat și împătimitură. Dar legătura între cauză și efect este clară, este ușor de descifrat, și deoarece și drumul de întoarcere este clar, constituie o invitație permanentă pentru conștiință.

Alimentele falsificate cu aditivi chimici ne agresează mult mai viclen - atacăm fără să ne dăm seama, lanțul de reflexe fiziologice firești: foame-hrană-sațiu. Consumăm produse savante elaborate care se adresează exclusiv unor circuite senzoriale, deturnând sensul funcționării lor. Prin forța și singularitatea sa, stimulul sintetic specific impune *reluarea excitației pentru excitația în sine*, obișnuiește traiectele fiziologice și subiectivismul psihic paralel cu semnale puternice și "pure", iar gustul natural al fructelor sau legumelor, de exemplu, devine "insuficient", nu dă "satisfacție" (asa cum se întâmplă și în cazul altor

perversiuni). Omul se muta din lumea naturala in cea artificiala, a chimicalelor, un fel de lume virtuala, pe Internet-ul chimiei alimentare.

Fiecare din noi poate constata ca sucurile de fructe imbuteliate nu potolesc setea. Ai mai tot bea. De fapt ele sporesc setea. Corpul cere cu disperare apa, spre a elimina sterilul introdus cu sila in organism. Iar efectele hormonale si de dependenta se instaleaza in timp in mod ineluctabil.

Dar aceasta dependenta de alimentul - drog, de drogul travestit in aliment, convine afacerilor cu produse alimentare si comerciantilor comozi (chimicalele rezista pe rafturi, in soare, aproape nedefinit, asa de puternica e otrava din ele - omoara tot ce e viu; lasati o sticla inceputa la dumneavoastra pe fereasta si va veti ingrijora de performanta de rezistenta a lichidului inert care se recomanda "suc natural de fructe". In vederea protejarii acestor interese financiare, dependenta se induce constient, *silit chiar*, de la cea mai frageda varsta. Se impune aici paralela cu "educatia sexuala" la copii, ultragianta si smintitoare pana si in numele ei, atat pentru copii cat si pentru cei carunti. Pe cele mai diverse cai, omul este impins sa se scufunde in trup, in mustul si umorile lui, intr-o cat mai grosiera senzualitate sau intruna cat mai rafinata si greu accesibila, dar oricum intr-o inversunata rupere nu numai de Dumnezeu, ci si de orice ideal de spiritualizare. Sa aducem un fapt concret in sprijinul afirmatiilor noastre. Ne vine in ajutor tot "Science et Vie", o revista care, cu orientarea sa spre stiinta experimentală este o garantie a obiectivitatii:

"... festivalul gustului isi face simtita prezenta in intreaga Franta, in fiecare an, in a treia saptamana din octombrie, sub initiativa specialistului in domeniul vinurilor Jaques Puisais ... si beneficiind de concursul a numerosi proprietari de restaurante. Prin intermediul Centrului National de Arte Culinare Paris, Jaques Puisais propagă deasemenea un *curs de trezire senzorială*, curs acceptat in numeroase scoli elementare. Mai mult de 60.000 de elevi au fost invatati in ultimii șase ani să-și trezească simturile : ... a mirosi, a mesteca, a percepe senzatiile pe limba, a detecta mirosul care urca din fundul gâtului, a fi atent la emotiile starnite din strafundurile memoriei... Brigitte Simon, presedinta Centrului National de Arte Culinare sustine cu tarie valoarea educativa a acestui curs "Explorarea senzoriala favorizeaza la copil o veritabila sanatate intelectuala si morala..."

"... nu mai este suficient ca un produs al industriei alimentare sa fie benefic sanatatii, succesul va fi asigurat in primul rand de gustul sau. Dar consumatorul devine foarte exigent! Pentru a-l satisface, toate marile mărci de produse alimentare fac apel la fabricantii de arome. Astfel, de pilda, indicatia "aroma de fructe" mentionata

pe eticheta iaurturilor si cremelor glasate, se referă la o aroma de sinteză pe care profesionistii o califica drept identica celei naturale, intrucat copiaza aroma naturala. *Atunci de ce o aroma sintetica?!* (subl. n.) Aroma naturala este adesea prea fragila sau *prea costisitoare* (subl. n.) pentru o productie industrială... Piata mondiala a aromelor este estimata la cca. 30 miliarde franci francezi." (Science et Vie, pg. 111 - 112, nr. 961, oct. 1997)

Drogul, patima, luxul, refuzul efortului; toate costă si ruinează. Consumul sistematic si in cantitati mari de sucuri de fructe imbuteliate conduce la grave dezechilibre metabolice si imbolnaviri, mai ales la copii. Este un fapt cunoscut medicilor. Se poate ajunge pana la blocarea procesului de osificare si maturizare a scheletului.

Interesul acaparator pentru trup ("ce vom mânca, sau cu ce ne vom îmbrăca?") face rău trupului, câteodată mai repede, alteori mai lent. Dezechilibrul psihic si mai ales cel spiritual este însă prea putin sau deloc evidentiat de studiile citate. Considerăm că nu este ceva întâmplator sau pasager. Societatea ateista are o orientare strict hedonistă, care ignoră total Duhul, iar când nu îl poate evita, îi spune spirit (si consideră termenii echivalenți). Satisfactia senzuala este obiectivul principal chiar si in arta (volutatea de a pipai sculptura, veritabilă idolatrie), grija pentru sanatate ca stare de bunastare fizica si insensibilitate psihica, a devenit ceva obsesiv (medicul fiind transformat intr-un fel de preot al cultului, cu solutii alternative, homeopato-vrajitoaresti). Dar rezultatul ignorarii adevaratei credinte intervine cu o fatalitate aspră: e rău si pentru suflet si pentru trupul adulat.

De pe strazile oraselor moderne alungăm pe Maica Domnului, iar la masa noastra nu-l mai invităm pe Fiul ei.

Sfântul Siluan Atonitul se afla odata într-o călătorie prin Rusia natală. Pe bancheta din fața lui statea un negustor intre doua varste. La un moment dat, negustorul isi scoate tabachera si dă să-si aprinda o tigara. Dar are brusc o ezitare si se adresează calugarului necunoscut din față, un obraz bisericesc atât de îmbunătățit:

- Părinte, e chiar păcat să fumezi?

Ca intotdeauna, părintele Siluan nu s-a grăbit să raspundă. Si-a lăsat timp de rugăciune.

- Nu știu... Încearcă să te rogi... la vezi, spune o rugăciune înainte de a aprinde fiecare tigara...

In clipa aceea de har, negustorul a raspuns curat, nu de sub negura patimei:

- Ei, dar asta nu se poate. Nu se face sa te rogi ca să fumezi.

- Atunci ESTE PĂCAT.

Înainte de a mânca omul se roaga. Animalele nu. Momentul mesei are ceva sacru în el pentru toate popoarele nezdruccinate, chiar și pentru închinătorii la idoli. Cu atât mai mult pentru creștini, care știm că Liturgia este o Cîna, Cîna cea de taină, unde Hristos, Mîntuitorul, ni se dă spre MÂNCARE. În acest fel, fiecare masă se cuvine a fi binecuvîntată de rugăciune (gest al smeritei Creații universale ce atinge și pe mireni) și-și sporește înțelesul tainic printr-o deschidere spre Cîna Domnului. Cum să nu te cutremuri atunci când pe masa omului ajunge nu pâine, ci piatră, iar binecuvîntarea mulțumirii pluteste pe deasupra unei otrăvi lente. Fie ca aditivul alimentar să nu ne sperie rugăciunea, așa cum a simțit rusul din cauza țigării. Dimpotrivă, mai mult trebuie să ne facem datoria și bucuria rugăciunii înainte de masă. Să ne ocrotească Dumnezeu și să ne ajute să nu cădem în capcana falsificării și parodierii Creației.

Pentru o înțelegere mai clară a pericolului prezentat de adaosul de glutamat la prepararea alimentelor, reproducem fragmente dintr-un articol publicat în "Science et Vie" nr. 879, Dec. 1990 pg. 80. Este deosebit de interesant din punctul nostru de vedere că, determinat de specificul efectelor glutamatului, autorul articolului se gîndește și la studierea efectelor de comportament, nu numai a celor strict fiziologice. Cititorii noștri pot constata că între articolul din 1990 și cel din 1997 situația pare neschimbată! Interesele comerciale aliate cu orientarea materialist - consumistă are (deocamdată?) câștig de cauză. Cît despre implicațiile religio-spirituale, în continuare nu găsim nici un cuvânt.

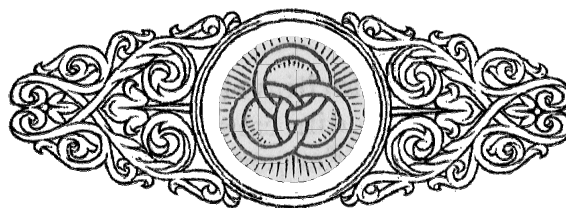
Doctorul G. Leonard relatează în <<Panorama medicală>> că dozele de glutamat ingerate de un copil sub formă de săruri glutaminice, sunt adesea atât de ridicate încît, administrate pe cale bucală la puii animalelor de laborator, conduc pur și simplu la distrugerea sistemului lor nervos central! Glutamatul este un aminoacid, mediator al sistemului nervos central, care joacă un rol important în fenomenele memorizării. Atunci când se fixează pe receptorii neuronilor, el deschide în acestia un canal prin care patrund rapid ioni de calciu. Când este în exces însă, el conduce la moartea neuronului respectiv, întrucît îi dezechilibrează conținutul în calciu! Există glutamatul produs de organism (glutamatul endogen) care, în mod normal este suficient echilibrului neuronal... Se presupune că un dezechilibru în absorbția lui și a unui alt aminoacid, cisteina, au un anumit rol în multe boli ale sistemului nervos central (epilepsie, boala lui Parkinson, boala lui Alzheimer, Coreea lui Huntington, etc.). Deci, *nu este o substanță inofensivă, ci una foarte activă.*

Glutamatul alimentar a fost introdus numai din motive de gust, ca agent de săpitudine [savoare], datorită faptului că accentuează gustul alimentelor. Este practic imposibil să enumerăm aici alimentele, mâncărurile, sosurile, mezelurile și produsele de patiserie care conțin în prezent și glutamati. Este deci tot atât de imposibil să oferim o estimare a dozei consumate zilnic...

Glutamatul este recunoscut ca răspunzător de "sindromul restaurantului chinezesc": dureri de cap, tulburări de vedere, greturi, amețeli, stări de vomă și tulburări gastrointestinale. Se făcea supoziția că aceste tulburări ar fi de natură alergică și că nu ar afecta decât o minoritate de oameni. Cercetările profesorului John Olney [Universitatea Washington din Saint Louis] ne arată că efectele glutamatului interesează pe toată lumea. Pare necesar ca autoritățile să intervină pentru a rezolva un conflict evident între ceea ce constată știința și ceea ce fac industriile. Pentru început, ar fi interesant să se studieze experimental efectele glutamatului asupra comportamentului omului".

Dumnezeu este iubire.
Dragostea dintâi

Pateric românesc

Dragoste fără nevointă nu există

Calinic Cărăvan

Mănăstirea Lainici

Părintele Calinic Cărăvan (1906-1991) a învățat călugăria și rânduiala bisericească la mănăstirea Frăsinei începând cu anul 1925. În 1930 vine la mănăstirea Lainici, unde este stareț din 1952 până în 1974. Pentru părintele Cărăvan, temelia mântuirii călugărilor este ascultarea, iar temelia mântuirii mirenilor este milostenia și nașterea de copii. La acestea se adaugă rugăciunea neîncetată și smerenia, fără de care nimeni nu se poate mântui.

Fără osteneală nu se poate

Sfinții părinți au spus ce este mântuirea dar nu prea i-a interesat pe cei ce au ascultat. Nici azi omul nu se interesează să pună în practică ceea ce se vorbește. Partea principală asta este: **să se silească omul a iubi pe Dumnezeu**. Iar ca să iubești pe Dumnezeu trebuie să faci faptele iubirii, să îți placă să te nevoiești, să te rogi și să simți cum trebuie să duci viața într-adevăr duhovnicească care trebuie să o ducem.

Eu sunt bătrân și am trăit cu diferiți părinți, trăire în lucruri și umblare în chestiile administrației și am discutat cu ei în fel și fel de chipuri dar n-am putut să aflu nimic. Atunci m-am gândit: „Măi, cum trebuie să afle omul ce viață să ducă pentru a merge pe drumul desăvârșirii? Sfinții părinți ne-au arătat destul de lămurit dar noi nu ne-am deschis încă mintea și înțelegerea spre cele duhovnicești. M-am gândit: cum să încerc, cum să fac? Și mi-am zis: să încerc să mă dau la lucru, să lucrez, să văd ce se poate realiza și într-un timp când am avut eu o viață mai liberă, atunci m-am retras la o chilie a mănăstirii și am stat acolo, m-am închis acolo și am căutat să văd ce pot să realizez dacă stau și mă rog și cer ajutorul lui Dumnezeu. Am început

ușile, ferestrele, totul și am început să mă rog. M-am dat la rugăciune și m-am rugat zi și noapte. Acum eu nu v-o spun spre laudă dar dumneavoastră aveți dorința și sunteți interesați să vedeți cum se ajunge la un adevăr. Retrăgându-mă acolo m-am rugat, m-am rugat și iar m-am rugat. Mi-am zis: Cum să mă rog? Dacă mă odihnesc nu cred că aș reuși. Ia să mă rog încontinuu, să văd cum o fi. Și m-am rugat zi și noapte, încontinuu, trei zile și trei nopți. Rugându-mă, prima zi n-a putut rezulta ceva, nici a doua ci tocmai a treia zi. Ce s-a întâmplat a treia zi? M-am pomenit cu o viață așa duhovnicească, m-a podidit așa o dragoste de parcă mă vedeam că sunt un străin! Nu mă mai gândeam cine sunt, unde sunt și de ce sunt (N.R.: Părintele Calinic a mărturisit că în acele clipe, ca un copil, se tăvălea pe jos de bucurie, căci o bucurie nespūsă îl cuprinsese și îl copleșiseră lacrimile).

Și am văzut atunci că într-adevăr omul, când caută pe Dumnezeu din toată inima, îl găsește. Asta este: niciodată să nu te ocupi de lucruri mari, ci de lucruri mici: **să te rogi, să te rogi și iar să te rogi**. Rugându-te așa încontinuu, vine și ajutorul lui Dumnezeu. Atunci am simțit și eu cu adevărat că așa trebuie să lucrăm ca să ne putem adăpa la harurile și mila lui Dumnezeu, la îndurarea lui Dumnezeu față de noi. Trebuie să-L căutăm cu toată ființa noastră că altfel nu se poate. Nu putem să sfințim nimic, nu cunoaștem nimic dacă nu ne ostenim să primim harul lui Dumnezeu. Omul trebuie să se roage, trebuie să lase toate, pentru dragostea lui Dumnezeu. Altfel nu se poate realiza nimic. Asta este partea principală așa că, dacă vreți și aveți în studiul dumneavoastră lucrul acesta și simțiți lucrurile acestea, veți reuși. Fără nevointă nu se poate. Trebuie nevointă.

*

- *După experiența aceasta de trei zile cum s-a schimbat viața dumneavoastră?*

- Numai ajungând acolo, atunci vedeți: o dragoste dumnezeiască nespusă, cu totul transformatoare.

- *Și după aceea v-ați putut întoarce oarecum în lume? N-ați pierdut darul acesta?*

- Nu. Darul se poate pierde dar trebuie să te ții bine, să te rogi întodeauna, să fii atent să nu-l pierzi în lume, când te înconjoară lucrurile lumești, ba una, ba alta. (N.Red.: Părintele Calinic părea total rupt de lume. Orice s-ar fi întâmplat în jur, el rămânea în pace și liniște. În inima lui însă, ducea o luptă aprigă cu duhurile care nu-l lăsau să se roage și care făceau o gălăgie de nedescris, lucru mărturisit de Părintele Calinic). Aceasta este: dragostea de Dumnezeu, aceasta s-o aibă omul, toată munca lui asta să fie; altfel nu se poate să ajungi la un rezultat bun; fără osteneală nu se poate. Să nu te odihnești deloc. Trebuie să te ostenești, să depui toată osteneala în lucrurile duhovnicești. Astfel nu se poate.

Nevoința este căutarea neîncetată a lui Dumnezeu.

- *Care ar fi regulile de viață pe care noi laicii ar trebui să le avem ca să putem spune rugăciunea lui Isus?*

- Ca să ajungi la rugăciunea lui Iisus trebuie să-ți placă trăirea cu Dumnezeu, să nu ai pe Dumnezeu lipsă în sine, să-l ai întodeauna pe Dumnezeu, să nu trăiești fără El. Numai dragostea de Dumnezeu poate să-ți aducă puterea asta să poți să ajungi la plăcerea asta de a trăi cu Dumnezeu, altfel nu poți.

- *Cum ar trebui să se desfășoare viața noastră ca să respectăm regulile moralei creștine?*

- Nu se poate fără nevoință. Asta este: să slujim lui Dumnezeu și dacă facem asta și Dumnezeu ne slujește nouă și ne ajută. Dar dacă nu ne luptăm pentru fapta bună și nu-i mulțumim lui Dumnezeu pentru binele pe care ni-l dă și pentru cum ne ajută în toată lipsurile și necazurile noastre, atunci nu facem nevoință. Fără asta nu se poate, fără nevoință.

- *Ce înțelegeți prin nevoință?*

- Întodeauna să ai pe Dumnezeu prezent. Asta este nevoința, nu-i alta. Să ai pe Dumnezeu prezent întodeauna. Că dacă nu îl ai pe Dumnezeu și nu te

gândești la Dumnezeu, nu faci nimic ori ce-ai face. Partea principală asta este: să-L iubești pe Dumnezeu din toată ființa; iubind pe Dumnezeu ai toate.

- *Cum ajungem la iubirea de Dumnezeu?*

- La iubirea de Dumnezeu nu ajungem decât numai cu trăirea potrivit învățăturilor sfinților părinți, post regulat și rugăciuni neîncetate. Fără asta nu se poate.

- *Cauza relelor e viața morală dirijată de mijloacele de informare. Cum vedeți ieșirea din criza morală?*

- Din criza morală cum să ieși? Dacă intri în criza morală, în criza trăirii în Dumnezeu, un mai ieși de acolo. Trebuie să ducem o luptă ca să iubim pe Dumnezeu. Lupta e facerea de bine. Toată fapta bună trebuie să o duci la toate cugetările care te pot duce la Dumnezeu. Nu trebuie să te gândești la altceva, la avere, ci numai să iubești pe Dumnezeu. Fără asta nu se poate.

Cărți

Cuvinte despre nevoință Sfântul Isaac Sirul

= Editura Bunavestire - Bacău =

Sfântul Isaac se ocupă în mod deosebit de intens cu patru teme capitale, legate însă de o mulțime de altele, subordonate acestora:

a. Importanța nevoințelor și a greutăților pentru desăvârșirea omului, temă în care manifestă o înrudire cu Marcu Ascetul;

b. Importanța smereniei, în a cărei descriere e poate cel mai mare maestru;

c. Rolul cunoscător al "simțirii", în care este un predecesor al sfântului Simeon Noul Teolog;

d. descrierea insistentă a stării de liniște, strâns legată de cea a rugăciunii neîncetate și a dragostei.

Despre smerenie, el zice:

"A vorbi despre smerenie înseamnă a vorbi despre Dumnezeu însuși".

"Smerenia întrece toată zidirea".

"Smerenia este o putere ce îmblânzește fiarele și anulează veninul șerpilor".

"Smerenia este haina lui Dumnezeu"

Pr. Prof. Dr.

Dumitru Stăniloae

("Cuvintele despre nevoință" se găsesc și în "Filocalia" nr.10)

Un lucru care trebuie: să ne iubim

Corneliu C.

Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (In.3:16). “Prea iubiților, dacă astfel ne-a iubit Dumnezeu pe noi, **trebuie** să ne iubim și noi unii pe alții” (1 In. 4:11). Dumnezeu cere un lucru care “trebuie”. A nu iubi înseamnă a nu face un lucru care trebuie. Iar a nu face un lucru care trebuie făcut, cerut de Dumnezeu, e păcat și deci urmează consecința. “Nu **trebuia** oare ca Hristos să pătimească acestea...?” (Lc 24:46). Și fiindcă trebuia, a făcut-o.

“În nimeni altul nu este mântuirea, căci nu este sub cer nici un alt nume ... în care **trebuie** să ne mântuim” (F.Ap. 4:12). Mântuirea este absolut necesară pentru toți oamenii și este posibilă numai prin Hristos.

TREBUIE să ne iubim unii pe alții fiindcă Dumnezeu ne-a iubit întâi. Dacă Dumnezeu nu ne-ar fi iubit și nu ar fi dat pe unicul Său Fiu ca jertfă pentru ispășirea pacatelor noastre, noi am fi fost pierduți. Iar dacă noi nu ne iubim, deasemenea suntem pierduți.

Un om fără dragoste e gol, e fără viață, e fără Dumnezeu. Noi toți am vrea să fim iubiți, dar prea puțini suntem dispuși să iubim. Practic, se pare că nu e prea ușor. De ce ? Pentru că trebuie să iubim și pe aceia care nu ne iubesc, ba chiar și pe aceia care ne sunt dușmani, care ne urăsc și ne fac rău. În ciuda dificultăților, a piedicilor din noi și din afară, Cuvântul lui Dumnezeu ne poruncește: “TREBUIE să vă iubiți unii pe alții”

Așa stând lucrurile, trebuie să căutăm căile dragostei și vom vedea că deși este greu, totuși se poate.

Dragostea caută motive pentru a iubi

Noi căutăm motive pentru ca să nu iubim atunci când nu vrem să iubim, dar putem găsi cel puțin un motiv ca să iubim și este cu mult mai bine decât să urâm. În Ioan 3:16 ni se spune că “atât de mult a iubit Dumnezeu lumea ...”. Ce a putut găsi El bun la lume ca să merite iubirea Sa? Apostolul Pavel spune: “...nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea”. Ce L-a determinat pe Dumnezeu să iubească lumea ? Dumnezeu a găsit motivele iubirii în Sine. Dumnezeu este dragoste (1In 4:16). Astfel, spre marea noastră bucurie și slava Lui veșnică, Dumnezeu ne-a iubit.

Dragostea, față de cel iubit, nu poate să facă rău și nu poate să nu facă bine. Numai dragostea poate birui răul prin bine. Cât de frumos se exprima Iosif față de frații lui, care l-au vândut: “Voi negreșit, v-ați gândit să-mi faceți rău, dar Dumnezeu a schimbat răul în bine” (Fac. 50:20). Noi am făcut cel mai mare rău atunci când am răstignit pe Domnul dar Dumnezeu a schimbat

răul în bine, în cel mai mare bine. Pentru ce ? Pentru ca ne-a iubit. Pentru ce ne-a iubit ? Unde este motivul ? În sine. Dumnezeu este dragoste. Ce motive a avut Domnul Iisus să iubească o cetate care L-a refuzat și n-a voit să-L găzduiască măcar o noapte, deși ucenicii Săi erau de părere să ceară peste ei foc din cer ? Motivul iubirii este în Sine: “Fiul omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor; ci să le mântuiască” (Lc 9:56).

Dar Dumnezeu, care este dragoste, a găsit motive de iubire și în noi. În primele pagini ale Bibliei găsim că Dumnezeu a mărturisit că “întocmirea gândurilor oamenilor este rea încă din tinerețea lor și sunt pornite în fiecare zi numai spre rău”. Atunci unde se află motivul de iubire în om? Motivul iubirii omului de către Dumnezeu se află în faptul că “Dumnezeu a făcut pe om după chipul său”, el este cununa creației Sale și fiul Său (cel risipitor însă): “...acesta este fiul meu ...care a fost mort și a înviat, a fost pierdut și s-a aflat”. Poate și tu ai fii sau fiice. Buni sau răi, ai un motiv de iubire în ei: sunt fiii tăi!

Ce motive a găsit samariteanul milostiv ca să arate iubire față de un necunoscut căzut între tâlhari ? I s-a făcut milă de el, de aproapele lui.

Apoi, dragostea caută motive de acoperire. “Ura stârnește certuri, dar dragostea acoperă toate greșelile” (Prov. 10:12). “Dragostea...acoperă totul...” (1Cor. 13:7). “Dragostea acoperă o sumedenie de păcate” (1Petru 4:8). Ea caută cuvinte de acoperire.

Jertfa de ispășire prin sângele Domnului Iisus este culmea iubirii divine, atunci când Dumnezeu n-a cruțat pe singurul lui Fiu, pentru noi. Atunci când dragostea noastră este în primejdie de a se răci, trebuie să ne amintim că Dumnezeu ne-a iubit întâi, atunci când noi Îi eram vrăjmași, atunci când noi nu meritam.

În iubirea lui Dumnezeu față de noi, avem motivul iubirii în noi, căci dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre când ni s-a dat Duhul Sfânt (Rom. 5:5). Apoi, în fiecare om putem găsi motive să-l iubim, căci el poate fi fratele meu, ruda mea, aproapele meu și chiar vrăjmașul meu, care are în el un suflet scump, deci **trebuie** să-l iubesc.

“Dumnezeu Își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe când eram noi încă păcătoși (vrăjmași ai lui Dumnezeu), Hristos a murit pentru noi”(Rom. 5: 8). “Prea iubiților, dacă astfel ne-a iubit Dumnezeu pe noi, **trebuie** să ne iubim și noi unii pe alții” (1In. 4:11)

O rugăciune: “Doamne Dumnezeule, ajută-mi să nu uit niciodată dragostea arătată mie, dând pe Fiul Tău să moară în locul meu, atunci când eu îți eram vrăjmaș Ție”. Amin.

Ce înseamnă a-ți practica religia?

Protopop Cornel Ursu

Credință și nădejde

Cunoașteți în panoplia noastră creștin-ortodoxă, sfinți mai reprezentativi pentru credința noastră decât brâncovenii? Brâncoveanu n-a murit o singură dată cum murim noi; a murit de cinci ori. Cu fiecare copil omorât înaintea lui, a murit câte puțin. Dar mai știm încă ceva; ei ne-au lăsat credința pe care trebuie să ne-o apărăm. Asta înseamnă practic credința: a le urma exemplul. Cu fiecare dintre cei care moare, să murim și noi. Însă mai e un lucru: se zice că e înălțător ca plecând, să pleci din lume luminând. Când ai ajuns la capătul să pleci, însă să și rămâi. Asta nu se poate face fără credință. Nu se poate. Nu este cu puțință. Un om fără credință - spunea un medic din Sibiu - nu poate face două lucruri: - **Nu poate să-și educe bine copii.** Fiți atenți! Vor păți ca în fabula cu racii care au spus părinților: "Ne râde lumea, învățați-ne să mergem înainte" și le-au spus părinții "Păi nu știm nici noi. Așa mergem și noi".

- **Nu poate suferi (suporta) gândul morții** când este bolnav (incurabil). De aceea se sinucide. Mulți refuză contactul cu familia, cu copii, cu societatea.

Atenție! Toate acestea ni le spune un medic, din experiența lui. Fără credință nu există. "Credo, ergo sum". "Cred, deci exist" ca societate și ca indivizi. Această credință oare nu și-o manifestă omul în primul rând prin rugăciune? Sfântul Maxim Mărturisitorul foarte bine spune: "*rugăciunea este arătare a nădejzii și secure împotriva deznădejzii*". Cu securea ce faci? Tai. Ce tai? Deznădejdea. Dacă ai credință te rogi și nu poți să cazi în deznădejde. Credința rezolvă totul.

Gândiți-vă, ca în basmele acelea frumoase ale copilăriei noastre, că cineva ne-ar spune că trei lucruri ni se vor lăsa și restul ni se vor lua. Ce am vrea să ni se lase?

- în primul rând aș zice, Doamne, pâinea cea de toate zilele, înțelegând prin aceasta **apa cea vie** de care vorbea Iisus Hristos Mântuitorul, la fântâna lui Iacob, cu femeia samarineancă. Apa cea vie.

- după aceea **sănătate** spirituală și trupească. Știți ce zicea Shopenhauer înainte să moară: "*Sănătatea nu e totul, dar fără sănătate totul e nimic*". Să vă gândiți la vorbele acestea când veți fi bolnavi.

- și apoi, al treilea lucru: **nădejdea**, speranța. "*Fără ea - zicea Mircea Eliade - nu-mi întinde mâna decât după ce te voi întreba în ce crezi? Și de nu vei spune că în Dumnezeu și în nemurirea sufletului nu strâng mâna decât unui pumn de cenușă. Nu am în fața mea decât un viitor mormânt și un viitor sicriu*". Ori nu acesta este omul.

Credință și rugăciune

A-ți practica religia? Oare ce poate să mai însemne în perspectiva vieții, cât mai avem de la Dumnezeu? "*Spune-mi Doamne sfârșitul meu și numărul zilelor mele ca să înțeleg de ce mă mai lipsesc eu ca să mă mântuiesc. Primește Doamne jertfa pe care ți-am adus-o*". Ce-i această jertfă? Ce-i acest puțin pe care trebuie să-l mai împlinim. Eu cred că sfinții părinți ar spune: faceți ce puteți, rugați-vă lui Dumnezeu pentru ce nu puteți și Dumnezeu, ca un tată, va primi și puținul ca și multul. Și "*Când ți-aduci aminte de Dumnezeu înmulțește rugăciunea, ca atunci când Îl vei uita, Domnul să-și aducă aminte de tine*". Extraordinar! **Vedeți ce înseamnă să-ți practici religia: să-ți aduci aminte de Dumnezeu.** Când îți aduci aminte de Dumnezeu? Astăzi mi-a murit un coleg, mi-a murit mama, tata, mâine urmează să fiu operat. Și mi-aduc aminte: "Doamne ajută-mă să pot trece peste toate acestea". Îți aduci aminte de Dumnezeu și atunci ce faci? Înmulțești rugăciunea. Iar atunci când tu îl vei uita Domnul își va aduce aminte de tine și îți va întinde mâna, ca lui Petru pe valuri, când a început să se scufunde: "Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? Pentru ce m-ai uitat? N-ai văzut că sunt lângă tine? Eu nu te uit chiar dacă tu mă uiți". Oare nu ne înfiorăm? Tu îl poți uita pe Dumnezeu, dar Dumnezeu nu te uită nici o clipă. Hristosul nostru este mereu pe cruce, Hristosul nostru este nedezlipit de ea.

Pentru ca nici noi să nu-l uităm pe Dumnezeu noi avem "rugăciunea de toată vremea". A-ți practica religia înseamnă în primul rând să ai întotdeauna în gând (dimineața, ziua și noaptea) rugăciunea de toată vremea: "*Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*" (despre care vă va spune mai multe părintele Teofil Păraian, săptămâna viitoare, când va vorbi despre isihasm). Într-

o noapte, câțiva preoți ne întorceam de undeva, când trei tineri au trecut pe lângă noi. Unul din ei zice: «Ăștia în afară de „Doamne miluiește” nu știu altceva».

După glas, l-am recunoscut pe unul din ei. Fiți atenți ce a urmat. La 3-4 săptămâni a venit la mine acasă și îmi zice: “Tata va fi operat peste două zile la Târgu Mureș. Are o problemă mai delicată. Mă puteți ajuta?”. I-am spus: «Știu, nu nega, că și tu ai fost între cei trei. Dar Dumnezeu nu a vrut ca tu să rămâi neîmpăcat. Astăzi, tu-ți răscumperi viața de până acum, pentru că n-ai știut ce înseamnă “Doamne, miluiește”». Dacă noi spunem măcar de trei ori pe zi “Doamne, miluiește”, dar din toată ființa noastră, nu ne temem de nimic. “Doamne, nu-mi va fi frică de nimic dacă Tu ești cu mine”. Dar ce înseamnă “miluiește”? Noi l-am împrumutat din slavonă. Ce înseamnă “milâi”, “mileșevo”. A iubi. Deci “Doamne, miluiește” înseamnă că stai de vorbă cu Dumnezeu și-I spui “Tată, iubește-mă. Nu mă părăsi”. Dar să o spui din inimă, cum a spus orbul: “Iisuse, Fiul lui David, ai milă de mine”. Ce se face prin oamenii aceștia [din Asociația Pentru Isihasm] să știți că este o încercare și sunt convins că vor da rezultate, mai ales în liniștirea gândurilor și sentimentelor noastre. Avem nevoie de liniște, oamenii sunt neliniștiți.

Credință și cruce

Părintele Teofil Păraian, în situația dânsului, de nevăzător, om cu lumină doar a sufletului, a rugat pe Monahia Teodosia Lațcu (atunci când ea cu insistență a dorit să-l cunoască): “Maică, până mă întorc de la Sibiu, fă-mi te rog o poezie, o rugăciune, care să mă caracterizeze, să fie ceva în care să mă revăd eu clipă de clipă”. Eu cred că - să-mi fie iertat cuvântul acesta - n-a scris din lumina minții sale ci a fost o revelație pe care omul o simte o dată în viață. Sunt frumoase toate poeziile ei, dar aceasta e cea care și-a pus amprenta pe toți cei care o cunosc din scrieri și când citești o carte să nu mai spui “am mai citit o carte”, ci să spui “am mai cunoscut un om”. Ea spunea așa - gândindu-se la Părintele Teofil:

Doamne, încă să nu-mi dai
Frumusețile din Rai
Și-ncă nu îmi dăruie
Ale Tale bucurii.

Până Tu în lume-ți duci
Povara Sfintei Cruci
Și lovit și înspinat,
Treci pe calea cu dureri,
Fericire eu să-Ți cer!?

Dă-mi Iisuse crucea Ta,
Dar mă-nvață-a o purta

Și în inimă, cu jale,
Dă-mi durerea Maicii Tale
Și în piept, cu suferință,
Dă-mi a Maicii biruință.

Dă-mi stăpâne să-Ți sărut
Urma pașilor în lut,
Dă-mi cu știre să alerg,
Tălpile să Ți le șterg,
Cu iubirea mea duioasă,
Ca femeia păcătoasă.

Vedeți câtă dreptate are: “Dă-mi Iisuse crucea Ta, / Dar mă-nvață-a o purta”. Știți ce înseamnă asta? Că ceea ce nu se mai poate îndrepta când vine asupra ta devine mai ușor prin suportare și suportând zi de zi ajungi ca tu să nu mai porți crucea ci crucea să te poarte pe tine. Înțelegeți aceste lucruri? Știți ce înseamnă aceasta? Să-mi îngăduiți să spun o pildă:

Se zice că omul întotdeauna se raportează la Dumnezeu. Dar întotdeauna când treburile-i merg bine, este meritul lui, iar când îi merg rău, Dumnezeu este de vină. Omul zice: “Eu sunt, eu fac, eu dreg. Eu”. Dar vine necazul. Știți cum zicea cineva: Doamne, când te-ai hotărât, pentru greșelile mele să-mi trimiți suferința, te rog, nu să n-o trimiți, ci trimite-o singură. Românul are vorba că un necaz nu vine niciodată singur. Iată, omului îi vine necazul, și se gândește la Dumnezeu, ca să-l remedieze. Știți cum zicea părintele Arsenie: Omul când dă de necaz zice: “Doamne alungă-mi necazul”. Dumnezeu zice: “Lasă păcatul”. Omul nu lasă păcatul, Dumnezeu nu îndepărtează răul de la el și așa rămâne în rău și crește în rău cu fiecare clipă, cum crește și boala, la început este mică și apoi devine tot mai mare.

Omul acesta a ieșit pe malul râului, pe nisip. I se pare la un moment dat că aude un foșnet în spatele său. Doamne, o fi vreo părere, m-o fi bătut soarele mult în cap de am halucinații. Mai merge și aude iar foșnetul. Se întoarce, nimeni. A treia oară când aude foșnetul se întoarce brusc și în spatele lui vede patru urme de pași. Două perechi de urme. Doamne, dar sunt singur. De ce-o fi încă una? Nu știu. Se duce nedumerit acasă, se tot gândește și nu găsește nici o rezolvare, nici un răspuns. Îi vin suferințele. Tot pe mal se duce și tot pe-acolo și aude din nou foșnetul. Iar se-ntoarce, nu vede nimic, dar se uită și după urme. Aude a doua oară, se întoarce, se uită după urme. A treia oară când se întoarce vede doar pașii lui și spune: “Așa-i, când sunt bine ești cu mine, când sunt în suferință, nu. Uite dovada”. Se culcă omul și în vis stă de vorbă cu Dumnezeu: “Doamne, spune-mi când eram în bucurie am văzut urmele, erai cu mine, când am dat de necaz am fost singur. Așa-i?”. “E adevărat că erau patru pași când erai în bucurie, îi spuse Dumnezeu. Dar cei doi pași

pe care i-ai văzut când erai în suferință, nu erau pașii tăi ci erau pașii mei iar tu erai în brațele mele. Eu te duceam iar tu nu știai nimic. Nu tu te purtai, crucea nu era a ta, ți-am dat-o eu, dar eu ți-o duceam că tu nu ți-ai fi putut-o duce”. Extraordinar! Să nu uităm niciodată că nu noi purtăm crucea, ci crucea ne poartă pe noi. “Dă-mi Iisuse crucea Ta, / Dar mă-nvață a o purta”.

Credință și iubire

Important este să fim întotdeauna ca în pilda cu samariteanul milostiv. Nu om împotriva omului (tălhar împotriva lui), nu om pe lângă om (preotul și levitul), ci om pentru om (ca samariteanul milostiv). Să nu trecem impasibili pe lângă ceea ce se petrece în jurul nostru.

“În trecerea grăbită prin lume către veci,

Opreștete o clipă și vezi pe unde treci.”

Să nu devenim insensibili, ca în occident. Ava Agaton a fost întrebat: “Când va fi sfârșitul lumii?” și a răspuns: “*Sfârșitul lumii, eu cred că va fi atunci când nu va mai fi cărare de la vecin la vecin*”. Ce înseamnă asta? Stăm într-un bloc și nu ne cunoaștem cu vecinii, nu ne cunoaștem unii pe alții și-ți moare cel de lângă ușă și tu spui: “Bine că nu-i al meu”. Ați fost în occident? Ați văzut cum se întâmplă acolo?

- Alo, familia Schindler? Ți-a murit acum 5 minute tatăl.
- Ardeți-l și trimiteți-mi la fabrică nota de plată. A doua zi ți-ai plătit marca și gata. (– Tată, n-ai fost bun de nimic; când mi-ai dat viață și mai dus la școală, în rest... “Auf Wiedersehn”). Atunci nu va mai fi cărare de la vecin la vecin când, repet, omul va cădea într-un egocentrism feroce...

*

Cel mai greu cuvânt, cred eu, este cuvântul “singur” sau “singurătate”. Să știți că nici în rai nu e bine să fii singur. Dumnezeu niciodată nu a fost singur, întotdeauna a fost în treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. În cartea Facerii se zice că nu e bine omul să fie singur pe pământ. Gândiți-vă la oamenii care sunt singuri. Când Maica Terezia a ieșit din mănăstire (fără să renunțe la monahism) și a fost văzută pe străzile Americii, colindând de colo-colo, un speaker a întrebat-o: “Maică, ai dezertat și L-ai trădat pe Dumnezeu?”. Știți ce a răspuns? “Nu! Locul meu nu era acolo, locul meu de acolo însemna rugăciune zilnică pentru mine. Eu am ieșit în lume. De ce? Pentru că eu cred că nu bolile cardio-vasculare, nu cancerul, nu SIDA sunt cele mai mare flagel contemporan, ci singurătatea. Mă duc și îi caut pe bolnavii din spitale care nu vor să mai trăiască pentru că n-au pentru cine să trăiască și nici nu doresc cu frica aceasta să mai trăiască. De ei mă apropii și vreau să pun alifie pe rana unde nu poate nimeni să o pună și anume, pe singurătate”. Numai cine știe ce-i ea poate să spună cât este de cumplită. Să nu-i lăsăm singuri. Cine a fost măcar o dată să viziteze un spital de bolnavi

psihic, poate că v-ați aruncat privirea pe ceea ce scrie mărunț la intrare: «Vizitatorul, te rog citește: Bolnavii de aici pot fi recuperați nu numai prin medicamentele noastre, ci și prin dragostea pe care tu trebuie să le-o arăți, arătându-le că au pentru cine să trăiască și au prin cine să se bucure”. Vedeți, noi nu le prea înțelegem acestea pentru că suntem sănătoși și încă suntem departe de ele. Să fim mai aproape de cel în suferință. Alchimiștii evului mediu ce au încercat să facă? Să prefacă piatra în aur. Au reușit? Nu. A venit Hristos și creștinismul a reușit să prefacă lacrima în speranță. E mult? E puțin? Întrebați-i pe cei singuratici, pe cei bolnavi, pe cei în lipsuri, să vă spună ei, pentru că niciodată nu ne vom putea convinge ca atunci când suntem în astfel de situații.

*

Să vă mai spun încă un lucru. N-o să mai judec niciodată, cu ușurință, pe nimeni. N-avem dreptul nici noi preoții. O bătrână îmi spunea așa:

- Am să mor, sunt la vârsta la care se moare, dar mor neîmpăcată fiindcă soțul mi-a murit demult și acum, singurul copil, singurul băiat pe care îl am, niciodată nu mi-a zis mamă”

- Nici nu merită să-ți zică mamă, un astfel de copil. Nu meritase să-l porți în pânțe, nu merita să se nască fiul dumneata. Bătrâna zice:

- Nu ai dreptul să judeci! N-ai dreptul! Nu!

- De ce?

- Pentru că s-a născut surdo-mut.

Avea dreptate. S-a născut surdo-mut și nu putea să-i spună “mamă”. Să nu ne grăbim să judecăm.

Credință și Tradiție

Președintele Societății Diaconia a participat la o înmormântare a unei fete de 7 ani, de la un cămin de copii. La acea înmormântare l-am văzut pe acel om că plânge și m-a impresionat. El nu înțelegea limba română. La urmă l-am întrebat ce l-a impresionat de a plâns și mi-a răspuns că n-a văzut în viața lui o înmormântare (are 44 ani!) Și încă ceva: tot timpul a stat lângă mormântul fetei (tatăl și mama ei n-au venit să o vadă moartă și el știa toate amănuntele acestea). Omul acesta plângea ca la moartea copilului său, dar spunea că a contribuit și slujba ce s-a făcut și faptul că oamenii care, străini de fetiță, au venit să participe la înmormântare. “La noi, așa ceva nu am văzut” zice el. “Ți-a murit copilul tău, ți l-a luat, ți l-a dus la capelă și a încuiat. Măine ne întâlnim la ora două și acolo facem jumătate de oră slujbă. Am citit ceva și apoi l-a pus în mormânt. Gata”. El nu-și putea imagina atâta legătură sufletească și cu cel despărțit prin suflet de trup. Ei, dar cum stăm noi din acest punct de vedere, dacă vin oameni din afară să prețuiască ceea ce noi avem și nu știm să prețuim?

Ați fost în occident? Ați văzut acel comportament social (profan) din religie? Oamenii intră în biserică în ținută de vară. Vai! Să nu vă spun cum! Eu am spus că mă smintesc dacă mai stau acolo mult. Dar de fapt nu se smintesc decât cei smintiți. Să știți că acolo oamenii iau împărtașania cu aceeași ușurătate cu care iau pâinea de pe masă. Am întrebat pe cineva: “Dar s-au spovedit ăștia care vin în biserică nici măcar cu șlapi în picioare, în ținută de baie?” Ies din lac și se duc la biserică și acolo iau împărtașania. Împărtașania nu mai e tradițională, cum a vrut-o biserica. “Ce spovedanie! Vezi de treabă, odată pe an e destul că fac acest lucru”, mi se răspunde. Își practică religia? Ei spun că dacă fac acest lucru, este de ajuns, indiferent de modul cum te duci în fața lui Dumnezeu. Vă aduceți aminte de ce a spus Iisus despre împărăția lui Dumnezeu că este asemeni a unui ospăț? Cum te duci la ospăț? În haină de nuntă. Nu spune Mântuitorul în pilda aceea, că unul care a fost pus în față a fost scos? “Prietene, cine te-a pus pe tine aici? Nu vezi că te vădește haina, că nu ți-e de nuntă?” Și l-a dat afară. L-a dat afară! Ei, cum stăm cu această împărtașanie, o luăm oricum, o luăm oricând? Mai credem ori nu că ea este trupul și sângele Domnului? Vedem în potir doar un pahar, nu vedem coasta lui Hristos din care curge sânge?

Maica Domnului. Să nu uitați nici o clipă pe Maica Domnului! Nici o clipă să nu o despărțim de Iisus. Pe Maica Domnului n-o iubim și n-o cinștim cum trebuie pentru că nu căutăm pe cine trebuie, nu vedem în ea ceea ce trebuie să vedem. Un copil fugea pe stradă de colo-colo, se ducea și striga:

- Mamă! Mamă! N-ați văzut pe mama mea?

Trece un om și spune:

- Măi copile, nu mai zbiera, eu am văzut o femeie.

Dar copilul și el strigând, zice:

- Eu nu caut o femeie, eu o caut pe mama mea, mama mea nu-i femeie, mama-i mama.

Așa să o vedem și noi pe Maica Domnului: nu o femeie, ci mama lui Iisus.

Tinerii

Ce facem noi pentru acești tineri? Sunt receptivi, să știți, dar cu ce venim noi spre ei? Nu ei să vină spre noi, trebuie să ne ducem noi spre ei, să ne implicăm noi mai mult și nu să vine să credeți ce lucruri grozave pot să facă. Spuneți-mi un lucru: ce mai poate să-i dea Dumnezeu bătrânului? Bastonul, cârja sau cocoșa. Ori... parcă-i un privilegiu al bătrânilor, credința și biserica. Gândiți-vă, în Evanghelie se spune despre tineri “plăcuți lui Dumnezeu”, oameni de care s-a minunat Domnul Iisus Hristos, despre tânărul care s-a dus și a întrebat “Ce să fac să moștenesc Împărăția lui Dumnezeu?” Scrie evanghelistul Marcu “Iisus a privit la el cu drag”. Duceți-vă copii, duceți-vă în tinerețe la Dumnezeu. Cine nu se duce la biserică, renunță cu bună știință la binecuvântarea care numai acolo se dă. Gândiți-vă

“*Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtașirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți*”. Auziți unde se poate găsi dragostea lui Dumnezeu (nu dragostea oamenilor) și împărtașirea Sfântului Duh. toate aceste binecuvântări le primim la biserică. Bucuria unde o poate găsi omul, mai mult decât acolo? Știți de ce? La prima rugăciune de la maslu se spune așa: “Facă-se Doamne untdelemnul acesta, untdelemn de *bucurie*, pavază puternică, izbăvitoare de toată neputința, *bucurie* a inimii, *veselie* veșnică”. La sfârșitul Liturghiei, când preotul intră în altar, se duce la prescumidiar și zice: “Primirea legii și a proorocilor Tu însuși fiind Hristoase Dumnezeu nostru, cel ce ai împlinit toată rânduiala părintească, umple Doamne de *bucurie* și de *veselie* și inimile noastre” Bucurie și veselie – vedeți ce ne oferă? Dar pentru a percepe tinerii acest lucru, trebuie să-i învățăm, să-I îndemnăm: “*gustați și vedeți, că bun este Domnul*”. Mierea, trebuie fiecare s-o gustăm, să vedem că-i dulce. Așa trebuie învățați și tinerii să găsească dulceața credinței, dulceața rugăciunii.

La postul Paștelui au fost studenți care au ținut postul Paștelui în internate, tot, de la început la sfârșit. N-am vrut să arăt ce simt, dar mi-a venit să-i iau în brațe... Mă gândeam, Doamne, eu ca preot dacă n-aș fi făcut ca ei, cred că mă lepădai din sânul bisericii tale. L-am întrebat pe un student la cibernetică:

- Nu ți-e greu să stai în internat?

- Da’ părinte, dacă ai credință nu poți trăi cu apă și cu pâine?

- Și ai ținut tu așa?

- Da, am ținut. Și păcatul e al dumată că m-ai întrebat, nu mai întreba; rău ai făcut că m-ai întrebat, trebuia să mă lași să știu Dumnezeu și eu.

*

Sigur că despre “ce înseamnă a-ți practica religia” putem multe să spunem, însă ceea ce trebuie noi să facem este acest puțin zilnic pe care trebuie să ne străduim să-l facem. Să știți că împărăția lui Dumnezeu se ia cu silă. Școlarul care se silește are rezultate mai bune decât cel care nu se silește.

Ca să vă mai descrețesc frunțile, vreau să vă spun că, atunci când am fost hirotonit, m-am dus la părintele Teofil pentru niște povești și când l-am întrebat: Cum să-mi fie cuvântul, lung sau scurt? Mi-a spus să-l fac cum vreau dar să nu uit niciodată următoarea pildă: Un tată își ia copilul de 5 ani și-l duce la biserică. Copilul stă cât stă în picioare și zice: “Ia-mă tată în brațe că mă dor picioarele”. Și l-a luat în brațe. Exact în clipa aceea a ieșit preotul să predice și copilul pune capul pe umărul tatălui și adoarme. După o oră se trezește copilul și zice: „Tată, n-o mai gătat?“, iar tatăl îi spune: “O gătat, dar nu se mai poate opri”. Așa și eu acum cu “A-ți practica religia”. Vă mulțumesc!

Făgăraș - 20.05.1996

În această rubrică se dezbate:

probleme deosebite privind sfârșitul (Ω): sfârșitul lumii, moartea și sufletul după moarte;
probleme prioritare privind mântuirea sufletului: mijloacele de mântuire (Biserica și Sfintele
Taine, Sfânta Scriptură, postul și rugăciunea neîncetată, iubirea și jertfa creștină, părintele
duhovnic, etc.) și piedicile din calea mântuirii omului ca persoană și ca neam.
Subiectele Ω rămân deschise. Așteptăm completări și de la cititori.

Biblia, Tradiția și Biserica (1)

Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție

Arhim. Teofil Părăian

Biserica este tâlcuitoarea Scripturii

Scriptura, Tradiția și Biserica.

Biblia sau Sfânta Scriptură nu este o carte anume, deși noi o avem ca o carte, ca un volum și o considerăm Cartea Bisericii. Scriptura cuprinde multe scrieri și este împărțită în două părți: Vechiul Testament și Noul Testament. Vechiul Testament pregătește Noul Testament, iar Noul Testament desăvârșește (face deplin) Vechiul Testament. În Vechiul Testament se cuprind învățături ale lui Dumnezeu, descoperirile omului în vederea venirii Mântuitorului Iisus Hristos. Vechiul Testament este partea din Scriptură care privește raportul omului cu Dumnezeu în vremea de pregătire a omului până la venirea Domnului nostru Iisus Hristos. Relațiile omului cu Dumnezeu, cuprinse în Vechiul Testament, privesc în special *un loc anume și un popor anume*, poporul care se socotea pe sine poporul ales, poporul căruia Dumnezeu i-a încredințat descoperirea Sa, poporul ales fiind poporul evreu.

Nu am de gând să țin un curs despre Sfânta Scriptură și nici despre Sfânta Tradiție, însă trebuie să precizăm niște lucruri în legătură cu ele și mai ales așa vrea să am în vedere niște chestiuni practice în legătură cu cele *două izvoare ale credinței noastre*.

Nu sunt mulți credincioși care știm că norma credinței noastre este Învățătura Bisericii, adică noi n-am învățat despre Dumnezeu nici din Scriptură și nici din Tradiție, ci am învățat din rânduilele de slujbă ale bisericii noastre, din manifestările bisericii noastre, atât

în ceea ce privește *învățătura*, cât și în ceea ce privește *trăirea* religioasă. Despre învierea Domnului Hristos, de pildă, n-am învățat din carte, din Scriptură sau din altă carte religioasă, ci am învățat din trăirea acestui adevăr și din propovăduirea acestui adevăr în biserica noastră.

Sigur, biserica de la început a avut în vedere Scriptura și a avut-o ca temelie de credință și de manifestare, însă Scriptura sau Biblia este o carte a bisericii și cartea aceasta a bisericii este și *citită și trăită*. Deosebirea între învățătura bisericii (sau între trăirea credinței noastre) și Scriptură este aceea că Scriptura se interpretează, se tâlmăcește, pe când învățăturile bisericii nu se interpretează, nu se tâlmăcesc. De ce? Pentru că Învățătura Bisericii este sigură, adică Biserica este cea care *păstrează* și cea care *propovăduiește* Scriptura, cea care păstrează conștiința adevărului de credință și cea care răspândește și *interpretează* (tâlcuiește) corect învățătura din Scriptură.

Sfânta Scriptură și concepția omului despre lume

De ce Scriptura se interpretează și Învățătura Bisericii nu se interpretează? Fiindcă lucrurile din Scriptură s-au scris mult mai târziu decât au avut loc evenimentele descrise (de exemplu facerea lumii) și s-au scris pentru oameni care aveau altă gândire și altă mentalitate decât oamenii din vremea noastră sau de după aceea. Scriptura a vorbit întotdeauna în limbajul oamenilor care au primit descoperirea dumnezeiască. Și anume, Dumnezeu i s-a decoperit omului la măsurile omului, la măsurile la care

putea înțelege omul (din acea vreme) ceea ce i-a descoperit Dumnezeu.

Apoi, descoperirea dumnezeiască privește de fapt lucruri care au în vedere îmbunătățirea omului prin Dumnezeu, ce anume trebuie să știe omul în legătură cu *Dumnezeu*, nu ceea ce trebuie să știe omul în general despre *lume* (fie chiar despre facerea lumii). De aceea lucrurile care sunt prezentate în Scriptură nu sunt prezentate întotdeauna în așa fel încât să nu mai pot pune nici o întrebare, în așa fel încât să fie foarte lămurite.

Cele prezentate de Dumnezeu sunt prezentate prin limbajul și prin concepția despre lume a oamenilor care au primit descoperirea în diferite perioade ale existenței umane. Spune David că *“Soarele pornește de la o margine a cerului și intră în cealaltă margine a cerului”* (Ps.18). *“Cel ce a așezat Pământul pe ape”* (Ps.35) mai zice psalmistul, vorbind cu Dumnezeu și prezentând concepția de atunci oamenilor despre Pământ. Sigur că dacă te duci la marginea mării și privești pe de o parte uscatul și pe de altă parte marea, ai impresia că uscatul plutește pe ape. În realitate noi știm acum că Pământul nu e așezat pe ape, ci Pământul și apele sunt împreună și formează Planeta.

Se mai spune că stă așezat Pământul pe temeliile lui. Cine își putea închipui cum anume poate sta globul pământesc fără să fie întemeiat pe ceva? De obicei, când ai în vedere o clădire, te gândești la temelia clădirii. Și atunci, oamenii când au zis, vorbind cu Dumnezeu, *“Cel ce-a întemeiat Pământul pe ape”* sau *„Cel ce a așezat Pământul pe temeliile lui”* (Ps.103), s-au gândit la puterea lui Dumnezeu, la rânduiala lui Dumnezeu. Ei nu au vrut să spună neapărat că Pământul stă pe ceva. Dacă Pământul stă pe ceva se poate pune întrebarea: „Bine, dar atunci temeliile Pământului pe ce stau?”.

Ceea ce vrea să exprime psalmistul și ceea ce vrea să ne învețe Scriptura este că Dumnezeu are o rânduială a Lui, că Dumnezeu a așezat o rânduială, că lucrurile sunt aranjate, că noi avem în vedere pe Dumnezeu ca făcător și ca proniator. Asta este ceea ce vrea să învețe Scriptura pe om.

Acum se știe că Soarele nu pornește de la o margine a cerului pentru a ajunge la cealaltă margine a cerului și nu înconjoară Pământul ci Pământul se învârtă în jurul său. Toate lucrurile acestea nu erau cunoscute pe vremea aceea iar Dumnezeu n-a făcut astronomie cu omul, ca să-l învețe pe om lucruri pe care omul le-a descoperit el însuși fără a scoate din acțiune puterea lui Dumnezeu. Puterea lui Dumnezeu este exprimată în felurite chipuri în forma în care au gândit oamenii în anumite vremuri.

Lucrurile acestea sunt foarte importante pentru noi, cei de astăzi, care citim o Scriptură care nu

s-a scris pentru noi. Poate vi se pare curios că spun eu lucrul acesta, călugăr fiind, că Scriptura nu s-a scris pentru noi. S-a scris și pentru noi, dar nu s-a scris mai întâi pentru noi ci s-a scris pentru cei care au primit mai întâi învățătura care e cuprinsă în Scriptură. Dacă Scriptura era anume scrisă pentru noi, nu s-ar fi vorbit în Scriptură despre trei compartimente ale cosmosului. Sfântul Apostol Pavel spune că Dumnezeu I-a dat Mântuitorului un nume care este mai presus de orice alt nume: „Ca-n numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor *cerești*, al celor *pământești* și al celor de *dedesubt*.” (Flp.2, 10). Cele de dedesubt pământului sunt cele care țin de iad, pământul este la mijloc și sus cerul. Așa gândeau oamenii din vremea Sfântului Apostol Pavel. Sfântul Apostol Pavel vorbind în limbajul acelor oameni a spus că Dumnezeu I-a dat Mântuitorului un nume, care e mai presus de orice nume, că întru numele lui Iisus să se plece orice genunchi, anume al celor *cerești* (al îngerilor care îl cunosc pe Mântuitor), al celor *pământești* (al oamenilor) și al celor de *dedesubt* (adică al celor care nu mai sunt nici în cer nici pe pământ, ci sunt undeva mai jos decât pământul). Așa gândeau oamenii de atunci. Dacă s-ar fi scris Scriptura în vremea noastră, nu s-ar fi întrebunțat acest limbaj pentru că noi gândim altfel și Dumnezeu ar fi vorbit omului la măsurile gândurilor pe care le are omul în vremea lui.

Sfânta Scriptură – Cuvântul lui Dumnezeu dar și cuvântul omului

Noi vorbim despre Biblie și Scriptură înțelegând același lucru, adică *o colecție de cărți sfinte, inspirate de Dumnezeu, nu dictate de Dumnezeu ca scrieri, ca niște cărți*. Sau, să nu vă închipuiți de pildă, că cineva a ținut brațele deschise și i-a venit din cer o carte și i s-a spus „Aceasta este cartea după care să te ții”.

Nu e așa. Dumnezeu i-a descoperit omului adevărurile cuprinse în Scriptură dar fiecare care a primit din învățăturile acelea inspirate de Dumnezeu, a scris în *limba* în care vorbeau oamenii de atunci, și a avut în vedere *concepția* pe care o aveau oamenii de atunci, așa încât noi astăzi citim o Scriptură care, pentru noi, nu are rezonanța pe care ar fi avut-o dacă era scrisă anume pentru noi. Cred că mă înțelegeți de ce am zis că Scriptura nu e scrisă pentru noi. A fost scrisă pentru alții dar ne folosim și noi de Scriptură, de Biblie, și o socotim Cuvântul lui Dumnezeu. Este de fapt, Scriptura gândul lui Dumnezeu? Da, este. Dar nu numai cuvântul lui Dumnezeu, ci și cuvântul omului. Cuvântul descoperit de Dumnezeu omului și dat la măsurile înțelegerii pe care o avea omul din vremea aceea. Nu înseamnă că Dumnezeu nu mai este în rosturile lui sau că Scriptura nu mai are dreptate, dacă noi nu mai

gândim azi ca psalmistul, că Soarele pornește de la o margine a cerului și ajunge până la cealaltă margine a cerului. Are dreptate Scriptura însă vorbește într-un limbaj care nu este al nostru. Și biserica a păstrat Scriptura așa cum a fost pentru că dacă ar fi schimbat Scriptura ar fi însemnat că Scriptura este un lucru al omului.

Nu este Scriptura un lucru numai al omului, ci este al lui Dumnezeu, și mai ales gândiți-vă la Noul Testament, la Evanghelii, în care cuvântul Mântuitorului îi mai cu multă durată decât cerul și pământul. Se spune undeva în Sfânta Evanghelie, că a spus Domnul Iisus Hristos „*Cerul și Pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece*”. Cuvintele Mântuitorului nostru, Domnul Iisus Hristos, au mai mare durată decât cerul și pământul. Cuvântul Mântuitorului rămâne în veșnicie.

În Noul Testament, mai ales în Sfânta Evanghelie, lucrurile sunt mai lămurite și sunt spuse de Mântuitorul, în numele lui Dumnezeu, dar în Sfânta Scriptură sunt și cuvintele oamenilor. Epistola Sfântului Apostol Pavel către Filimon, (sunt oameni care nici nu știu că există această epistolă!) este foarte scurtă (un capitol de 1 pagină) și foarte frumoasă și privește niște relații dintre oameni. Și atunci poți să zici că acolo este cuvântul lui Dumnezeu? Nu este cuvântul lui Dumnezeu, ci al Sfântului Apostol Pavel și se referă la niște relații dintre oameni, între Sfântul Apostol Pavel și Filimon (eu vă atrag atenția să citiți această epistolă și să o citiți de mai multe ori, că până la urmă o să vă placă foarte mult). Este o carte din Scriptură, dar e un cuvânt al omului. Sfântul Apostol Pavel, el însuși, face deosebire între cuvântul lui Dumnezeu și cuvântul lui (personal) și zice: „*în ceea ce privește pe fecioare, nu am poruncă de la Domnul, dar vă spun eu, ca unul care am fost miluit de Domnul să fiu vrednic de crezare*” (1Cor.7, 25).

Mie îmi place foarte mult un text din Sfânta Evanghelie de la Marcu unde se spune că un om lipsit de vedere, un orb, cerea mila Mântuitorului iar oamenii îl opreau, ca să nu mai vorbească, să nu mai strige. Dar după ce Domnul Iisus Hristos a zis să-l cheme, oameni din mulțime s-au dus la el și i-au zis: „*Ai încredere, scoală-te. Te cheamă!*” (Mc.10, 49). Cuvintele acestea pot fi socotite ca un motto pentru întreaga Evanghelie. „*Ai încredere, scoală-te. Te cheamă!*”. Și este cuvântul omului, nu un cuvânt inspirat de Dumnezeu. Și este vorba de oameni din mulțime. Atât de frumos, atât de cuprinzător și atât de reprezentativ: „*Ai încredere! Scoală-te! Te cheamă!*”. Adică toată Evanghelia poate fi cuprinsă în cuvintele acestea.

Mă gândesc acum și la cele patru Evanghelii care sunt scrise fiecare cu specificul celui care a scris. Altfel a scris Sfântul Evanghelist *Matei* - care a scris pentru evrei -, altfel a scris Sfântul Evanghelist *Marcu*

- care a scris pentru neevrei, adică pentru creștinii proveniți din alte naționalități decât din evrei, care deci nu se putea referi la problemele specifice evreilor -, altfel a scris Sfântul Evanghelist *Luca* - un intelectual care a vrut să dea o înfățișare de ansamblu a învățăturii Mântuitorului Iisus Hristos - și altfel a scris Sfântul Evanghelist *Ioan* - care a venit cu niște completări pe care ceilalți evangheliști nu le-au avut în vedere. Toate lucrurile acestea s-au scris la măsurile autorilor, care au scris Evangheliile, fiecare cu specificul lui. Și evangheliștii au știut că scriu pentru oamenii din vremea lor, adică ei nu s-au gândit: „Scriu lucrul acesta ca să-l știe cei din secolul XX”.

Biserica este păstrătoarea Scripturii

Dintre toate scrierile Noului Testament, 27 la număr, una singură e ca un studiu, și anume „Epistola către romani”, în care Sfântul Apostol Pavel prezintă concepția lui, independent de împrejurări (care să ceară lucrul acesta). Să zicem așa: i-a venit Sfântului Apostol Pavel să scrie o epistolă către romani, în care să-și expună cunoștințele lui despre Mântuitorul nostru. Nu în înțelesul de istorie a vieții Mântuitorului, nu în înțeles de biografie, ci în înțelesul de răspuns la întrebarea: „Cine e Iisus Hristos pentru mine, Pavel?” și „Cine trebuie să fie Iisus Hristos pentru voi, creștinii din Roma?”». Celelalte cărți sunt cărți ocazionale, cărți la care nu s-au gândit niciodată autorii lor că vor ajunge la cunoștința întregii creștinătăți, a noastră, a celor de acum. Noi ne bucurăm de ele pentru că sunt mari și minunate și pentru că Biserica ni le-a păstrat și ni le-a pus înainte, *Biserica fiind păstrătoarea, tâlcuitoarea și propovăduitoarea Scripturii*. Aceasta o face Biserica.

Noi am primit Scriptura de la biserica noastră nu de la oameni din afara bisericii, chiar dacă Scriptura este tipărită și de oameni din afara bisericii. Biserica ne-a spus: „Uite, cărțile acestea fac parte din Scriptură”. Cărțile care fac parte din Vechiul Testament le-au stabilit evreii, căci este al lor. În secolul al V-lea, înainte de Hristos, ei au făcut o listă care se numește „Canonul Vechiului Testament”. Au mai apărut cărți și după aceea, care au fost adăugate Vechiului Testament. De exemplu „Cartea lui Isus, fiul lui Sirah”, „Cartea lui Tobit”, „Cartea înțelepciunii lui Solomon” și altele, care se socotesc deuterocanonice, adică apărute după încheierea canonului și pe care evreii le au în cinstire. Pe acestea, catolicii le socotesc de aceeași importanță ca și cele canonice ale Vechiului Testament, protestanții le socotesc apocrife (nu toate bibliile protestante - cele scoase de evanghelici și de neoprotestanți sau de societățile biblice britanice - conțin aceste cărți), iar noi

ortodocșii le socotim cărți bune de citit, nu pe măsura cărților care fac parte din “Canonul Vechiului Testament”. Bibliile tipărite de Societatea Biblică Britanică, pe lângă că nu sunt foarte sigure din punct de vedere al traducerii, nu au aceste cărți în Vechiul Testament.

Noul Testament cuprinde 27 de cărți, scrise pe parcursul de cam 50 de ani, de autori diferiți, care la toți creștinii sunt aceleași. Față de Apocalipsă biserica a avut niște rețineri. Ea există în Noul Testament dar nu și în cultul ortodox.

Să știți că Sf. Ap. Pavel când zice că „*toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu*”, nu se gândește la Noul Testament. Sf. Ap. Pavel nici nu cunoștea scrierile Noului Testament, câte le cunoaștem noi astăzi. Cunoștea poate unele din ele, poate „Evanghelia de la Marcu”. Când zicea că toată Scriptura este inspirată, se gândea la Vechiul Testament, nu la Noul Testament, care nu exista, sau care nu era declarat oficial ca parte din Scriptură. La fel, în “A doua Epistolă Sobornicească a Sf. Apostol Petru” avem referiri la epistole ale Sf. Apostol Pavel, care atunci nu făceau parte din Scriptură” (2Pt.3, 15-16). Biserica a venit după aceea și a zis că Epistolele acestea, scrise de Sf. Ap. Pavel, 14 la număr, sunt cărți inspirate de Dumnezeu și sunt cărți care fac parte din Noul Testament sau că cele șapte Epistole Sobornicești sunt inspirate de Dumnezeu.

Unii dintre credincioșii creștini, vin cu Biblia în mână și dacă ceva din învățătura creștină nu e scris în Biblie, nu e adevărat. Pe ei nu îi interesează ce a scris Sf. Ioan Gură de Aur, sau ce a scris Sf. Chiril din Alexandria, sau Sf. Vasile cel Mare, etc., ci numai Biblia.

Am făcut niște referiri la Biblie, care înseamnă „carte” (*byblos*, în limba greacă). Aceasta e o carte a lui Dumnezeu, pentru că s-au descoperit în ea gândurile lui Dumnezeu, învățăturile lui Dumnezeu; ni s-au dat în ea descoperiri dumnezeiești: „*Fericit ești Simone, fiu al lui Iona, că nu trup și sânge ți-au descoperit ție aceasta, ci Tatăl Meu cel din ceruri*” (Mat. 16, 17), e un cuvânt din Sfânta Evanghelie de la Matei, un cuvânt al Mântuitorului nostru. Deci Dumnezeu este cel care a descoperit omului un lucru pe care omul nu îl poate înțelege singur, din puterea omenească.

În românește prima dată s-a tradus și s-a tipărit Noul Testament în 1648 la Alba-Iulia, Mitropolitul Simeon Ștefan având ideea aceasta de a tipări Noul Testament. Deci gândiți-vă că până în 1648 nu a existat Scriptura tipărită în românește, ci doar în alte limbi. Să știți că Biblia este tradusă în 1151 de limbi și dialecte. Nici o carte din lumea aceasta nu este tradusă în atâtea limbi și dialecte. Aproape că nu există nici o limbă în care să nu fie tradusă Biblia. Este cea mai răspândită carte de pe pământ. Noi avem însă alte temeieri ale credinței noastre. Nu Biblia. Aceasta (Noul și Vechiul Testament) s-a tipărit în românește numai în 1688 (Șerban Cantacuzino).

Poate că unii știți, dacă nu învățăm acum cu toții, că cea dintâi carte, tipărită la 1456 (când s-a inventat tiparul de către Gutenberg, în Mainz – Germania), a fost Biblia în limba latină, traducere numită Vulgata. Deci Biblia a fost mereu în circulația oamenilor, dar n-a avut circulația care o are astăzi. Mai demult oamenii ascultau, dar adeseori nu cunoșteau limba latină, în care se citea din Biblie (și în care se slujea). Erau foarte mulți neștiutori de carte dar aveau sentimentul sacralului, al preamăririi lui Dumnezeu și ascultau cu evlavie și lucruri neînțelese de ei. Acum cu greu mai găsești un om care să zică „Nu știu carte”.

Biserica ne dă posibilitatea să cunoaștem Biblia, cât trebuie din ea, pentru că biserica nu ne recomandă Biblia întreagă, ci doar Noul Testament (în special pentru că se citește la cultul creștin ortodox), cu excepția Apocalipsei, care nu se citește în cult. Putem citi Apocalipsa, dar să nu o interpretăm, ci ca să învățăm să fim oameni cu supunere față de Dumnezeu, să avem încredere în sângele mielului, să avem încredere în împărăția ce va să vie, să avem dorința de a fi printre cei primiți de Dumnezeu.

Biserica este propovăduitoarea Scripturii

Domnul Hristos nu a scris, ci a propovăduit.

Până să se ajungă la tipărirea Bibliei, la citirea ei măcar, așa cum o citesc astăzi credincioșii, a trebuit să treacă vreme îndelungată. Și înainte de tipărirea Bibliei, oamenii au avut din predania bisericii atât Biblia cât și alte lucruri care nu țin numai de Biblie, deoarece credința noastră nu se întemeiază numai pe Biblie. Sunt unii dintre creștini, mai ales dintre neoprotestanți, sectarii și evanghelicii în general, care spun „Numai Biblia. Atât. În biblie e scris tot ce trebuie să facă omul ca să se mântuiască și în plus nu mai trebuie să facem nimic”. Ori la noi nu e așa. Noi nu credem așa pentru că însăși Biblia mărturisește că nu este deplină. Sf. Evanghelist Ioan zice că dacă s-ar fi scris toate câte le-a făcut Iisus, socotește că nici în lumea aceasta n-ar mai fi încăput cărțile ce s-ar fi scris. E un fel de a vorbi, dar din asta înțelegem că Hristos a făcut mult mai multe decât e scris în Biblie, în Evanghelii. Gândiți-vă că Iisus a vorbit oamenilor vreme îndelungată (3 ani), ceasuri întregi de fiecare dată, iar Evanghelia o poți citi în câteva ceasuri. Deci cât de puțin e în Evanghelie față de ceea ce a vorbit Domnul Iisus!

Dar nu asta e important de fapt, ci faptul că înainte de a exista Biblia și înainte de a avea ea circulație în întreaga Biserică, a fost Tradiția, adică cuvântul nescris, cuvântul nefixat în scris. Învățăturile Mântuitorului au circulat la început doar prin cuvântul

viu al Bisericii, ca învățături orale. Domnul Hristos n-a scris nimic. Se spune undeva în Evanghelia de la Ioan (cap.8), că a scris cu degetul pe nisip, dar nu știe nimeni ce a scris. Unii ziceau că de unde știe acesta atâta carte, neînvățând. Deci nu avea o pregătire deosebită, dar ca Fiu al lui Dumnezeu, știa tot. El este de fapt autorul Scripturii. Știa tot ce trebuie să facă omul ca să se mântuiască. Deci noi nu ne ținem de Biblie în înțelesul acesta, că gata, avem Biblia în mână și ce e în plus nu este important. Noi trăim și prin ceea ce este în plus față de Biblie. Noi ne înțemeiem învățătura, credința noastră și pe tradiția bisericească.

Haideți să luăm o chestiune, pentru că e vorba de isihasm [Asociația Pentru Isihasm]. În Sfânta Evanghelie de la Luca este scris: *“Apoi le-a spus lor o pildă, cum că trebuie să se roage neîncetat, să nu se lenevească”* (Lc. 18, 1). Cuvântul Sfântului Evanghelist este cuvântul Mântuitorului. E o informație. Apoi le-a spus o pildă cu judecătorul nedrept și apoi le-a spus pilda cu vameșul și cu fariseii. Iar Sf. Apostol Pavel scrie așa: *“Totdeauna să vă bucurați, neîncetat să vă rugați, pentru toate mulțumiți”* (1 Tes. 5, 16). *“Neîncetat să vă rugați”* spune Sf. Pavel și atunci oamenii s-au gândit cum poate cineva să se roage neîncetat? Și au ajuns la concluzia că pentru a ne angaja cât mai mult în rugăciune, există o rugăciune de toată vremea, o rugăciune scurtă: *“Doamne Iisuse Hristoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”*. Aceasta este din tradiția bisericii; nu o găsești nicăieri prin Noul Testament. Pentru că nu este. Și atunci vine biserica și ne dă rânduieli de slujbă, ne dă rugăciunea aceasta pe care o fac cei care se angajează în special în isihasm (cei care sunt călugări fiind datori să o facă). Aceasta se numește tradiție, adică învățătura nescrisă la început (după aceea a fost și ea scrisă).

Sfintele slujbe ale bisericii noastre sunt din tradiția noastră, nu sunt din Scriptură. Domnul Hristos, la “cina cea de taină”, a luat pâinea, a binecuvântat-o, a frânt-o și a dat-o ucenicilor zicând: *“Luați, mâncați, acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi, pentru iertarea păcatelor”*. Apoi luând paharul cu vin, l-a dat ucenicilor zicând: *“Beți dintru acesta toți, acesta este sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă, pentru certarea păcatelor”*. Și apoi a zis: *“Aceasta să faceți ori de câte ori veți vrea, până la venirea Mea”*. Deci Domnul Hristos a dat poruncă ucenicilor să facă Sf. Liturghie, ori Liturghia nu e scrisă în scriptură, ci este o trăire a bisericii, este gândirea bisericii pentru trăirea credincioșilor în sânul bisericii. Și potrivnicii bisericii, mai ales că nu am nimic cu ei, dar nu pot să nu spun că asta-i adevărul, mai ales evanghelicii, neoprotestanții, sectarii de toate felurile, duc război cu Biserica, ducând război și cu Liturghia și cu slujbele Sfintelor Taine (cu

maslul, cu cununia bisericească). Cu toate duc război și zic “Liturghia nu are nici o importanță, că doar nu este scrisă în Biblie. În Biblie este scris ce avem de făcut”.

Iar noi zicem: “Nu. Biblia ne dă anumite îndrumări dar și cei vechi au avut Biblia tot în cadrul slujbelor. Ea nu a avut niciodată circulația care o are acum dar nicăieri nu e scris că trebuie să cunoști toată Biblia, că acolo e cuvântul care te mântuiește. Și biserica este cinstitoarea Bibliei, a Evangheliei, mai mult chiar decât cei care zic că acolo e cuprins tot. De fapt ei nici nu cinstesc Biblia. O socotesc cumva, dar nu o cinstesc. Noi cinstim Evanghelia sărutând-o. Preoții sărută Evanghelia, credincioșii sărută Evanghelia. Când citim din Sfânta Evanghelie la slujba utreniei zicem: *“Pentru ca să ne învrednicim noi a asculta Sfânta Evanghelie, pe Domnul Dumnezeu nostru să-L rugăm”*. Fiți atenți oameni buni: urmează Sfânta Evanghelie; să cerem ajutor de la Dumnezeu să o înțelegem; să cerem ajutor de la Dumnezeu să o cinstim, să ne învrednicim a cunoaște Sfânta Evanghelie. Și credincioșii îngenunchează și ascultă Sfânta Evanghelie. Dar după ce se ridică din genunchi, unii nici nu mai știu ce s-a zis. În orice caz, îngenuncherea în timpul citirii Sfintei Evanghelii e un semn de cinstire a Sfintei Evanghelii. De fapt semnul de cinstire ar fi și să ținem minte, că doar ni se spune: *“Din Sfânta Evanghelie de la Matei citire să luăm aminte”*. Nu ni se spune să îngenunchem și mintea să ne fie oriunde. Nu, ci “să luăm aminte”, adică să între Scriptura în existența noastră, în sufletul nostru, să ne alcătuim prin învățătura din Sfânta Evanghelie.

Sunt niște lucruri pe care trebuie să le gândim noi altfel. Degeaba zic unii că Liturghia nu are nici o importanță. Eu zic că *Liturghia are cea mai mare importanță*. Noi nu citim singuri din Sfânta Evanghelie, poate de multe ori nu ne simțim îndemnați, dar dacă ne ducem la maslu, ascultăm șapte citiri din Sfânta Evanghelie, rânduite de biserică ca să le știm noi. Să știm de Samariteanul milostiv, de Zaheu, să știm de puterea pe care le-a dat-o Iisus Hristos ucenicilor Săi ca să facă minuni, să știm de vindecarea soacrei lui Petru, să știm de pilda cu cele zece fecioare, să știm de femeia cananeancă, să știm de vameșul care a fost chemat de Domnul Hristos. Biserica vrea să ne împlânte în minte lucrurile acestea. Poate că noi le citim și nu le băgăm în seamă. Mi-aduc aminte că am întrebat-o odată pe bunica, unde în Noul Testament putem citi părți din Evanghelie? Nu a prea putut să îmi spună. De ce? Pentru că nu avea preocupări de felul acesta. Dar credința avea, cu mintea se supunea la învățătura Mântuitorului.

Tradiția pentru noi este tot atât de importantă ca și Biblia, chiar am putea spune că e mai importantă decât Biblia. Poate că vi se pare curioasă afirmația aceasta, dar să știți că *Biserica trăiește mai mult prin rânduielile ei de slujbă și de viață*. Gândiți-vă la

sărbătorile pe care le avem noi. Dintre sărbătorile Maicii Domnului, la care noi ținem atât de mult, numai una este cuprinsă ca eveniment în Evanghelie: "Bunavestire". Noi mai avem încă patru sărbători ale Maicii Domnului, care nu sunt cuprinse în Biblie: Nașterea Maicii Domnului (8 sept), Intrarea în biserică a Maicii Domnului (21 Noi.), Soborul Maicii Domnului (26 decembrie), Adormirea Maicii Domnului (15 august). Însă acestea sunt sărbători ale tradiției. Noi ne întemeiem, am zice, mai mult pe tradiție decât pe Biblie.

Biblia există însă în Învățătura Bisericii, în rânduielile bisericii: se citește din Sfânta Evanghelie la Sfânta Liturghie, la înmormântare, la Slujba tainei Sfântului Botez, la cununie, la maslu, la alte slujbe (sfințirea apei, etc). Sunt atâtea alte slujbe la care ni se prezintă părți din Sf. Evanghelie și părți din scrierile Sfinților Apostoli din Noul Testament; iar din Vechiul Testament mai puține, dar totuși se citesc Paremiile din timpul Triodului sau, la Sfintele Sărbători sunt citite părți din "Înțelepciunea lui Solomon". Sunt atâtea alte cărți din Biblie care nu sunt pomenite și care nu sunt aduse în atenție, pentru că noi nu facem performanțe de cunoștințe, de tradiție sau de Biblie. Domnul Hristos, când tânărul cel bogat L-a întrebat ce să facă să moștenească viața de veci, n-a zis: "Uite, ia și tu și citește Scriptura". Poate că tânărul nici nu știa carte. Ci i-a spus: "Păzește poruncile".

Asta nu înseamnă că trebuie să ocolim Scriptura. Nu. E bine să ne împodobim mintea cu gânduri din Scriptură. Gândiți-vă de pildă la spălarea picioarelor. E extraordinar să o citim din Biblie, e foarte bine. Eu dau oamenilor ca îndrumar de viață să citească în fiecare zi 2 capitole din Noul Testament. De ce? Ca să ne împodobim mintea cu gândurile lui Dumnezeu, cu ce este mai înalt din descoperirea dumnezeiască dată omului.

Cu toate acestea ne dăm seama că nouă nu ni se cer niște performanțe de Scriptură, ci Biblia fiind interpretată noi trebuie să știm ce anume spune Biserica despre învățătura din Scriptură. Cum a fost în vremea când nu exista o Scriptură sau când existau numai părți din Scriptură, sau când se ajungea foarte greu la o carte din Scriptură? Gândiți-vă de pildă la vremea când se scriau cărțile cu mâna când era foarte greu să ai o carte, și erau foarte puțini cunoscători și cititori de carte. Atunci aceia cum s-au mântuit? S-au mântuit prin învățătura bisericii, prin tradiția bisericii, prin rânduielile ei și prin slujbele ei. Noi nu suntem cu "sola Biblia", adică "singură Biblia". Nu, noi suntem cu Biblia și cu Tradiția, cu învățătura bisericii, cu trăirea credinței noastre din slujbele bisericii.

Pentru noi slujbele bisericii sunt cele mai importante. De ce? Pentru că ne prezintă evenimentele pe care le sărbătorim și învățăturile Mântuitorului nostru și mai ales ne pune în fața Domnului Hristos. "Schimbă-te-ai la față, în munte, Hristoase

Dumnezeule, arătându-le ucenicilor tăi, mărirea Ta, pe cât li se putea". "Strălucească și nouă păcătoșilor, lumina ta cea pururea fiitoare, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, dătătorule de lumină, Mărire Ție!" Iată o alcătuire care nu este în Biblie. Și atunci degeaba vine cineva și îmi spune că numai ce este în Biblie e important, are însemnătate, restul nu are însemnătate. Uite că pentru noi au însemnătate slujbele, învățăturile Sfinților Părinți. Filocalia are însemnătate, Patericul la fel. Sunt atâtea lucruri, monumente de cultură și de gândire religioasă care au însemnătate poate chiar mai mult decât Biblia. Noi nu minimalizăm sau coborâm importanța Bibliei, dar nici nu îndumnezeim Biblia ca și când numai acolo e Dumnezeu, care ne vorbește. Da, ne vorbește Dumnezeu și din Biblie și din Învățătura Bisericii și din slujbe.

Nu vom renunța niciodată la tradiția bisericii noastre, pentru că dacă renunțăm la asta înseamnă că renunțăm la noi înșine, că renunțăm la credința noastră întreagă și suntem pe calea celor care zic "numai Biblia". Gândiți-vă la un lucru foarte important de avut în vedere și anume că *diferențele care există între creștini* (și acum sunt vreo 3000 de grupări creștine, creștini cu gânduri diferite) *pornesc de la Biblie*. Ori învățătura bisericii este numai una și nu trebuie interpretată; de aceea Biserica este una și Ortodoxia este una, întemeiată pe Biblie și pe Tradiție. Biblia i-a despărțit pe oamenii care au interpretat-o diferit, în timp ce Biserica ne-a adunat pe toți la o singură gândire, prin Biblia încorporată în Tradiție și trăită prin slujbele noastre, care ne dau chipul de gândire și de trăire ortodoxă.

Vă doresc ca această cuvântare a mea despre Sfânta Scriptură și despre Sfânta Tradiție să vă fie îndrumătoare, să vă dea întemeiere în conștiința că **norma credinței noastre este Învățătura Bisericii**. Vă mulțumesc!

*

Părintele Protopop Cornel Ursu: ...Să nu uităm că Mântuitorul a fost răstignit cu Biblia, cu cuvinte din Biblie. Și a fost ispitit de Diavol cu cuvinte din Biblie. Diavolul știe Scriptura pe dinafară. Să nu uităm apoi că Mântuitorul îi trimite pe apostoli să propovăduiască: "...*mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt*" (Mat. 28, 19). Nu le zice "Duceți-vă și scrieți tot ce ați văzut și auzit". De ce au scris doar 4 evangheliști? Ceilalți nu puteau să scrie? Dar să vă spun și ceva foarte frumos despre Biblie. Am citit că cineva care dăruia Biblia unui prieten, nu știa cum să-l impresioneze și să-l convingă să o citească. Până la urmă l-a scris următoarea dedicație: "*Citind-o, această carte te va îndepărta de păcatele tale sau, păcatele tale te vor îndepărta de această carte*".

Îmi îngădui să-l întreb pe părintele Teofil: Pentru nevăzători din țară, există Biblia cu caractere

Braille sau există Biblia pe casete?

Părintele Teofil: Da, există Biblia pe casete, editată de americani și există și părți din Biblie în Braille (cele 4 evanghelii și Faptele Sfinților Apostoli). În 1930 a fost editat la Cluj întreg Noul Testament în Braille. Eu am un exemplar din 1930.

Întrebare: Ar fi posibil ca în viitor Sfintei Scripturi să i se mai adauge alte texte, gen “Evanghelia după Toma” sau alte scrieri chiar mai actuale?

Părintele Teofil: Scriptura s-a terminat cu Apocalipsa, ultima carte a Noului Testament.

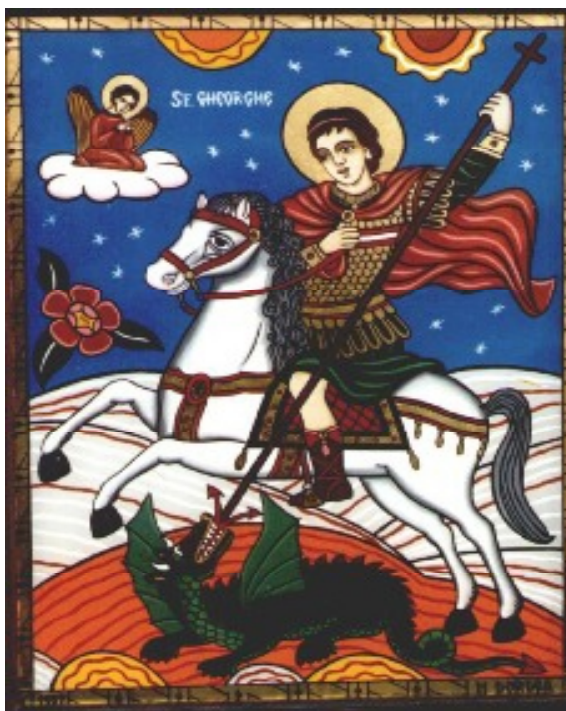
Întrebare: Sectanții duc o propagandă foarte serioasă iar biserica noastră stă pe loc, adică se limitează la slujbe (Sf. Liturghie, Sf. Taine). Nu ar trebui să fie mai prezentă și prin scris, prin mass-media în general?

Părintele Teofil: E adevărat că nu se face destul, dar nici oamenii nu sunt interesați. Faptul că sună un clopot care îi cheamă la biserică, nu știu dacă e o propagandă mai mare decât aceasta. Dar sună numai pentru cine merge la biserică.

Întrebare: Citirea psalmilor este foarte importantă. Având în vedere porunca iubirii, trebuie să evităm psalmii de blestem?

Părintele Teofil: Nu. Biserica nu evită nimic. Psaltirea se citește integral la slujbele noastre, dar [la acei psalmi] trebuie să ai gânduri împotriva răului, a diavolului, nu a oamenilor.

(Conferință organizată de Asociația Pentru Isihasm și Casa de Cultură – Făgăraș - 20.01.1997)

Heruvitic

Marius Buianu

Furtuna s-a pornit pieziș,
Cutremur mare auzim,
De spaimă unii merg târâș,
Ne este frică să murim.

Cerul e tare tulburat
Și vântul ne smulge din loc;
Femei, copii și-au lăsat
Când apa năvăli potop.

Ne aruncăm în pomii deși
Dar și aceștia se clintesc;
Un hohot din pământ ieși,
Puterile ne părăsesc.

Dar când credeam că e mai greu
Ochii spre cer mi-am îndreptat,
Voind să pot fi iarăși eu
Ce doar în Tine am sperat;

Abia atunci am deslușit
Cum lin, prin aer ne sosesc
Lumini din mândrul infinit,
Ce curcubeul ne vestesc.

Și maiestos, încet pogoară
Divinii heruvimi iubiți,
Un clinchet cald îi anunțară;
Ce bun ești Doamne că-i trimiți!

.....
Puțini pe aceștia îi zăresc,
Nu știu ce s-a'ntâmpnat cu ei;
Altă salvare nu găsesc
Decât în zbor pe paralei.

.....
Atunci de aripă-i mă prind,
Treimii Sfinte mă închin
Să-mi poarte zborul cât mai blând
Spre-adâncul cerului senin.

Mă-mbie ochii lui cei mulți
Pământul să-l putem sălta:
“Grijile tale să le uiți,
Tot ce-i lumesc vei lepăda...”

Doar cei ce-n taină nchipuim
Pe heruvimii cei sfințiți
În cer putea-vom să suim
Pe Domnul nostru să-l iubim.

Biblia, în duh și în literă

Ioan Gismileanu

Cheia literală a Bibliei. Isaac Newton a pierdut mult timp căutând "cheia" bibliei, criptograma ei. Atranscris peste un milion de cuvinte în limba ebraică și a făcut multe calcule pentru a o găsi, considerând-o ca fiind mai importantă decât legea atracției universale, pe care tocmai o descoperise. Dar ... n-a reușit.

De curând, un matematician din Ierusalim (dr. Eliyahu Rips), transformând întreg textul Vechiului Testament într-un singur complex de litere ebraice (o uriașă integramă-rebus) și aplicând asupra lui diverși algoritmi matematici, obține diverse alte texte, referitoare la trecutul, prezentul și viitorul lucrurilor care ne interesează (o persoană, un stat, pământul, cosmosul). Dacă e așa, kabaliștii, astrologii, prezicătorii, dar și istoricii și futurologii, își pierd pâinea. S-au decodat astfel, tot felul de evenimente care au avut loc (bomba de la Hiroshima, alegerea lui Clinton, căderea comunismului) sau care urmau să aibă loc (asasinarea lui Yitzak Rabin). Se prezice un holocaust atomic în Israel, pornit din Libia), anul 2006 fiind începutul celui de-al treilea război mondial. Observație:

Codul se poate folosi doar pe texte ebraice. Scrierea ebraică are doar consoane, ori, cu aceleași consoane se pot forma mai multe cuvinte, din care "prezicătorul" își alege pe cele ce se potrivesc situației !

Cheia duhovnicească (vie) a Bibliei. Dar nu toate evenimentele prezise au avut loc. Deci cheia (ca și versurile lui Nostradamus) uneori se nimerește, alteori nu. Noi știm însă că Duhul Sfânt este cheia care deschide sufletul omului către cer, către Dumnezeu, către înțelegerea Bibliei. Biblia se adresează minții omului dar în primul rând inimii lui. Să coborâm deci Biblia din minte în inimă, pentru a o putea citi în duh, nu în literă, **"căci litera e moartă, iar duhul este viu"**. Și atunci **"Acela [Duhul Sfânt] vă va învăța toate"** (In.14, 26).

Dumnezeu "vrea să se mântuiască toți oamenii" și de aceea, din dragoste pentru om, renunță la acele proorocii ce vestesc moartea, dacă și omul renunță la păcat. Astfel proorocirea are doar rolul de avertisment. Așa a fost cu proorocirea lui Iona (despre distrugerea orașului Ninive) și tot așa ar putea fi și cu proorocirile din "Apocalipsa lui Ioan", dacă omul, omenirea, aflată la răscruce, o va lua pe drumul cel drept, cu învățătura cea dreaptă, făcând voia Domnului. Dacă Dumnezeu ne iartă, anulând cele mai importante (dar și mai groaznice) proorocii, cu atât mai mult va renunța Dumnezeu la niște proorocii ținute aparent sub cheie.

Codul "secret" al Bibliei

O OPERAȚIE DE MARE ANVERGURĂ STRATEGICĂ?

Valentin Moga

Un apel la luciditate

Rreferindu-ne la articolele apărute în presă, referitoare la acest subiect, vom puncta în continuare câteva reflexii:

- se cunosc, în general, cele patru sensuri ale oricărui text biblic (literal, anagogic – mistic, tipic și alegoric). Iar Origen ne relatează spusele unui învățat evreu de pe vremea lui: "Biblia este un edificiu cu o mie de uși, fiecare ușă cu o cheie proprie"

- "Codul secret" este o nouă posibilitate de lectură, dar nu a Bibliei, ci a unei înșiruii continue a literelor dintr-o parte a Bibliei, Pentateuhul. Denumirea de "cod al Bibliei" este deci incorectă, sugerând, subliminal, măcar întreg Vechiul Testament, dacă nu și Noul Testament! Tactică ziaristică, sau tactică de derutare a publicului grăbit și deci, fatal, superficial?

- Codul este caracterizat drept "secret". Termenul face apel deci la gustul pentru ocultism, atât de intens (chiar opresiv) propagat de mass-media. El

exprimă probabil și concepțiile ezoterice pe care și le-au însușit chiar unii oameni cu pregătire științifică de un nivel superior (Codul genetic, spre exemplu, nu este denumit un "cod secret", deși a fost greu de descoperit, și este o realitate fascinantă).

- Ideea în sine de a trata digital (numeric) textele sacre este proprie gândirii cabalistice.

- Prin aplicarea programului "de decodificare" Pentateuhul este redus la un Nostradamus *avant la lettre* (fapt aflat într-o conexiune subterană cu abordarea cabalistică).

- Gloria incontestabilă a Vechiului Testament și implicit, gloria lui Israel, este respingerea fără compromisuri a păgânismului, a politeismului, a idolatriei. Produsul oferit de computer se găsește însă pe același raft cu Y Zing (Cartea Transformărilor - cartea de divinație cu hexagrame a chinezilor), Cărțile Sibiline și cu Nostradamus - se impune în mod deosebit paralela cu Y Zing (ideea de algoritmi de exemplu).

- Tipul de informații “extrase” de computer (cel puțin cele servite publicului deocamdată) sunt total diferite de spiritul (Duhul) Sfințelor Scripturi. E adevărat, Vechiul Testament cuprinde relatarea multor evenimente istorice, unele din ele părănd chiar la nivelul ziaristic - bulevardic al “decodificărilor” moderne. Dar ele sunt puse într-un context de prezentare și interpretare care urmărește să descopere semnificația lor religioasă providențială sau măcar sensul etic. Citirea “pe sărite” a literelor furnizează (dacă într-adevăr o face) știri - flash, având ca singur efect “fiori reci pe șira spinării” (Harold Gauss) sau excitația curiozității.

- Un indiciu important al modului în care este condusă operațiunea “codul Bibliei” este faptul că nu s-au cerut oracolului secolului al XX-lea și răspunsuri referitoare la temele creștine. Putem presupune că se urmărește consolidarea propagandei în favoarea anumitor linii de acțiune politică printr-o astfel de spectaculoasă confirmare.

- În Vechiul Testament se găsesc numeroase proorocii referitoare la Iisus Hristos (câteva sute). Ele se află în textul clar, neprelucrat pentru calculator. Receptarea lor nu impune nici un fel de artificiu, ci doar o bună cunoaștere a textului (acceptarea sau neacceptarea lor constituie o cu totul altă problemă). Efortul ascetic - spiritual (pentru unii) sau strict intelectual - cultural (pentru alții) este înlocuit cu mecanica rulării unui program de calcul, iar mesajul mesianic (esențial atât în Biblie cât și în istoria veterotestamentară) dispare risipit în mozaicul tip “buletin de știri”, aflat la discreția tuturor manipulărilor posibile.

- Matematicianul Piatetseki - Shapiro (Yale) propune, emoționat, o explicație: “Cred că singurul răspuns se află în existența lui Dumnezeu”. “*Codul Bibliei*” = *Deus ex machina*? Dacă mutăm analiza în planul spiritual - un gest care se impune de altfel - considerăm că nu trebuie să ne grăbim și să vorbim sub imperiul emoției.

- În materialele informative la care am avut acces (și care, desigur, nu pot fi preluate fără anumite rezerve) se afirmă cu probitate (sperăm nu involuntară!): “... *au început să caute în el numele și datele biografice alese de ei. Cu probabilitate semnificativă ei le-au găsit și anume - în strânsă apropiere unele de altele*”. Această probabilitate (chiar semnificativă fiind) exclude, în opinia noastră, ipoteza că “machina” este montată de Dumnezeu. Opera lui Dumnezeu ar fi funcționat fără nici o fisură! Această “probabilitate semnificativă” a matematicienilor “codului Bibliei” ne amintește de inventatorii vreunui perpetuum-mobile, care funcționează “perfect”, doar că îi mai trebuie câte un brânci din când în când... Sau ne amintește de acel fantast care susținea că în coridoarele piramidei lui Keops sunt înscrise (încifrate!) marile evenimente ale

istoriei, inclusiv al III-lea război mondial - până a fost surprins ciopind niște colțuri de piatră care îi încurcau “puțin” (“nesemnificativ”) calculele.

- În ceea ce privește aceste “probabilități semnificative”, semnalăm că asemenea retușări ale rezultatelor aplicării algoritmului sunt facilitate de caracteristicile proprii geniului limbii ebraice și scrierii consonantice. Poate aceasta ar explica insuccesul (provizoriu?) al aplicării programului pe alte texte, deși articolele de ziar ne spun că s-a încercat și pe texte ebraice - fără alte precizări.

- În concluzie, considerăm într-un mod foarte ferm că se impune o atitudine de maximă circumspecție în receptarea datelor furnizate de programul de decodificare a Bibliei și de semnificația procedurii în sine. Orice concluzie și mai ales cele contravenind interpretărilor clasice (fie strict științifice, fie tradiționale - religioase) este hazardată. Sunt necesare cercetări suplimentare și, ca de obicei, confruntarea cu timpul.

Câteva idei în registrul religios

Marele fabricant de iluzii și scamatorii este însă chiar diavolul. O astfel de “machina” aproape perfectă, dar nu tocmai, astfel de informații excitante și tulburătoare, toată această revărsare din natura firescului, conducând nu se știe bine unde (și cu ce folos?) poartă pecetea mai curând a întunericului decât a luminii, a iraționalului și nu a judecății raționale. După ateism agresiv (anti-teism ca să spunem lucrurilor pe nume), o știință ce se asociază metodei și atmosferei magico-vrăjitoarești! Orice, numai credință echilibrată, drept-slăvitoare nu!

- Și totul pentru ce?! Muntele născând un șoricel - Biblia având grijă de alegerea lui Clinton! Ce pasiență... Aproape o blasfemie!

- În secolul trecut atracțiile și distracțiile țineau de lumea circului (femeia păianjen) sau ale tropicelor (antropofagii). Acum senzaționalismul s-a “spiritualizat”: informații (ezoterice) din Akasha, întâlniri de “gradul III” și în sfârșit(!), spargerea codului Bibliei! Nu este doar o “spiritualizare” decadentă, ci o contra-spiritualizare, o ucidere a spiritului!

- Sfinții Părinți ai Bisericii ne avertizează că cel ce nu poate citi Vechiul Testament prin Noul Testament, mai bine să nu-l citească deloc - spre a se feri de mari primejdii duhovnicești, iar folosirea Bibliei în scopuri divinatorii (ghicire a viitorului) este un păcat! Considerăm că ambele aserțiuni se potrivesc foarte bine și “decodificării” Pentateuhului.

- Pentru credincioșii creștini semnalăm că abordarea cabalistică a Bibliei este total necreativă, chiar în opoziție cu tradiția creștină. Va fi cu atât mai semnificativă reacția erudiților talmudiști.

- După câte ne putem da seama din textele

parcurse, Diavolul a iscodit o nouă lectură a Bibliei. Diavolul cunoaște amănunțit Biblia și este și bun logician. Fără ajutorul lui Dumnezeu, noi oamenii, nu am putea descâlci singuri niciodată ghemul azvârlit în calea noastră.

- Mai atragem atenția și asupra faptului că demascarea trucului și demontarea mecanismului de înșelare (și autoînșelare) impune prezența într-o singură persoană a specialistului în matematică, a specialistului în coduri, a expertului în textul biblic și a specialistului în ebraică. Un grup ar fi foarte vulnerabil la seducția demonică legată de o asemenea operație apocaliptică. O dificultate în plus.

- Pregătește oare diavolul o a patra ispitire în pustia Carantaniei? Nu va mai cita texte scoase din context - se va travesti în zețar culegând (pe computer!) litere disparate din care va compune proorocii convenabile.

Reflexii personale, mai subiective

Această noutate, descoperirea (sau inventarea?) unor mesaje cifrate în șirul de litere al Pentateuhului este o probă apocaliptică. Eu, personal nu recunosc glasul Păstorului oilor, al Păstorului celui bun, în aceste mesaje și nu merg după acest glas. Nu acesta este stilul Dumnezeului Celui Viu!

- Mântuitorul ne-a vorbit în parabole nu în enigme, ne-a vorbit în pilde (pildele discursului și ale vieții sale), accesibile oricui, nu numai unor specialiști de înaltă calificare.

- Este probabil că se vor lua unii și după acest flaut al codului. Se va forma o sectă scientologică (există deja povestiri science-fiction despre religiile stohastice ale viitorului). Marii preoți-matematicieni vor storce toate variantele posibile (cum se procedează deja cu Nostradamus!), pe care le vor împărtăși inițiaților în ceremonii academice. După câteva reușite bine regizate, vor propune o erezie îndrăzneată (pe linie de OZN de exemplu) și vor susține și interese politice de moment. "Dar ridicase-va Dumnezeu și săgeată de copii se va face lovitura lor" (Ps.63, 7-8).

- Ce lacrimi aduce "citirea" în cod? Ce străpungere a inimii? Ce căință? Ce pocăință? Nimic! Doar tulburare. Ba mai mult, abate de la căutarea mântuirii, întrucât orientează interesul spre un fals text biblic! Într-adevăr, decă iei un om, de pildă, îl pisezi bine, amesteci praful rezultat cu ipsos și torni o statuie, poți să pui acelei statui numele omului ucis, dar de la ea nu ne mai putem afla gândurile lui niciodată...

Reflecții asupra datelor furnizate de revista "EXPOSURE"

Dacă citirea în cod a Pentateuhului va rezista tuturor criticilor și tuturor analizelor critice și va evolua consolidându-și poziția, momentul spiritual al omenirii va prezenta un înalt grad de similaritate cu cel din momentul Epifaniei la apa Iordanului! Nu este o afirmație blasfematorie, ci una strict apocaliptică! Spiritul omului se va afla la o răscruce în sensul cel mai propriu al cuvântului, acela de *crucificare*. Își va păstra și își va adânci duhovnicia hristică chiar cu prețul răstignirii așa-ziselor evidențe matematice, sau o va porni pe calea unei religiozitate gnostice divinatorii?

Singurii oameni și singura generație care a mai fost pusă în fața unei situații de o asemenea anvergură au fost evreii anilor zero ai creștinismului. Un Om aflat în mijlocul lor le citea Cartea într-un mod uluitor: să meargă după El, sau nu? Pentru unii era (și a rămas considerat așa până astăzi) un colosal blasfemiator, pentru alții a însemnat cea mai formidabilă explozie de lumină divină de la Facerea lumii (și a rămas așa până astăzi).

Criptograma-Pentateuh are, sau este plauzibilă că va avea, forța unui oracol infailibil pentru unii, sau va deveni sursa unei iluzionări dezastruoase pentru alții. Deja ea a generat construirea și propunerea unor modele ale lumii care depășesc în îndrăzneală, originalitate și complexitate tot ce a imaginat până acum gnosticismul:

«... Implicațiile sunt cutremurătoare. Dacă întreaga noastră realitate tridimensională poate fi codificată într-un singur artefact (obiect artificial) nu cumva realitatea însăși este și ea un fel de artefact?»

Dar despre ce fel de artefact poate fi vorba?...o HOLOGRAMĂ! Remarcabile cercetări moderne, "neconvenționale", au dezvăluit că literele alfabetului ebraic antic se prezintă ca trenuri ondulatorii luminoase. În acest caz, o grilă formată din 64 de nivele suprapuse de unde luminoase se apropie foarte mult de ceea ce numim o placă holografică standard.

...Stan Tenan de la Fundația Meru din SUA descoperise deja [și el] un "Cod al Genezei" în Tora ebraică... Tenan a corelat literele din primul verset al Genezei și a descoperit că ele se înlanțuiesc într-o formă de vortex unitară. Textul însuși... descrie unda primară, un tor Profetul Ezechiel numește aceasta "O roată înăuntrul unei roți" (roată în roată)...

Tenan a [mai] descoperit că cele 22 litere ale alfabetului ebraic sunt efectiv diferite proiecții (vederi) ale acestei spirale de bază, paternul (tiparul) undei primordiale.

...Acesta este un sistem auto-referențial.

Auto-referențial sau de-sine-conștient sunt calități [specifice] conștiinței. Oare nu ne aflăm în fața unui soft "INTELIGENT"? ... În sensul în care o afirmă o veche formulă rabinică: 'Tora a existat dinainte de crearea lumii'.

...Nu cumva este Tora un soft uimitor de avansat, o hologramă, un "instant fotografic" al întregii noastre realități tridimensionale? Ce fel de inteligență sau tehnologie ar putea produce un artefact atât de profund? ...Și ce secrete vom mai putea extrage din ea?»

(Exposure, vol. 4, nr. 6, 1998, pag. 29)

Deja întrebările sunt gnostice și chiar de-a dreptul ocultiste:

«Dr. James Hurtak... expert în studiul textelor antice scrie: "Tora este codul de computer total, de la Alfa la Omega, pentru toate științele sacre, extinzând biofizicul până în astrofizic și revelând Biblia ca fiind o piramidă conștientă destinată inițierii omului în alte realități"».

Sublinierile din text ne aparțin pentru a evidenția structura de gândire indusă în acest caz de efervescența "codului":

- revalorificarea statutului de onorabilitate al științelor "sacre" = oculte

- insinuarea panteismului (biofizic-astrofizic)

- revelația nu prin Cuvântul Domnului adresându-se omului, de la Persoană la persoană, direct și rațional, ci prin mistere dificile și spectaculoase

- conștiința considerată drept o realitate în sine, astrală, idee deschizând poarta animismului (piramida înzestrată cu conștiință) - suntem în plin secol al science-fiction-ului.

- "inițierea" este un termen cheie pentru toate varietățile de gnosticism și shamanism, iar "celelalte" planuri ale realității trimit direct la hinduism și teosofie.

Dar să nu confundăm complexitatea cu profunzimea. Petru că noi ceilalți, creștini de toate confesiunile, știm că diavolul se poate travesti în înger de lumină. Citirea în cod a Pentateuhului este incitantă și excitantă și tulburătoare? Tulburarea vine de la diavolul! Duhul Sfânt aduce pacea!

Aici apare însă dilema "Ierusalim 33 după Hristos". Respingând minunea Pentateuhului - mesaj divin cifrat pentru știința secolului XX, oare nu ofensăm noi înșine pe Dumnezeu? Oare nu ne lipsim de Darul Său? Un dar divin este ceva obligatoriu - când vorbește Dumnezeu, omul ascultă! Refuzând prudent la început și menținându-ne în refuz, nu vom deveni oare tot mai încăpățânați în refuz? Ca să ne apărăm poziția, vom trece noi înșine de la etichetări depreciative, nu grav ofensatoare (Pentateuhul ia lecții de la Nostradamus), la afirmații agresive, cum ar fi de exemplu, Pentateuhul

Transformat în morișcă de rugăciuni budistă sau Cartea Genezei - fabrică de oracole (ne cerem iertare pentru aceste formulări, dar sunt introspectiv necesare).

În calitate de creștini, ne simțim datori față de frații noștri creștini să amintim următoarele:

- predania inspirată de Duhul Sfânt, Sfinților Părinți ai Bisericii, și deci inalterabilă, ne învață că nu-L mâniem pe Dumnezeu dacă, din smerenie și din prudență, nu primim descoperirile din vise sau minunile, oricât de impunătoare. Ele nu pot sminti chiar dacă sunt de la Dumnezeu, pentru că ne știm și suntem biete ființe omenești supuse păcatului și greșelii din trufie și neștiință. Cu atât mai mult putem ajunge la căderi dezastruoase dacă "semnele" și "miracolele" sunt de fapt surse diavolești!

- smerenia veritabilă, nu una de fațadă, și prudența consecventă, nu cea de autojustificare, exclud insulta și disprețuirea altor linii de gândire și a altor atitudini față de cele puse de Dumnezeu în lume sau doar îngăduite de El.

Să nu îndrăznească deci nimeni din creștini să arunce cu piatra. Dar nici să nu alerge după cei ce poate se pregătesc să strige isteric: "Iată, aici e hristosul!"

Să ne păstrăm rezerva, să procedăm după cuvântul lui Gamaliel, păstrat în Evanghelie: "dacă este lucrare de la Dumnezeu, va dura, dacă nu, se va risipi", ca să nu ne pomenim lucrători împotriva lui Dumnezeu (F.Ap. 5, 38).

Repetăm ideea care mi se pare fundamentală: nu de decriptarea Pentateuhului ne îngrijim noi, ci de cele spre mântuire luăm aminte - de lacrimi, de străpungerea inimii și de Judecata ce va să vie, când toate ale lumii vor trece, cu sau fără cod descriptiv.

Cum gândește Michael Drosnin (cităm din interviu):
«... am găsit "Diana" codificat, chiar a doua zi după moartea ei și "accident de mașină", "moarte" și "5757" (anul hebraic pentru 1997)... De mult nu mai sunt surprins să văd un eveniment major codificat de Biblie»

Și ce reflexii facem noi asupra acestor aserțiuni: Dacă accidentul unei ex-soții de rege e eveniment major, demn de codificat în Sfânta Scriptură a Vechiului Testament, cine este mai în pericol să insulte sacrul: "fanii" codului (codo-filii) sau noi care ne-am hotărât pentru ignorarea lui?

Când vom avea acces fiecare la programul de decodificare, pe computerul nostru personal, acasă, inclusiv prin Internet, vom putea să aflăm date despre vecini și despre soț sau soție? "Codul" asigură democrația totală, hiper-orwelliană. Într-adevăr, iată poate cartea pecetluită ce se va descoperi "la sfârșitul zilelor" și care revela o "mare oroare" conform profeteiei lui Daniel. Dar în alt sens decât consideră Michel Drosnin.

În paralel, un medalion chiar din cadrul articolului arată, *terifiant*, cum “citirea” în cod a Pentateuhului oferă materie primă de interpretări ale evenimentului: *ocultiste* și nu pe baze raționale: “Unii zic - asasinat, codul spune accident, în orice caz Diana trebuia să moară”.

Fatalism, predestinație, chiar și suspiciunea exploatarei codului în interese politice... “Normalitatea” lumii cucerind “codul” sau există o subterană care leagă vrând nevrând “codul” de o astfel de “normalitate”?

Atunci de ce să ne complicăm curățenia legăturii cu Hristos prin astfel de implicări neclare?

Un alt fapt interesant: Michael Drosnin se declară agnostic, în sensul că așteaptă să i se dea dovezi de existența lui Dumnezeu și adaugă: “Codul Bibliei este prima dovadă științifică pe care am avut-o vreodată [noi oamenii]... că nu suntem singuri în lume...că mai sunt și alte inteligențe...”

Iată o altă falsificare a adevăratei spiritualități indusă de “cod”! Un dumnezeu dovedit științific nu este Dumnezeul Cel Viu, ci un obiect al cunoașterii științifice și atât. Cât de artificioasă poate fi mintea unor oameni formați în școala secolului XX! Îi emoționează “un cuvânt” al computerului lor până în “metafizic”, dar un cuvânt al unui avva din pustiu un “suie” până la “culmile” minții lor, ca să mai zicem de minunea unei biete flori mărturisind despre Dumnezeu - pentru ea și pentru noi în informație nedigitalizată.

Dar caracteristica neliniștitoare a agnosticilor este că ei nu au sensibilitate nici pentru lucrarea lui Satan și posibilitățile șireteniei demonice. Totuși M. Drosnin e determinat să introducă un concept important: existența unei inteligențe diferite de a noastră. Să sperăm că va avea codul și părțile lui bune pentru unii.

Tot din interviul cu M. Drosnin aflăm că programul lucrează pe baze statistice. Cităm: “[Programul]efectuează un calcul statistic pentru a stabili dacă o informație anume este matematic semnificativă. Problema este: ‘Care sunt șansele ca anumite cuvinte să apară împreună cu totul întâmplător’. Dacă șansele împotriva potrivirii întâmplătoare sunt mari, atunci știm că am găsit o informație care contează”.

Ni se pare evident că rezultatele se pot manipula de utilizator (spre exemplu a nu funcționa pe orice text).

De asemenea, reconfirmăm observația că un cod divin ar lucra cu 100% nu cu analize probabilistice! Aici, nici 99,9999% nu mai e “divin”.

Este demnă de semnalat atitudinea reținută a prof. Eliahu Rips, din cadrul Departamentului de matematică al Universității Evreiești. Omul care, după cum au formulat ziariștii, “a spart codul lui Dumnezeu” este profund religios și nu este de acord cu turnura modernă pe care a luat-o ceea ce tinde să devină “afacerea” codului.

Prof. Eliahu a declarat: “Viața este o tragedie [antică] grecească... ar fi nefolositor și plictisitor dacă ne-am cunoaște viitorul. Nu acesta e planul lui Dumnezeu cu noi”.

Dar convingerea și poate orgoliul descoperirii rămâne: “Este suficient pentru mine să știu că există un text secret, ascuns. Dar nu susțin că știu deja să-l citesc... Codul a fost gândit să fie descoperit acum, pentru că științele exacte vorbesc mai bine [acestei generații]”.

Reapare trimiterea la “ocultism” (text ascuns) și convingerea că mesajul codificat are o adresă precisă: secolul XX. Da putem fi siguri și de expeditor?

Există discuri de muzică rock care pot fi audiate atât într-un sens de rotație cât și în sensul opus. În ambele cazuri muzica și textul sunt perfect inteligibile, realizare dificilă și surprinzătoare mai ales pentru text. Șirul de litere (sau sunete pentru textul cântat) este semnificativ semantic și corect gramatical atât la parcurgerea lui în sensul normal (de la stânga la dreapta) cât și pe contrasens, mesajele fiind diferite.

Regăsim aici paradigma performanței lecturilor codificate, cabalistice; o magie lingvistică, o revelație mecanică, mașinistă, complet diferită de revelația creștină prin contactul direct, personal.

Citirea inversă a unui text rock face parte din aceeași categorie de atitudini și manopere spirituale ca și citirea “în cod” a “șirului” de semne grafice ce compun Pentateuhul! În muzica rock, sensul ascuns, rezervat inițiaților, cuprinde mesaje sataniste. Nimeni și nimic nu ne poate garanta că citirea în cod a unei cărți sacre nu va conduce și ea la periculoase aberații.

Tip de un secol, Biblia s-a aflat pe masa de disecție a criticismului mai mult sau mai puțin științific. Acum Pentateuhul este întins pe patul lui Procust, al digitalizării.

Cu ce rezultate? Depinde de așezarea spirituală a fiecăruia. Unii s-ar putea să meargă spre o viitoare sectă science-fiction a mileniului trei, alții însă, s-ar putea să descopere prilejuri de smerenie și de interiorizare a tainicului “fericiți cei săraci cu duhul”.

ACTUALITATEA CREȘTINĂ

Biserica și Penitenciarele

Preoții capelani din închisori s-au întâlnit la București, la Palatul Patriarhiei, pentru a discuta posibilitățile de eficientizare a activității misionare în rândul deținuților. În țară sunt 32 de penitenciare, 2 centre de reeducare pentru minori și 3 spitale penitenciare. Acestea au în cadrul lor 27 de capele și biserici terminate și 10 în construcție, având angajați 35 de preoți. Activitatea misionară din penitenciare a început încă din 1990. S-au organizat mai multe conferințe și s-a stabilit ca această întâlnire să aibă loc anual.

Salarizarea clerului

Guvernul a adoptat un proiect de lege privind salarizarea bugetară a clerului. Salariul clerului va fi stabilit prin aplicarea unui coeficient de ierarhizare la o bază de 637.000 lei. Coeficient de ierarhizare variază între 20,3 și 2,7. Patriarhul va avea un salariu brut de 12.931.100 lei (cel mai mare salariu), iar stareții un salariu de 1.719.900 lei (cel mai mic salariu). Personalul clerical de cetățenie română din străinătate vor primi un salariu în valută. Dacă anumite culte nu vor să primească salariu de la buget, legea nu-i obligă să fie salariați astfel.

Biserica Anglicană și homosexualitatea

La 5 august 1998, în cadrul Conferinței de la Lambeth (Anglia), care a reunit 750 de episcopi anglicani din întreaga lume, s-a votat împotriva recunoașterii homosexualității în sânul Bisericii Anglicane. Din 641 de votanți, 526 au votat împotriva și 70 pentru.

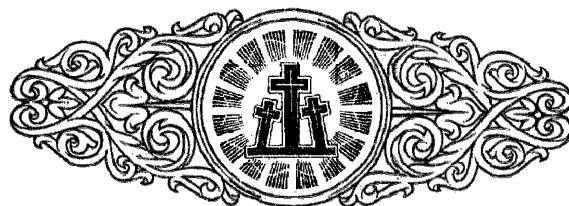
În moțiunea finală se spune că "Biserica respinge practica homosexualității ca fiind incompatibilă cu Scriptura, dar recunoaște că unii membri ai Bisericii au această înclinație. (Euro News, 6 august 1998)

Din nou despre Crucea Papei

Episcopii polonezi au cerut retragerea celor 230 de cruci amplasate în august 1998, fără autorizație și în "scopuri politice", lângă lagărul de la Auschwitz. Dar au insistat pentru menținerea crucii monumentale, ridicate în 1981 în amintirea vizitei Papei Paul al II-lea. Însă, Marele Rabin al Poloniei, Menachem Joskovich, cere retragerea tuturor crucilor din lagăr căci "prea puțin contează dacă sunt acolo numai una sau o mie de cruci".

Ecumenismul bulgar

Biserica Ortodoxă Bulgară și-a anunțat ieșirea din Consiliul Ecumenic al Bisericilor (COE; KEK), motivând lipsa de progres în dialogul teologic și prozelitismul sectar din Bulgaria, "sub aripa protectoare a Bisericilor protestante stabile" (FC nr. 1072)

Biserica Ortodoxă în lume

După ultimele evaluări, Biserica Ortodoxă are 180-200 milioane de credincioși, pe tot globul, împărțiți astfel:

- 130-150 milioane în Europa (dintre care 100-120 milioane în țările fostei URSS, 19 milioane în România, 9,5 milioane în Grecia, 9,5 milioane în ex-Iugoslavia, 8 milioane în Bulgaria, 650-800 mii în Polonia, 300 mii în Franța, 80 mii în Elveția, etc.);

- 37 milioane în Africa;

- 8 milioane în Asia;

- 6,3 milioane în America de Nord (dintre care 750 mii în Canada);

- 1,5 milioane în America Latină;

- 710 mii în Oceania. (Itinerraires nr.23 1998)

Un vot pentru viață, în Spania

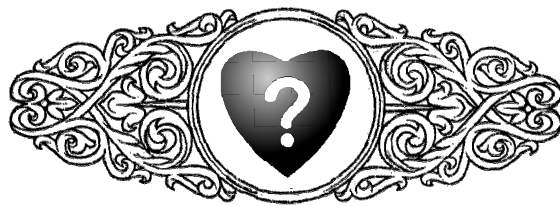
Parlamentul spaniol a respins liberalizarea avortului cu doar un singur vot diferență (173 "nu", 172 "da" și 1 abținere). Legea prevede întreruperea de sarcină, în primele 12 săptămâni de la concepție, în doar 3 cazuri:

- pericol de moarte;

- viol;

- grave malformații psiho-fizice.

Ne răspunde părintele... *Teofil Părăian*

Ce este conștiința isihastă? Se poate vorbi de conștiință isihastă?

Probabil că se poate vorbi de către cei care ajung la niște performanțe. Eu personal încă n-am întâlnit pe cineva de care să fiu convins că este un isihast, chiar dacă au nume mari. Eu însumi nu sunt un isihast și nu cred că voi fi vreodată, pentru că niciodată n-am urmărit o performanță sau ceva cu exclusivitate. Și asta contează, adică dacă vrei să faci o treabă trebuie să fii convins că asta e singura cale și să renunți la toate pentru chestiunea respectivă. Eu am avut în vedere și am în vedere metoda aceasta isihastă, a rugăciunii lui Iisus, o am în vedere din toate puterile dar nu cu exclusivitate. De exemplu acum, când am stat de vorbă cu tine n-am zis niciodată "Doamne Iisuse" pentru că mintea nu poate face două lucruri deodată și la fel de bine. Nici nu vreau să-mi deteriorez o lucrare pentru că neapărat vreau să fac și alta. Când sunt singur o zic cu plăcere, mai îmi vin în minte și alte gânduri și nu le exclud mai ales dacă sunt gânduri că trebuie să fac ceva, să scriu un material despre ceva. Dacă am o preocupare urmăresc atunci preocuparea respectivă și n-o să zică Dumnezeu de ce na-i zis "Doamne Iisuse".

Cum putem diferenția stările trăirii minții de stările trăirii inimii?

În general viața nu poate fi compartimentată. În Scriptură se folosește des noțiunea de inimă în loc de minte, inima însemnând „interiorul”. „Pentru ce astfel de gânduri se suie în inimile voastre?” zice Domnul Isus Hristos. Nu zice „pentru ce astfel de gânduri în mințile voastre?”. Inima este locul sentimentului, nu locul intelectului. Sau „din inima omului pornesc gândurile cele rele” zice Domnul Hristos, fără să fie vorba de inima de carne sau de inima sentimentală, pentru că inima reprezintă tot omul (nu numai o parte a omului), un fel de rezumat al existenței omenești. Este foarte greu să zici că asta-i partea minții și asta-i a inimii. Dacă faci un calcul matematic ai în vedere mintea. Dacă te îndulcești de o realizare de artă, de o poezie, de o floare, e o chestiune care ține de inimă dar nu exclude mintea, după cum nici mintea nu exclude inima. E foarte greu să separi și nici nu e nevoie să separi. Referitor coborârea minții în inimă, Sf. Maxim Mărturisitorul, în scrierile despre botez, zice că „în cetatea dreptii socoteli să ai templul trupului în care inima e altar și mintea e preot care slujește la altarul inimii” - în Filocalia nr. 1.

Ce este mintea?

Mintea este o funcție a inimii. Prin minte înțelegem ceea ce ține de intelect, atât ca rațiune cât și ca memorie. Dacă zic „adusu-mi-am aminte de ceva”, e o chestiune de memorie dar când intuiești o treabă sau vrei să scoți o concluzie atunci ai în vedere ceva ce ține mai mult de rațiune, de calcul; și toate acestea sunt mintea.

Isihasmul, ca trăire interioară, în ce constă?

Fiind vorba de liniștire, isihasmul trebuie să aibă în vedere două lucruri și anume: **1.** locul, ca un loc în care nu este zgomot sau nu sunt influențe din afară; **2.** o liniște interioară, în sensul că nu mai ai de luptat cu patimile și atunci isihasmul ca trăire interioară ar fi o deplină liniște a sufletului, care nu mai are de luptat cu partea negativă din ființa umană.

Stresul de toate zilele face ca mentalul să ne fie poluat. Dacă coborâm da la început mintea în inimă nu există riscul de a coborî cu rele cu tot, în chiar centrul spiritual al omului, în inimă?

Rugăciunea oricum se spune numai la nivelul la care ești. Nu există posibilitatea să te rogi cu mintea în inimă în sensul de a realiza o unitate, de-a realiza ceva total. De fapt rugăciunea inimii înseamnă o rugăciune totală, o rugăciune în care nu mai trebuie să completezi cu ceva ci te rogi cum trebuie, la ultima posibilitate, așa încât nu poți să bagi în inimă negativele câtă vreme nu sunt în tine negative, adică filtrul rugăciunii descarcă mintea. Când ajungi la rugăciunea inimii nu mai ai această încărcătură de negativ în minte.

În timpul rugăciunii apar anumite senzații: fiori, încălziri; cum să ne comportăm față de ele? Să le ignorăm, să ne concentrăm asupra lor?

Dacă e vorba de rugăciune nu trebuie să te gândești la niște fenomene exterioare. În general omul se încălzește atunci când se concentrează dar nu caută căldura pentru concentrare; căldura aceasta e ca o consecință a concentrării; nu trebuie să iei aminte la ea, dacă mintea ia aminte la concentrare nu mai ia aminte la rugăciune. Nu ne concentrăm pentru rugăciune ne concentrăm prin rugăciune, deci eu mă angajez la rugăciune și prin rugăciune ajung și la concentrare; dacă vreau să mă concentrez ca să ajung la rugăciune s-ar putea întâmpla să ajung numai la concentrare.

Din *Cartea de Onoare* a Asociației Pentru Isihasm - Sibiu

De voiești să fii fericit, caută înțelepciunea lui Solomon și blândețea lui David. Acestea te vor călăuzi în viață.

Maica stareță Lavrenția
Mănăstirea Agafton

...Vă rog, bucurați-vă că v-a chemat Domnul la via Sa și să nu vă lăsați osteniți când greutatea și zăduful zilei vă va apăsa, ci luptați până la sfârșit din răputeri că veți lua plata în ziua din urmă, că va răsplăti Domnul fiecăruia după fapta lui.

Maica Eupraxia Preda
Mănăstirea Văratec

Sponsori și donatori

fără de care această revistă nu putea să apară:

S.C. Produse Ceramice S.A. - Gherla

*Înscrie Doamne în Cartea Vieții
pe toți susținătorii acestei reviste!*